

บทที่ 4

ผลการทดลอง

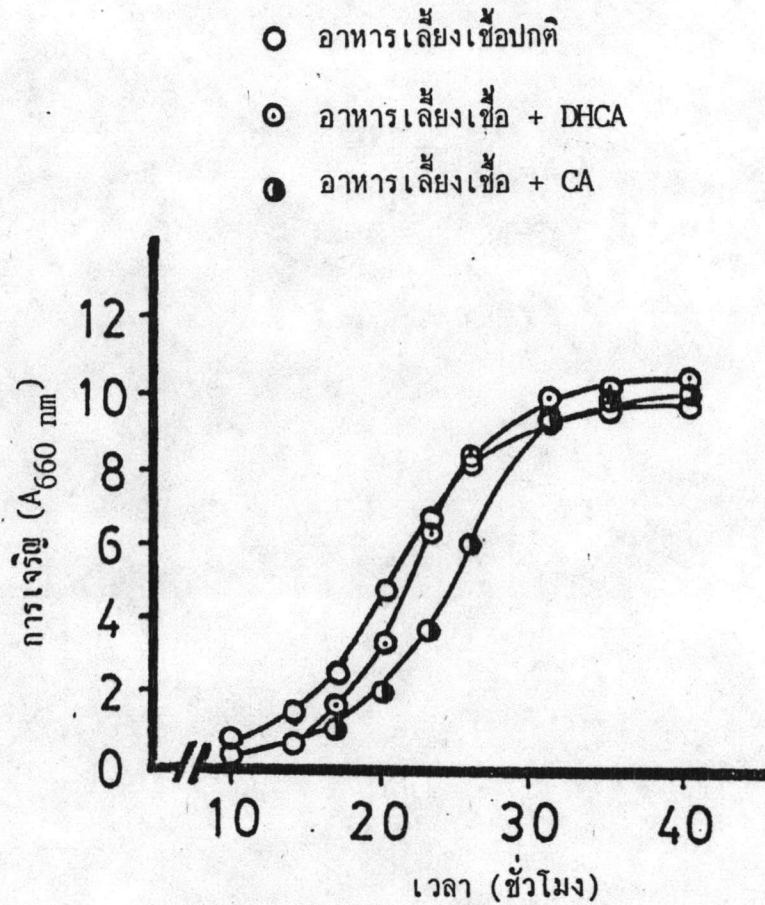
4.1 ผลการศึกษาธรรมชาติของการผลิตเอนไซม์ α -HSDH ใน B. fuscum โดยการเหนี่ยวนำด้วยกรดคีไฮโครโคลิกและกรดโคลิก

4.1.1 การเหนี่ยวนำตั้งแต่เริ่มต้นเลี้ยงเชื้อ

เพาะเลี้ยง B. fuscum ในอาหารเลี้ยงเชื้อปกติ (ข้อ 3.1) และอาหารชนิดเดียวกันที่เสริมด้วยกรดคีไฮโครโคลิกหรือกรดโคลิก (0.1 กรัมต่ออาหารเลี้ยงเชื้อ 200 มิลลิลิตร) ติดตามการเจริญ (ข้อ 3.4) พร้อมทั้งวัดปริมาณโปรตีน (วิธีข้อ 3.7) และแอกติวิตีของเอนไซม์ 3α -, 7α - และ 12α -HSDH โดยใช้กรดโคลิก, กรดคีออกซีโคลิก, กรดคีโนทีออกซีโคลิก และกรดลิวโทโคลิกเป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.6.1)

ผลการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการเจริญ (รูปที่ 6) จะเห็นว่าการเสริมกรดคีไฮโครโคลิกหรือกรดโคลิกตั้งแต่เริ่มต้นเลี้ยงเชื้อจะมีผลทำให้อัตราการเจริญของ B. fuscum ช้าลงเมื่อเทียบกับการเจริญในอาหารเลี้ยงเชื้อที่ไม่ได้เสริมด้วยกรดคีโนทีโค ๗ และการเพาะเลี้ยง B. fuscum ในอาหารที่เสริมด้วยกรดโคลิกจะทำให้อัตราการเจริญช้าลงมากกว่าในอาหารที่เสริมด้วยกรดคีไฮโครโคลิก อย่างไรก็ตาม กรดคีโนทีทั้ง 2 ชนิด (กรดคีไฮโครโคลิกและกรดโคลิก) ไม่มีผลต่อค่าการเจริญสูงสุดและระยะเวลาการเพาะเลี้ยงของ B. fuscum ที่ให้ค่าการเจริญสูงสุด (stationary phase) จากผลการทดลองพบว่าเชื้อยังสามารถเข้าสู่ระยะการเจริญสูงสุดได้ภายในเวลาประมาณ 40 ชั่วโมง และด้วยค่าความขุ่นประมาณ 10 เช่นเดียวกับเชื้อที่เจริญในอาหารปกติ

รูปแบบการผลิตเอนไซม์ α -HSDH ของ B. fuscum ซึ่งแสดงโดยแอกติวิตีจำเพาะของเอนไซม์ เมื่อวัดโดยใช้กรดโคลิก, กรดคีออกซีโคลิก, กรดคีโนทีออกซีโคลิก, และกรดลิวโทโคลิกเป็นสับสเตรต แสดงให้เห็นว่า B. fuscum ที่เจริญในอาหารปกติ (รูปที่ 7 ก) จะสามารถผลิตเอนไซม์ α -HSDH ทั้ง 3 ชนิดได้สูงสุดที่ระยะเวลาการเพาะเลี้ยง 23 ชั่วโมง (ค่าความขุ่น 6-7) ซึ่งตรงกับระยะปลายของการเจริญแบบหวี่คูน (late log phase)

รูปที่ 6 ลักษณะการเจริญของ *B. fuscum* ในอาหารเลี้ยงเชื้อปกติ, อาหารที่เสริมด้วยกรดคีไฮโครโคลิก และอาหารที่เสริมด้วย กรดโคลิก (0.1 กรัมต่ออาหารเลี้ยงเชื้อ 200 มล.) ที่ ช่วงเวลาต่าง ๆ กัน ณ อุณหภูมิ 30 °C (วิธีทดลองข้อ 3.3.2.2)

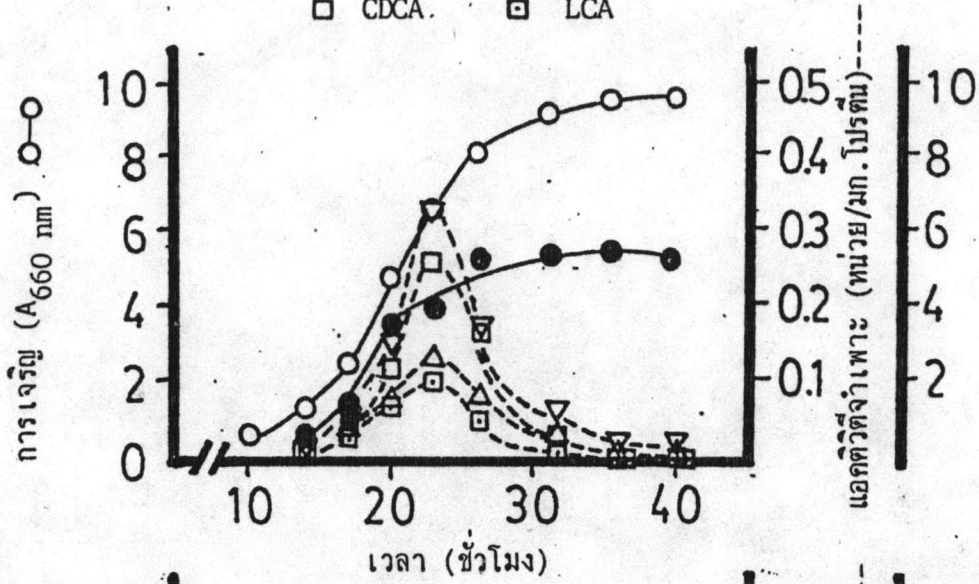
โดยวัดแอกติวิตีจำเพาะ (specific activity) สูงสุดเมื่อใช้กรดโคลิก และกรดคีโนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรตได้ 0.33 และ 0.26 หน่วย/มก. โปรตีน ตามลำดับ ในขณะที่วัดแอกติวิตีจำเพาะสูงสุดเมื่อใช้กรดคือออกซีโคลิก และกรดลิวโกลิกเป็นสับสเตรตได้เพียง 0.13 และ 0.10 หน่วย/มก. โปรตีน ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า *B. fuscum* ที่เจริญในอาหารปกติและไม่ถูกเหนี่ยวนำน่าจะมีการสังเคราะห์เอนไซม์ 7 α -HSDH ได้สูงกว่าเอนไซม์ 12 α -HSDH และ 3 α -HSDH ประมาณ 2 เท่า สำหรับความเข้มข้นของโปรตีนที่วัดได้ในช่วงต่าง ๆ ของการเจริญจะแปรผันตามค่าการเจริญจนกระทั่ง *B. fuscum* เจริญเข้าสู่ระยะการเจริญถึงหัวก้อน (mid log phase) (ค่าความขุ่นของเซลล์ประมาณ 4) การสังเคราะห์โปรตีนจึงเริ่มช้าลง

เมื่อทดลองเหนี่ยวนำการผลิตเอนไซม์ α -HSDH โดยการเสริมด้วยกรดคีไฮโครโคลิก หรือกรดโคลิกในอาหารเลี้ยงเชื้อตั้งแต่เริ่มต้นเลี้ยงเชื้อ จะให้ผลการเหนี่ยวนำที่คล้ายคลึงกัน (รูปที่ 7 ข และ 7 ค) ก็คือสามารถทำให้ *B. fuscum* ผลิตเอนไซม์ α -HSDH ถึงจุดสูงสุดได้เร็วขึ้นในระยะต้นของการเจริญแบบหัวก้อน (early log phase) (เวลา 14 และ 17 ชั่วโมง สำหรับการเหนี่ยวนำโดยกรดคีไฮโครโคลิกและกรดโคลิกตามลำดับ, ค่าความขุ่นประมาณ 1-2) และที่สำคัญก็คือวัดแอกติวิตีจำเพาะสูงสุดเมื่อใช้กรดคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรตได้สูงถึง 0.58 และ 0.54 หน่วย/มก. โปรตีน สำหรับการเหนี่ยวนำด้วยกรดคีไฮโครโคลิกและกรดโคลิก ตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับแอกติวิตีจำเพาะสูงสุดเมื่อวัดโดยใช้กรดโคลิกเป็นสับสเตรต (0.57 และ 0.56 หน่วย/มก. โปรตีน สำหรับการเหนี่ยวนำด้วยกรดคีไฮโครโคลิกและกรดโคลิก ตามลำดับ) ซึ่งค่าที่วัดได้เหล่านี้มีค่าสูงกว่าแอกติวิตีสูงสุดเมื่อวัดโดยใช้กรดคีโนคือออกซีโคลิก และกรดลิวโกลิกอย่างเห็นได้ชัด (0.06 หน่วย/มก. โปรตีน เมื่อวัดโดยใช้กรดคีโนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรตทั้งการเหนี่ยวนำโดยกรดคีไฮโครโคลิกและกรดโคลิก และ 0.05 และ 0.04 หน่วย/มก. โปรตีน เมื่อใช้กรดลิวโกลิกเป็นสับสเตรตสำหรับการเหนี่ยวนำด้วยกรดคีไฮโครโคลิกและกรดโคลิก) แสดงว่า *B. fuscum* ที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยกรดคีไฮโครโคลิกหรือกรดโคลิกตั้งแต่เริ่มต้นเลี้ยงเชื่อน่าจะสังเคราะห์เอนไซม์ 12 α -HSDH ได้สูงกว่าเอนไซม์ 7 α -HSDH ประมาณ 9 เท่า และสูงกว่าเอนไซม์ 3 α -HSDH ประมาณ 11-13 เท่า และแอกติวิตีของเอนไซม์ 12 α -HSDH ที่ถูกเหนี่ยวนำจะมีค่าสูงกว่าแอกติวิตีจำเพาะสูงสุดเมื่อไม่มีการเหนี่ยวนำมากกว่า 4 เท่า นอกจากนี้ผลการทดลองยังแสดงให้เห็นอีกว่าการเสริมกรดคีไฮโครโคลิกหรือกรดโคลิกตั้งแต่เริ่มต้นเลี้ยงเชื้อไม่น่าจะมีผลกระทบต่อรูปแบบและค่าความเข้มข้นของโปรตีนที่วัดได้ในแต่ละช่วงของการเจริญแต่อย่างใด

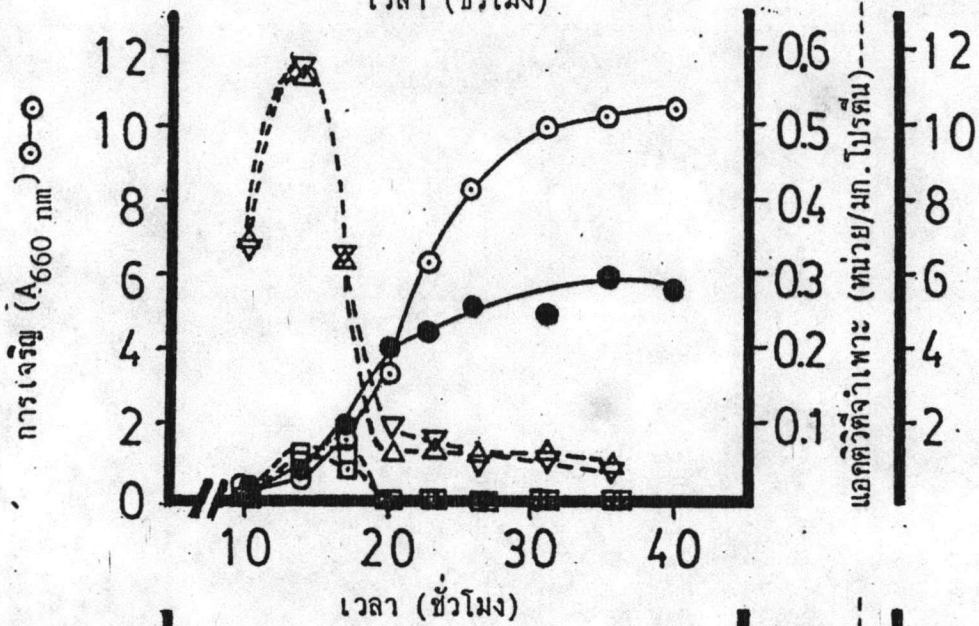
รูปที่ 7 ลักษณะการเจริญ, ความเข้มข้นของโปรตีน และรูปแบบการผลิตเอนไซม์ α -HSDH ที่ช่วงเวลาต่าง ๆ ของ B. fuscum ซึ่งเจริญในอาหารเลี้ยงเชื้อปกติ (ก), อาหารเลี้ยงเชื้อที่เสริมด้วยกรดคีไฮโครโคลิค (ข), และอาหารเลี้ยงเชื้อที่เสริมด้วยกรดโคลิค (ค) (วิธีทดลองข้อ 3.8.1)

สับสเตรต : ▽ CA △ DCA

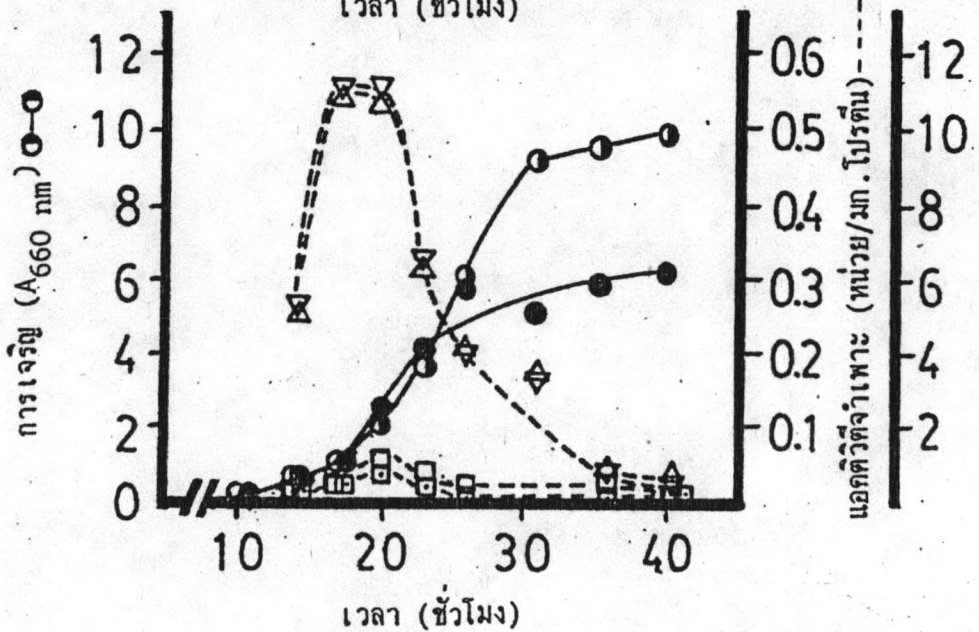
□ CDCA □ LCA

รูป 7 ก.

รูป 7 ข.

รูป 7 ค.

4.1.2 การเหนี่ยวนำเฉพาะที่

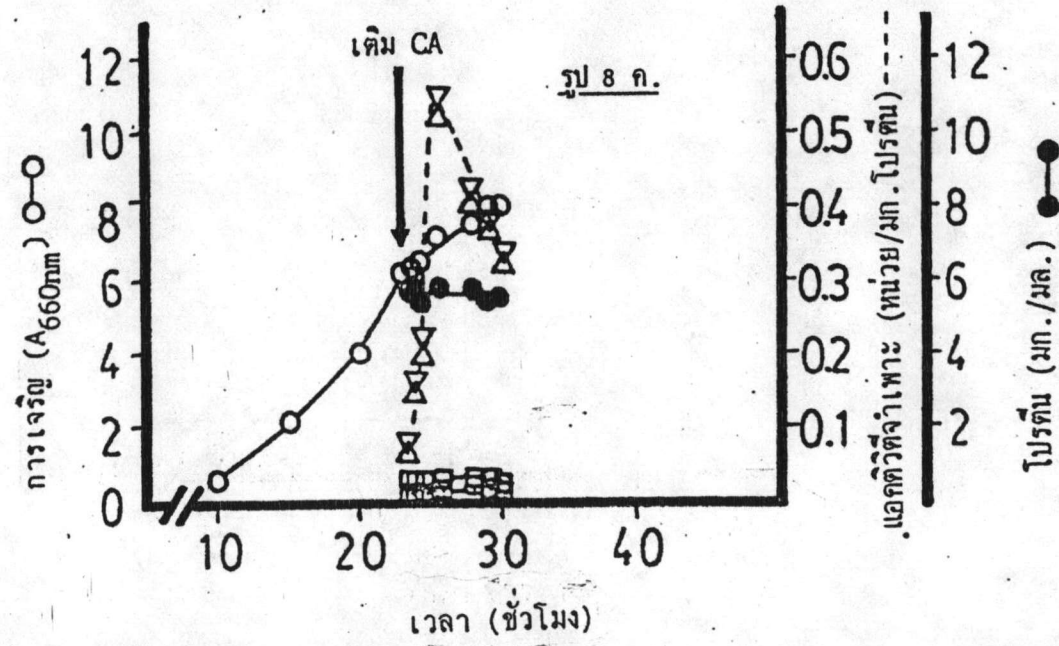
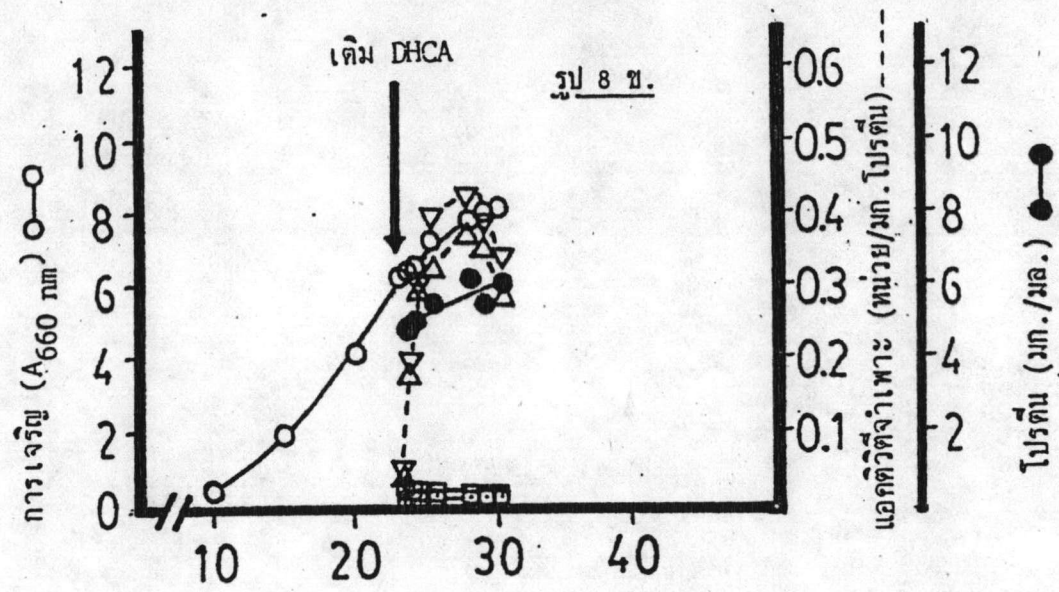
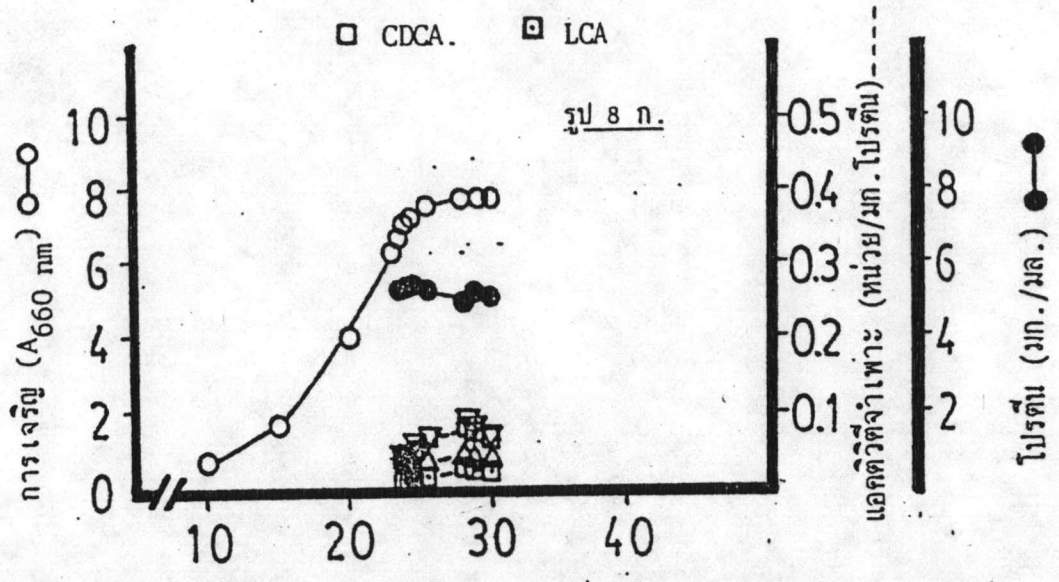
จากผลการทดลองข้อ 4.1.1 ที่พบว่าการผลิตเอนไซม์ α -HSDH โดย B. fuscum ที่เจริญในอาหารปกติ (รูปที่ 7) จะมีช่วงเวลาสูงสุดของการผลิตที่เวลาประมาณ 23 ชั่วโมง (ค่าความชุ่นประมาณ 6-7) ซึ่งใกล้เคียงกับระยะเวลาเจริญช่วงปลายทวีคูณ) ดังนั้นจึงได้ทำการทดลองเหนี่ยวนำการผลิตเอนไซม์ α -HSDH ที่ระยะนี้โดยเฉพาะเลี้ยง B. fuscum ในอาหารเลี้ยงเชื้อปกติเป็นระยะเวลา 23 ชั่วโมง หลังจากนั้นจึงเติมกรดคีไฮโครโคลิกหรือกรดโคลิก (0.1 กรัมต่ออาหารเลี้ยงเชื้อ 200 มิลลิลิตร) (วิธีข้อ 3.8.2) พร้อมทั้งติดตามการเจริญ โดยการวัดค่าความชุ่น (วิธีข้อ 3.4) วัดปริมาณโปรตีน (วิธีข้อ 3.7) และแอกติวิตีของเอนไซม์ เมื่อใช้กรดโคลิก, กรดคีออกซีโคลิก, กรดคีโนคีออกซีโคลิก และกรดคลิโทโคลิกเป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.6.1)

ในการศึกษาการเหนี่ยวนำการผลิตเอนไซม์กลุ่ม α -HSDH โดยกรดคีไฮโครโคลิก หรือกรดโคลิก หลังจากที่ได้เจริญ B. fuscum ไปเป็นเวลา 23 ชั่วโมง ได้กระทำควบคู่ไปกับ control คือเชื้อที่ไม่ถูกเหนี่ยวนำ ผลการวิจัย (รูปที่ 8) พบว่าเมื่อไม่มีการเหนี่ยวนำ B. fuscum จะสามารถผลิตเอนไซม์ α -HSDH ได้ในระดับต่ำ ก็มีแอกติวิตีจำเพาะสูงสุดเมื่อวัดโดยใช้กรดโคลิกและกรดคีโนคีออกซีโคลิกเพียง 0.1 หน่วย/มก.โปรตีน ในขณะที่ค่าซึ่งวัดโดยใช้กรดคีออกซีโคลิกและกรดคลิโทโคลิกเป็นสับสเตรตมีค่าเพียง 0.05 และ 0.04 หน่วย/มก.โปรตีนตามลำดับ แสดงว่า B. fuscum ที่เจริญโดยไม่มีการเหนี่ยวนำ หลังจากเจริญไปแล้ว 23 ชั่วโมง น่าจะมีการผลิตเอนไซม์ α -HSDH ต่ำกว่าที่เวลา 23 ชั่วโมง (ข้อ 4.1.1) แต่อย่างไรก็ตามตัวเลขจากผลการวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ก็เพียงพอจะยืนยันได้ว่า B. fuscum มีการผลิตเอนไซม์ α -HSDH ได้ครบทั้ง 3 ชนิด โดยสามารถผลิตเอนไซม์ 7α -HSDH ได้สูงกว่าเอนไซม์ 12α -HSDH และ 3α -HSDH เช่นเดียวกับผลการทดลองในข้อ 4.1.1

การเสริมกรดคีไฮโครโคลิกหรือกรดโคลิกหลังจากที่เจริญ B. fuscum ไปเป็นเวลา 23 ชั่วโมง จะสามารถเหนี่ยวนำแอกติวิตีของเอนไซม์เมื่อวัดโดยใช้กรดโคลิกและกรดคีออกซีโคลิกเป็นสับสเตรตให้ถึงจุดสูงสุดได้ภายในระยะเวลา 2.5-3 ชั่วโมง หลังจากที่ได้เติมสับสเตรตที่เป็นอนุพันธ์กรดโคลิกลงไปโดยไม่มีผลต่อรูปแบบการเจริญ ตลอดจนปริมาณโปรตีนที่วัดได้ (รูปที่ 8) และการเหนี่ยวนำด้วยวิธีนี้จะให้ค่าแอกติวิตีจำเพาะสูงสุดของเอนไซม์เมื่อวัดโดยใช้เป็นสับสเตรตทั้ง 4 ชนิด ใกล้เคียงกับการเหนี่ยวนำด้วยการเติมสารอนุพันธ์กรดโคลิกที่ใช้เป็นสับสเตรต

รูปที่ 8 ลักษณะการเจริญ, ความเข้มข้นของโปรตีน และรูปแบบการผลิตเอนไซม์ α -HSDH ที่เวลาต่าง ๆ หลังจากที่เจริญ B. fuscum ไปเป็นระยะเวลา 23 ชั่วโมง แล้ว เหนี่ยวนำโดยการเสริมกรดคิไฮโตรโคลิก (รูป ข) หรือกรดโคลิก (รูป ก) 0.1 กรัมต่ออาหารเลี้ยงเชื้อ 200 มิลลิลิตร ลงในเชื้อที่กำลังเจริญนั้น เปรียบเทียบกับเมื่อไม่มีการเหนี่ยวนำในสภาวะการทดลองเดียวกัน (รูป ก) (วิธีทดลองข้อ 3.8.2)

สับสเตรต: ∇ CA. \triangle DCA
 \square CDCA. \square LCA

ตั้งแต่เริ่มต้นเลี้ยงเชื้อ คือวัดแอกติวิตีสูงสุดเมื่อใช้กรดคือออกซีโคสิกเป็นสับสเตรต (0.42 และ 0.52 หน่วย/มก. โปรตีน สำหรับการเหนี่ยวนำโดยกรดคือไฮโดรโคสิกและกรดโคสิก) ได้ใกล้เคียงกับเมื่อใช้กรดโคสิกเป็นสับสเตรต (0.41 และ 0.54 หน่วย/มก. โปรตีน) และมีค่าสูงกว่าแอกติวิตีจำเพาะสูงสุดของกรดคีนคือออกซีโคสิกและกรดลิวโคสิก (0.06 และ 0.03 หน่วย/มก. โปรตีน) ทั้งการเหนี่ยวนำโดยกรดคือไฮโดรโคสิกและกรดโคสิก) ดังนั้นการเหนี่ยวนำการผลิตเอนไซม์ α -HSDH ทั้ง 3 ชนิด ใน B. fuscum ไม่ว่าจะโดยกรดคือไฮโดรโคสิกหรือกรดโคสิก และไม่จำเป็นว่าการเหนี่ยวนำตั้งแต่เริ่มต้นเลี้ยงเชื้อ (ข้อ 4.1.1) หรือเหนี่ยวนำเฉพาะที่หลังจากที่เจริญ B. fuscum ไปเป็นเวลา 23 ชั่วโมง เกิดได้ในระดับใกล้เคียงกัน (จะสามารถเหนี่ยวนำแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH ได้ที่ใกล้เคียงกัน และไม่มามีผลเหนี่ยวนำต่อการสังเคราะห์เอนไซม์ 7α -HSDH และ 3α -HSDH เช่นเดียวกัน)

4.2 ผลการศึกษาวิธีเตรียมเชื้อ B. fuscum ปริมาณมาก

ใช้วิธีการเหนี่ยวนำเฉพาะที่ (ข้อ 4.1.2) สำหรับเตรียมเชื้อ B. fuscum ปริมาณมาก เพื่อใช้เป็นแหล่งของเอนไซม์ 12α -HSDH ที่จะนำไปศึกษาและทำให้บริสุทธิ์ วิธีเตรียมทำได้โดยเพาะเลี้ยง B. fuscum ในอาหารเลี้ยงเชื้อ (วิธีข้อ 3.3.2.2) ไปเป็นเวลา 23 ชั่วโมง ($OD_{660\text{ nm}}$ ประมาณ 6-7) แล้วเติมโซเดียมโคเลท (0.1 กรัมต่ออาหารเลี้ยงเชื้อ 200 มิลลิลิตร) ลงไปในเชื้อที่กำลังเจริญนั้น ทำการเขย่าต่ออีก 3 ชั่วโมง จึงเก็บเชื้อมาปั่นและล้างด้วยโบแตสซีมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ ซึ่งในสภาวะการเพาะเลี้ยงที่กล่าวมานี้พบว่าเชื้อปริมาณ 1 ลิตร จะได้น้ำหนักของเซลล์เปียกประมาณ 10 กรัม จากนั้นเก็บเซลล์ที่ได้ไว้ที่อุณหภูมิ -70°C

4.3 ผลการศึกษาหาความเข้มข้นของเซลล์ที่เหมาะสมต่อผลผลิตและแอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH ปริมาณมาก

เตรียมสารละลายเอนไซม์ที่ความเข้มข้นของเซลล์ต่าง ๆ กัน โดยแปรผันอัตราส่วนระหว่างจำนวนกรัมของเซลล์เปียกต่อมิลลิลิตรของบัฟเฟอร์ที่ใช้กระจายเซลล์เป็น 1:2, 1:3, 1:4, 1:5 และ 1:6 เมื่อเตรียมสารละลายเอนไซม์ (ข้อ 3.5.2) ได้แล้วนำไปวัดปริมาณโปรตีน (ข้อ 3.7) และวัดแอกติวิตีของเอนไซม์โดยใช้กรดคือออกซีโคสิก, กรดคีนคือออกซีโคสิก และกรดลิวโคสิกเป็นสับสเตรต (ข้อ 3.6.1)

ตารางที่ 2 แสดงผลกระทบของความเข้มข้นของเซลล์ที่ใช้เตรียมสารละลายเอนไซม์ต่อแอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเข้มข้นของเซลล์ที่แตกต่างกันจะให้ค่าแอกติวิตีจำเพาะเมื่อวัดโดยใช้กรดคือออกซีโคลิก, กรดคีโนคือออกซีโคลิก และกรดลิวโธโคลิกเป็นสับสเตรตใกล้เคียงกัน แต่จะให้ความเข้มข้นของโปรตีนและโดยเฉพาะแอกติวิตีต่อจำนวนกรัมของเซลล์เปียก (หน่วย/กรัมของเซลล์เปียก) แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบกับความเข้มข้นเซลล์อื่น ๆ ความเข้มข้นของเซลล์ที่มีอัตราส่วนระหว่างจำนวนกรัมเซลล์ต่อมิลลิลิตรของบัฟเฟอร์ที่ใช้กระจายเซลล์เป็น 1:3 จะให้ค่าความเข้มข้นของโปรตีนที่วัดได้รวมทั้งค่าแอกติวิตีต่อจำนวนกรัมของเซลล์เปียกของเอนไซม์ α -HSDH ที่ได้จากการใช้สับสเตรตทั้ง 3 ชนิดสูงที่สุด จึงน่าจะเป็นความเข้มข้นของเซลล์ที่เหมาะสมสำหรับใช้เตรียมสารละลายเอนไซม์เพื่อนำไปศึกษาและทำให้บริสุทธิ์ต่อไป

4.4 ผลการศึกษาความจำเพาะต่อสับสเตรตของเอนไซม์ α -HSDH ที่แยกได้จาก B. fuscum

เตรียมสารละลายเอนไซม์ (ข้อ 3.5.2) แล้วนำมาวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH (ข้อ 3.6.1) ที่อุณหภูมิ 30 °C โดยใช้สับสเตรตกรดชนิดต่าง ๆ คือ กรดโคลิก (3 α , 7 α , 12 α -trihydroxy), กรดคือออกซีโคลิก (3 α , 12 α -dihydroxy), กรดคีโนคือออกซีโคลิก (3 α , 7 α -dihydroxy) และกรดลิวโธโคลิก (3 α -hydroxy) รูปที่ 9 แสดงให้เห็นว่าสารละลายเอนไซม์ที่สกัดได้จาก B. fuscum สามารถให้แอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH ต่อสับสเตรตทั้ง 4 ชนิดได้แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบค่าแอกติวิตีจำเพาะของเอนไซม์ต่อสับสเตรตเหล่านี้พบว่ากรดโคลิก และกรดคือออกซีโคลิก จะให้ค่าแอกติวิตีจำเพาะค่อนข้างสูง ก็มีค่า 0.93 หน่วย/มก.โปรตีน และ 0.86 หน่วย/มก.โปรตีน สูงกว่ากรดคีโนคือออกซีโคลิก (0.26 หน่วย/มก.โปรตีน) และกรดลิวโธโคลิก (0.07 หน่วย/มก.โปรตีน) ประมาณ 3 เท่า และ 12 เท่า ตามลำดับ แสดงว่าสารละลายเอนไซม์ที่แยกได้จาก B. fuscum มีแอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH ทั้ง 3 ชนิด คือ 3 α -, 7 α - และ 12 α -HSDH อยู่ร่วมกัน และน่าจะมีแอกติวิตีของเอนไซม์ 12 α -HSDH สูงกว่าเอนไซม์ 7 α -HSDH ประมาณ 3 เท่า และสูงกว่าเอนไซม์ 3 α -HSDH ประมาณ 12 เท่า

ตารางที่ 2 แสดงผลกระทบของความเข้มข้นเซลล์ต่อผลผลิตและแอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH วัดแอกติวิตีโดยใช้กรดคีอ็อกซีโคลิก (DCA), กรดคีโนคีอ็อกซีโคลิก (CDCA), และกรดลิวโคโคลิก (LCA) เป็นสับสเตรต

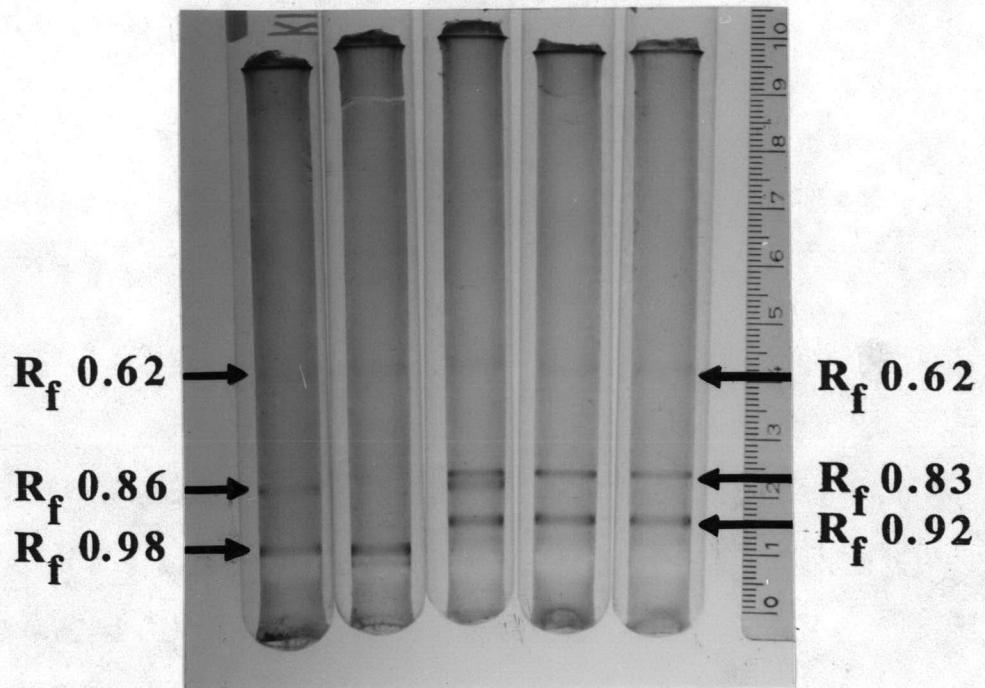
อัตราส่วนระหว่างจำนวนกรัม เซลล์ต่อมล. ของบัฟเฟอร์	ปริมาณโปรตีน (มก./มล.)	แอกติวิตีจำเพาะ (หน่วย/มก. โปรตีน)			แอกติวิตี (หน่วย/กรัมของเซลล์เปียก)		
		DCA	CDCA	LCA	DCA	CDCA	LCA
1 : 2	3.6	1.33	0.47	0.17	9.60	3.36	1.20
1 : 3	3.9	1.36	0.48	0.20	16.05	5.70	2.40
1 : 4	2.4	1.27	0.33	0.17	12.16	4.48	1.60
1 : 5	1.8	1.25	0.43	0.17	11.25	3.90	1.50
1 : 6	1.4	1.29	0.46	0.20	10.08	3.84	1.44

4.5 ผลการใช้เทคนิคโพลีอะไครลาไมด์ เจล อีเลกโตรโฟรีซิสในการจำแนกชนิดของเอนไซม์ α -HSDH ที่แยกได้จาก B. fuscum

เมื่อนำสารละลายเอนไซม์ที่แยกได้จาก B. fuscum มาทำอีเลกโตรโฟรีซิส (วิธี ข้อ 3.9.5) โดยแบ่งเป็น 2 ชุด ๑ ชุดนำมาย้อมสีแอกติวิตี (ข้อ 3.9.5.5) ส่วนอีกชุดหนึ่งนำมาตัดเป็นท่อน ๑ บคให้ละเอียดแล้วใช้ในสารละลายบัฟเฟอร์นาน 24 ชั่วโมง (ข้อ 3.9.5.6) และนำมาวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ (ข้อ 3.6.1)

ผลการย้อมสีแอกติวิตีในแท่งโพลีอะไครลาไมด์ เจล เมื่อใช้กรคน้ำคั้นชนิดต่าง ๆ เป็นสับสเตรต แสดงดังรูปที่ 10 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อย้อมสีโดยใช้โซเดียมโคเลท (มีหมู่แอลฟา-ไฮดรอกซิล ที่ตำแหน่ง 3, 7 และ 12) และโซเดียมออกซีโคเลท (มีหมู่แอลฟา-ไฮดรอกซิลที่ตำแหน่ง 3 และ 12) ซึ่งเป็นสับสเตรตที่ละลายในน้ำได้ดี จะพบแถบสี 2 แถบ (แสดงถึงแอกติวิตีของเอนไซม์) ที่มีค่า R_f ตรงกัน คือ R_f 0.62 และ 0.98 ซึ่งคาดว่าเป็นของเอนไซม์ 3α -HSDH และ 12α -HSDH ตามลำดับ ส่วนแถบสีอีกแถบหนึ่งมีค่า R_f 0.86 ที่พบเมื่อใช้โซเดียมโคเลท เป็นสับสเตรต แต่ไม่พบเมื่อใช้โซเดียมออกซีโคเลทเป็นสับสเตรตนั้นคาดว่าเป็นของเอนไซม์ 7α -HSDH และจะสังเกตเห็นว่าแถบสีที่ค่า R_f 0.62 ที่คาดว่าเป็นของเอนไซม์ 3α -HSDH นั้นจะมีสีจางกว่าแถบสีที่คาดว่าเป็นของเอนไซม์ 12α -HSDH (R_f 0.98) และ 7α -HSDH (R_f 0.86) ซึ่งน่าจะมีสาเหตุเนื่องมาจากเอนไซม์ 3α -HSDH มีแอกติวิตีต่ำกว่าเอนไซม์ 12α - และ 7α -HSDH

เมื่อทำการย้อมสีแอกติวิตีโดยใช้กรคีนอกซีโคลิค (มีหมู่แอลฟา-ไฮดรอกซิลที่ตำแหน่ง 3 และ 7) และกรคีโอโคลิค (มีหมู่แอลฟา-ไฮดรอกซิลที่ตำแหน่ง 3 เพียงตำแหน่งเดียว) เป็นสับสเตรตเปรียบเทียบกับเมื่อใช้เอทานอลเป็นสับสเตรตร่วมด้วย ผลการศึกษาเปรียบเทียบ (รูปที่ 10) จะเห็นได้ว่าสามารถพบแถบสี 3 แถบ ที่ค่า R_f ตรงกัน คือแถบสีที่ค่า R_f 0.62 กับ 0.83 รวมทั้ง 0.92 ซึ่งคาดว่าเป็นของตัวทำละลายเอทานอล (กรคีนอกซีโคลิคและกรคีโอโคลิคละลายในน้ำได้น้อยมาก จึงต้องละลายในเอทานอล) และสำหรับแอกติวิตีของเอนไซม์ที่พบเมื่อใช้กรคีโอโคลิคเป็นสับสเตรตนั้นจะพบแถบสี 3 แถบที่สอดคล้องคล้ายกันกับเมื่อใช้เอทานอลเป็นสับสเตรตเท่านั้น โดยไม่สามารถตรวจพบแถบสีอื่นเพิ่มขึ้นมาอย่างเด่นชัดได้อีกเลย ในขณะที่การย้อมสีแอกติวิตีโดยใช้กรคีนอกซีโคลิคเป็นสับสเตรต จะพบแถบสีอีกแถบหนึ่งที่ค่า R_f 0.86 เพิ่มขึ้นมาจากแถบสีเจลที่ใช้เอทานอลและกรคีโอโคลิคเป็นสับสเตรต

รูปที่ 10 ผลการจำแนกชนิดของเอนไซม์ α -HSDH จาก *B. fuscum*

โดยเทคนิคโพลีอะคริลาไมด์ เจล อีเลคโตรโฟรีซิส

(โปรตีน 150 ไมโครกรัม) ย้อมสีแอสคิวดี (วิธีข้อ

3.9.5.5) ด้วยสับสเตรตชนิดต่าง ๆ ดังนี้ คือ

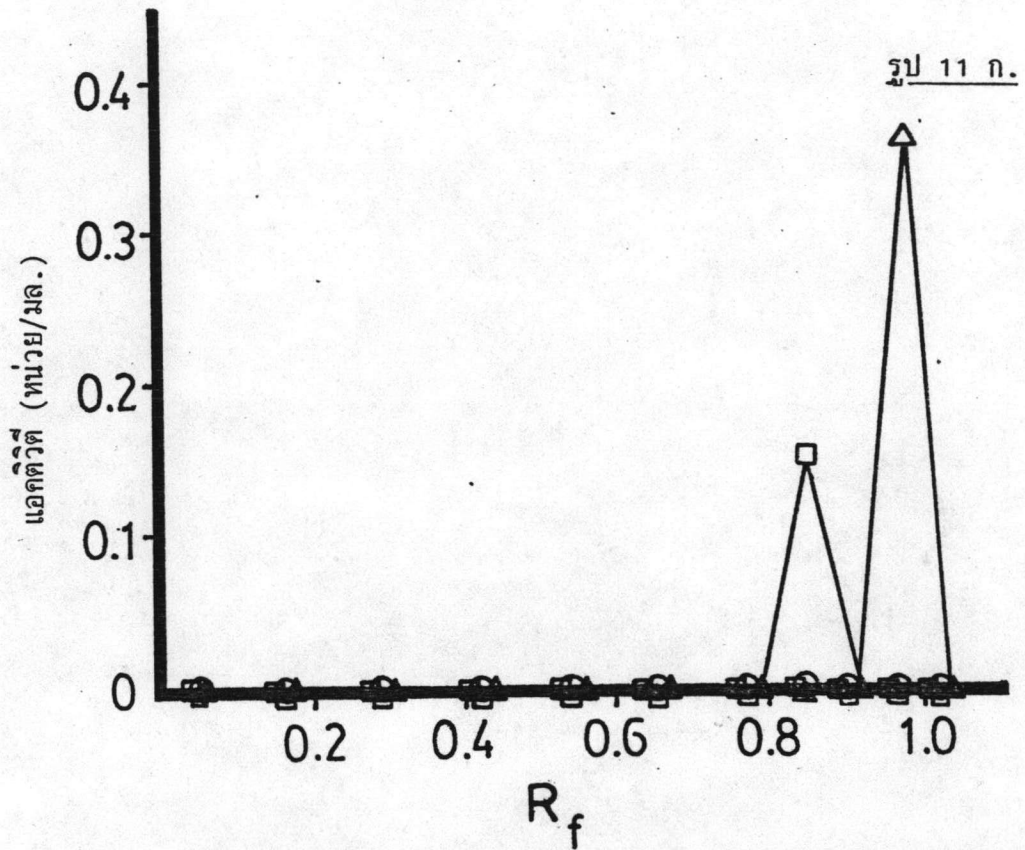
- (1) โซเดียมโคเลท (ละลายในน้ำ)
- (2) โซเดียมคีออกซีโคเลท (ละลายในน้ำ)
- (3) กรดคีโนคีออกซีโคลิก (ละลายในเอทานอล)
- (4) กรดลิโทโคลิก (ละลายในเอทานอล)
- (5) เอทานอล

ซึ่งแถบสีนี้ (R_f 0.86) น่าจะเป็นผลเนื่องจากแอกติวิตีของเอนไซม์ 7α -HSDH และผลที่ได้ ตรงกับแถบสีที่เป็นผลจากการ ย้อมสีแอกติวิตีของแท่ง เจล เมื่อใช้สับสเตรตเป็นโซเดียมโคเลทที่พบ แถบสีของเอนไซม์แอกติวิตี R_f 0.86 ด้วย

แม้ว่าผลการ ย้อมสีแอกติวิตีโดยใช้กรคลิโทโคลิกและกรคีนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต จะไม่สามารถตรวจพบแถบสีที่ค่าว่าเป็นของเอนไซม์ 3α -HSDH เพิ่มขึ้นมาจากแถบสีเมื่อใช้ เอทานอลเป็นสับสเตรต แต่ผลการ ย้อมสีแอกติวิตีโดยใช้โซเดียมโคเลท และโซเดียมคือออกซี-โคเลทซึ่งปราศจากผลกระทบจากเอทานอล ก็ได้แสดงให้เห็นตรงกันว่าแถบสีที่ค่า R_f 0.62 น่าจะเป็นของเอนไซม์ 3α -HSDH และที่น่าสังเกตก็คือแถบสีนี้มีค่า R_f ตรงกับแถบสีแถบหนึ่งของ แอกติวิตีของเอนไซม์ เมื่อใช้เอทานอลเป็นสับสเตรต ด้วยเหตุนี้การ ย้อมสีแอกติวิตีไม่ว่าจะใช้ กรคีนคือออกซีโคลิกหรือกรคลิโทโคลิกที่ละลายในเอทานอลเป็นสับสเตรตจึงไม่สามารถตรวจพบ แถบสีที่ค่าว่าเป็นของเอนไซม์ 3α -HSDH แยกชัดหรือเพิ่มขึ้นมาจากแถบสีเมื่อใช้เอทานอล เป็นสับสเตรตได้

ผลการวิเคราะห์แอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH ในแท่งโพลีอะไครลาไมด์ เจล โดย การตัดเจลเป็นท่อน ๆ (รูปที่ 11) ยืนยันว่า ช่วง R_f 0.85-0.91 มีแอกติวิตีของเอนไซม์เมื่อ วัคซีนโดยใช้กรคีนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต แต่ไม่ปรากฏแอกติวิตีของเอนไซม์ไม่ว่าจะวัคซีน โดยใช้กรคีนคือออกซีโคลิก, กรคลิโทโคลิก หรือแม้แต่เอทานอลเป็นสับสเตรต ในทำนองเดียวกัน ช่วง R_f 0.98-1.03 ก็จะให้แอกติวิตีของเอนไซม์ต่อ เมื่อวัคซีนโดยใช้กรคีนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต แต่ไม่พบแอกติวิตีของเอนไซม์ไม่ว่าจะวัคซีนโดยใช้กรคีนคือออกซีโคลิก, กรคลิโทโคลิก และ เอทานอลเป็นสับสเตรต ทั้งนี้แอกติวิตีสูงสุดเมื่อวัคซีนใช้กรคีนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต (0.36 หน่วย/มิลลิลิตร) จะมีค่ามากกว่าเมื่อวัคซีนใช้กรคีนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต (0.15 หน่วย/ มิลลิลิตร) ประมาณ 2 เท่า สำหรับแอกติวิตีของเอนไซม์เมื่อวัคซีนใช้กรคลิโทโคลิกเป็นสับสเตรต นั้น ไม่สามารถตรวจพบได้ ณ ตำแหน่งใด ๆ บนแท่งเจล ซึ่งอาจเป็นเพราะเอนไซม์ 3α -HSDH ที่จะให้แอกติวิตีต่อสับสเตรตชนิดนี้มีแอกติวิตีต่ำเกินกว่าจะตรวจพบได้ในแท่งเจล ดังนั้นโดยการ ใช้เทคนิคโพลีอะไครลาไมด์เจล อีเล็กโตรโฟรีซิส อาจจำแนกเอนไซม์ α -HSDH ในสารละลาย เอนไซม์ที่แยกได้จาก *B. fuscum* ออกได้เป็น 3 ชนิดคือ เอนไซม์ 3α -HSDH (R_f 0.62), 7α -HSDH (R_f 0.86) และ 12α -HSDH (R_f 0.98)

สับสเตรต : \triangle DCA. \square CDCA
 \square LCA \circ เอทานอล

รูป 11 ข.

รูปที่ 11 ผลการจำแนกชนิดของเอนไซม์ α -HSDH ที่แยกได้จาก *B. fuscum* โดยเทคนิคโพลีอะไครลาไมด์ เจล อีเลกโตรโฟรีซิส วัดแอกติวิตีของเจลที่ตัดเป็นท่อน (รูป ก.) ตามวิธีข้อ 3.6.1 และย้อมสีแอกติวิตีในแท่งเจล (รูป ข.) เมื่อใช้โซเดียมโกลูเตเป็นสับสเตรตตามวิธีข้อ 3.9.5.5

4.6 การศึกษาผลกระทบของ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลและกลีเซอรอลต่อความเสถียรของ เอนไซม์ α -HSDH

เตรียมสารละลายเอนไซม์ (ข้อ 3.5.2) ในสารละลายบัฟเฟอร์ที่เสริมด้วยกลีเซอรอล และ 2-เมอร์แคปโตเอทานอล ความเข้มข้นต่าง ๆ กัน แล้วเก็บสารละลายเอนไซม์ที่เตรียมได้ ไว้ที่อุณหภูมิ 7 °C หลังจากนั้นนำสารละลายเหล่านั้นมาวัดแอกติวิตีโดยใช้กรดคือออกซีโคลิกและ กรดคีโนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต (ข้อ 3.6.1) ในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน นาน 12 วัน

ผลการทดลอง (รูปที่ 12) แสดงให้เห็นว่าแอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH ที่วัดได้ ไม่ว่าจะใช้กรดคือออกซีโคลิกหรือกรดคีโนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรตก็ตามจะพบรูปแบบการลดลงของ แอกติวิตีคล้าย ๆ กัน ที่แตกต่างกันเล็กน้อยก็คือ แอกติวิตีเมื่อวัดโดยใช้กรดคีโนคือออกซีโคลิก เป็น สับสเตรตจะลดลงเร็วกว่าแอกติวิตีเมื่อวัดโดยใช้กรดคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต

เมื่อศึกษาผลกระทบของ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลต่อความเสถียรของเอนไซม์ โดย เตรียมเอนไซม์ในสารละลายบัฟเฟอร์ที่มีความเข้มข้นของ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ 0-0.1 เปอร์เซ็นต์ ที่ความเข้มข้นของกลีเซอรอลคงที่ 20 เปอร์เซ็นต์ (รูปที่ 12 ก และ ข) พบว่า เมื่อมี 2-เมอร์แคปโตเอทานอลความเข้มข้นต่ำ ๆ (0-0.02 เปอร์เซ็นต์) รวมอยู่กับ กลีเซอรอลความเข้มข้นคงที่ (20 เปอร์เซ็นต์) แอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH จะลดลงค่อนข้าง เร็วในช่วง 3 วันแรก หลังจากนั้นความเร็วของการลดแอกติวิตีจะช้าลงจนถึงวันที่ 12 ซึ่งจะมี แอกติวิตีเมื่อวัดโดยใช้กรดคือออกซีโคลิกและกรดคีโนคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรตลดลงเหลือประมาณ 50 และ 40 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ แต่เอนไซม์ α -HSDH จะมีความเสถียรดีขึ้นเมื่อความเข้มข้น ของ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลในสารละลายมีค่าสูงขึ้นเป็น 0.06 และ 0.1 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉพาะที่ความเข้มข้น 0.1 เปอร์เซ็นต์นั้นจะสามารถรักษาแอกติวิตีของเอนไซม์ในระยะ 3 วันแรก ของการเก็บรักษาไว้โดยไม่ทำให้เกิดการสูญเสียแอกติวิตีเมื่อวัดโดยใช้กรดคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต และมีแอกติวิตีลดลงเล็กน้อยหลังจากวันที่ 2 ของการเก็บรักษาเมื่อวัดแอกติวิตีโดยใช้กรดคีโนคือ- ออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต

เมื่อศึกษาผลกระทบของกลีเซอรอลต่อความเสถียรของเอนไซม์ โดยเตรียมเอนไซม์ใน สารละลายบัฟเฟอร์ที่มีความเข้มข้นของกลีเซอรอลต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ 0-20 เปอร์เซ็นต์ เมื่อกำหนด ความเข้มข้นของ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลคงที่ (0.1 เปอร์เซ็นต์) จะได้ผลการทดลองดัง แสดง รูปที่ 12 ก และ ง ซึ่งจะเห็นว่าเมื่อไม่มีกลีเซอรอลหรือมีกลีเซอรอลที่มีความเข้มข้นต่ำ 5 และ 10

รูปที่ 12 แสดงผลกระทบบของกลีเซอรอล และ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลต่อความเสถียรของเอนไซม์ α -HSDH จาก B. fuscum ที่อุณหภูมิ 7 °ซ

(บน) ผลการเปรียบเทียบความเสถียรของเอนไซม์เมื่อเก็บรักษาไว้ในสารละลายโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (50 มิลลิโมลาร์, พีเอช 6.8) ที่เสริมด้วยกลีเซอรอลเข้มข้นที่ 20 เปอร์เซ็นต์ และแปรเปลี่ยนความเข้มข้นของ 2-เมอร์แคปโตเอทานอล ตั้งแต่ 0-0.1 เปอร์เซ็นต์ ติดตามวัดแอกติวิตีของเอนไซม์โดยใช้สับสเตรตกรดคือออกซีโคลิค (รูป ก) และกรดคีโนคือออกซีโคลิค (รูป ข) (วิธีข้อ 3.6.1)

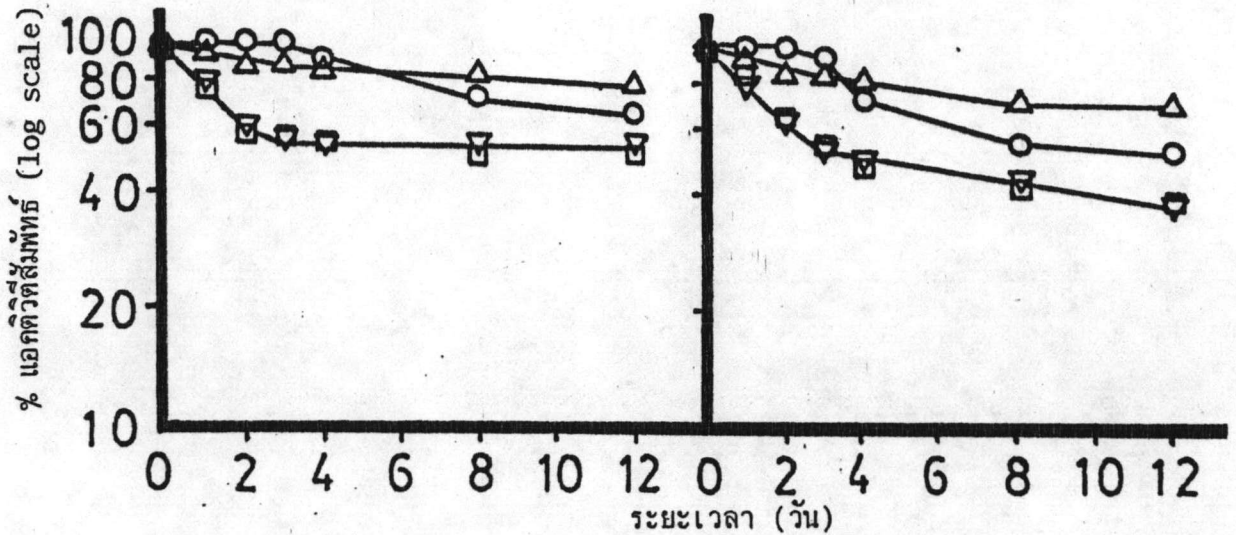
(ล่าง) ผลการเปรียบเทียบความเสถียรของเอนไซม์เมื่อเก็บรักษาไว้ในสารละลายโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (50 มิลลิโมลาร์, พีเอช 6.8) ที่เสริมด้วย 2-เมอร์แคปโตเอทานอลเข้มข้นที่ 0.1 เปอร์เซ็นต์ และแปรเปลี่ยนความเข้มข้นของกลีเซอรอลตั้งแต่ 0-20 เปอร์เซ็นต์ ติดตามวัดแอกติวิตีของเอนไซม์โดยใช้สับสเตรตกรดคือออกซีโคลิค (รูป ค) และกรดคีโนคือออกซีโคลิค (รูป ง) (วิธีข้อ 3.6.1)

โปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์

- + 20% กลีเซอรอล + 0.1% 2-เมอร์แคปโตเอทานอล
- △ + 20% กลีเซอรอล + 0.06% 2-เมอร์แคปโตเอทานอล
- ▽ + 20% กลีเซอรอล + 0.02% 2-เมอร์แคปโตเอทานอล
- + 20% กลีเซอรอล

ก. กรดคีอ็อกซีโกลิกเป็นสับสเตรต

ข. กรดคีโนคีอ็อกซีโกลิกเป็นสับสเตรต

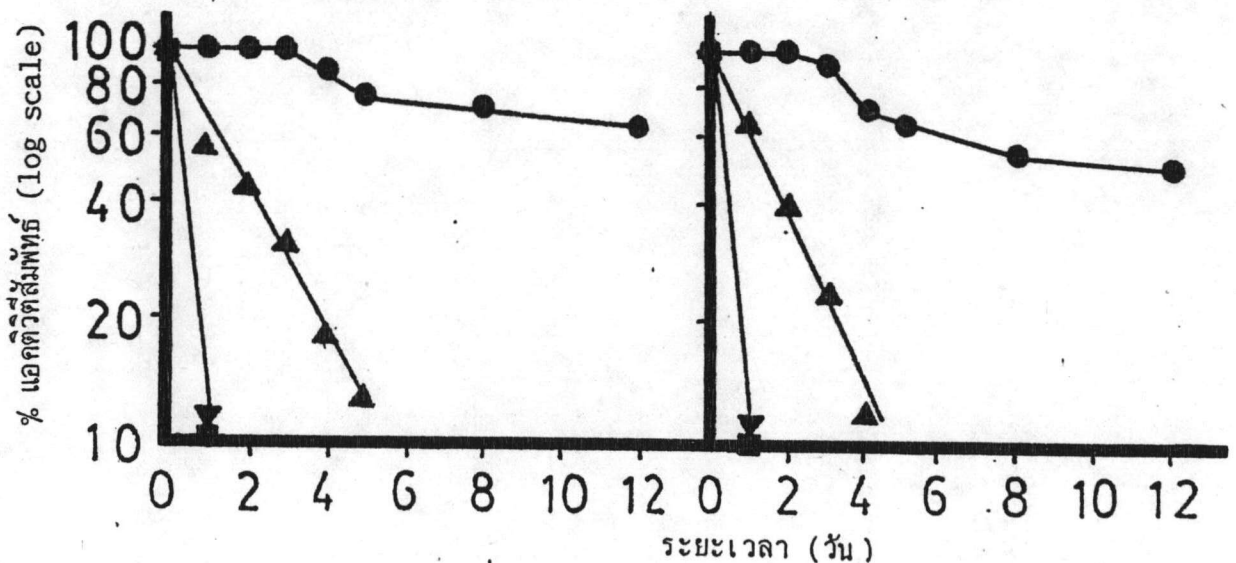

โปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์

- + 20% กลีเซอรอล + 0.1% 2-เมอร์แคปโตเอทานอล
- ▲ + 10% กลีเซอรอล + 0.1% 2-เมอร์แคปโตเอทานอล
- ▼ + 5% กลีเซอรอล + 0.1% 2-เมอร์แคปโตเอทานอล
- + 0.1% 2-เมอร์แคปโตเอทานอล

ก. กรดคีอ็อกซีโกลิกเป็นสับสเตรต

ง. กรดคีโนคีอ็อกซีโกลิกเป็นสับสเตรต

เปอร์เซ็นต์ เอนไซม์ α -HSDH จาก *B. fuscum* เมื่อวัดโดยใช้กรดคือออกซีโคลิคเป็นสับสเตรต จะสูญเสียแอกติวิตีอย่างรวดเร็ว และมีแอกติวิตีลดลงจนเป็นศูนย์ภายในระยะเวลาเพียง 2, 3 และ 12 วัน ตามลำดับ ในขณะที่ 20 เปอร์เซ็นต์ของกลีเซอรอลจะช่วยรักษาระดับแอกติวิตีของ α -HSDH ไว้ให้สูงถึง 60 เปอร์เซ็นต์ของแอกติวิตีเริ่มต้น รูปแบบของการลดลงของแอกติวิตีของ α -HSDH เมื่อวัดโดยใช้กรดคือออกซีโคลิคเป็นสับสเตรตจะคล้ายคลึงกันกับเมื่อใช้กรดคือออกซีโคลิค หากแต่ว่าอัตราการลดลงของแอกติวิตีเมื่อใช้กรดคือออกซีโคลิคจะรวดเร็วกว่าอย่างเห็นได้ชัด

จากการเปรียบเทียบผลของกลีเซอรอล และ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลต่อความเสถียรของเอนไซม์ α -HSDH จาก *B. fuscum* พบว่า กลีเซอรอลน่าจะทำให้ผลต่อความเสถียรของเอนไซม์มากกว่า 2-เมอร์แคปโตเอทานอล แต่ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลก็จำเป็นสำหรับความเสถียรของเอนไซม์เช่นเดียวกัน ดังนั้นเพื่อที่จะเพิ่มความเสถียรของเอนไซม์ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จึงต้องใช้ทั้งกลีเซอรอล และ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลควบคู่กันไป นอกจากนี้ผลการศึกษาก็ได้แสดงให้เห็นว่า กลีเซอรอลเข้มข้น 20 เปอร์เซ็นต์ และ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลเข้มข้น 0.1 เปอร์เซ็นต์ น่าจะเป็นความเข้มข้นที่เหมาะสมสำหรับเสริมในสารละลายโปแตสเซียม-ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (50 มิลลิโมลาร์, พีเอช 6.8) เพื่อช่วยเพิ่มความเสถียรของเอนไซม์ α -HSDH จาก *B. fuscum*

4.7 ผลการศึกษาวิธีทำให้เอนไซม์ 12 α -HSDH จาก *B. fuscum* บริสุทธิ์

นำสารละลายเอนไซม์ (crude enzyme) ที่ได้จากการเตรียมในข้อ 3.5.2 (ใช้อัตราส่วนของจำนวนกรัมเซลล์ต่อมิลลิลิตรของบัฟเฟอร์เป็น 1 ต่อ 3) มาทำให้บริสุทธิ์โดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ (ข้อ 3.9) ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ทุกขั้นตอนของการทดลองทำโดยควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในช่วง 4-10 °C และสารละลาย 50 มิลลิโมลาร์โปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ พีเอช 6.8 ที่ใช้จะเสริมด้วย 20 เปอร์เซ็นต์-กลีเซอรอล และ 0.1 เปอร์เซ็นต์ 2-เมอร์แคปโตเอทานอลทุกครั้งตลอดการทดลองนี้

4.7.1 ผลการตกตะกอนโปรตีนด้วยแอมโมเนียมซัลเฟต

เมื่อทำการตกตะกอนโปรตีนในสารละลายเอนไซม์ด้วยการแปรเปลี่ยนปริมาณผงแอมโมเนียมซัลเฟตละลายเยือกที่มีค่าความเข้มข้นอิมิตัวตั้งแต่ 30 จนถึง 80 เปอร์เซ็นต์ โดยการเพิ่มความเข้มข้นของเกลือแพรคชัน ๆ ละ 10 เปอร์เซ็นต์ (วิธีข้อ 3.9.1) ผลการทดลองดังแสดงในตารางที่ 3 ซึ่งพบว่าที่ความเข้มข้นของแอมโมเนียมซัลเฟตอิมิตัว 30 และ 40

ตารางที่ 3 ผลการตกตะกอนโปรตีนด้วยแอมโมเนียมซัลเฟตอิ่มตัว 0-80 เปอร์เซ็นต์ โดยการเพิ่มความเข้มข้นของแอมโมเนียมซัลเฟต แพรกชั้นละ 10 เปอร์เซ็นต์ (วิธีข้อ 3.9.1) วัดแอกติวิตีโดยใช้กรดคือออกซีโคลิค (DCA), กรดคีโนคือออกซีโคลิค (CDCA) และกรดลิโทโคลิค (LCA) เป็นสับสเตรต

แพรกชั้นของ แอมโมเนียมซัลเฟต	ปริมาตร (มล.)	โปรตีนรวม (มก.)	แอกติวิตีจำเพาะ (หน่วย/มก. โปรตีน)			แอกติวิตีรวม (หน่วย)			% ผลผลิต		
			DCA	CDCA	LCA	DCA	CDCA	LCA	DCA	CDCA	LCA
เอนไซม์เริ่มต้น	10	35.5	0.86	0.26	0.07	30.00	9.23	2.48	100	100	100
0-30%*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0-40%*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0-50%	3.4	1.0	0.67	0.26	0.06	0.63	0.21	0.04	2.10	2.28	1.61
0-60%	4	1.3	1.17	0.37	0.21	1.53	0.48	0.16	5.10	5.20	6.45
0-70%	6.4	12.2	1.87	0.64	0.13	22.81	7.87	1.59	76.03	85.26	64.11
0-75%	7.0	15.1	1.61	0.57	0.12	24.35	8.60	1.74	81.17	93.17	70.16
0-80%	7.2	13.4	1.77	0.66	0.13	23.79	8.86	1.79	79.30	96.00	72.18

* ไม่มี การตกตะกอนของโปรตีน

เปอร์เซ็นต์ จะไม่ปรากฏตะกอนของโปรตีนเลย จะเริ่มเห็นตะกอนของโปรตีนเล็กน้อยที่ความเข้มข้นของแอมโมเนียมซัลเฟตอิ่มตัว 50 และ 60 เปอร์เซ็นต์ และเพิ่มมากขึ้นที่ความเข้มข้น 70, 75 และ 80 เปอร์เซ็นต์ ค่าแอกติวิตีจำเพาะและเปอร์เซ็นต์ผลผลิตของเอนไซม์ α -HSDH ทั้ง 3 ชนิด จะมีค่าใกล้เคียงกันสำหรับการตกตะกอนโปรตีนด้วยแอมโมเนียมซัลเฟตอิ่มตัว 70, 75 และ 80 เปอร์เซ็นต์ ในการทดลองจึงเลือกตกตะกอนด้วยแอมโมเนียมซัลเฟตอิ่มตัว 75 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งจะทำให้เอนไซม์ 12α -HSDH, 7α -HSDH และ 3α -HSDH มีความบริสุทธิ์เพิ่มขึ้นประมาณ 1.9, 2.2 และ 1.7 เท่า ตามลำดับ หลังจากนั้นนำตะกอนโปรตีนที่แยกได้ไปผ่านคอลัมน์คีโอเอ-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 ต่อไป

4.7.2 ผลการแยกเอนไซม์ 3α -HSDH, 7α -HSDH และ 12α -HSDH ออกจากกัน โดยคอลัมน์คีโอเอ-เซฟาเด็กซ์ เอ-50

4.7.2.1 คอลัมน์ I ชะด้วย Step-wise elution

นำตะกอนของโปรตีนที่แยกได้จากข้อ 4.7.1 มาละลายในบัฟเฟอร์แล้วไคอะไลซ์เอาเกลือแอมโมเนียมซัลเฟตออก หลังจากนั้นผ่านลงในคอลัมน์คีโอเอ-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 แล้วทำการชะด้วย 0.2 โมลาร์โซเดียมคลอไรด์ในโบแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ และติดตามด้วย 0.5 โมลาร์โซเดียมคลอไรด์ในโบแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (วิธีข้อ 3.9.2.2) ผลการทดลองแสดงดังรูปที่ 13 ซึ่งจะเห็นว่าสามารถแยกโปรตีนออกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ โดยส่วนแรกที่ออกจากคอลัมน์ด้วยความเข้มข้นของโซเดียมคลอไรด์ 0.2 โมลาร์ จะเป็นโปรตีนที่ไม่มีแอกติวิตีของเอนไซม์ α -HSDH อยู่เลย หรือมีในปริมาณที่น้อยมาก สำหรับส่วนที่ 2 ซึ่งออกจากคอลัมน์ด้วยความเข้มข้นของโซเดียมคลอไรด์ 0.5 โมลาร์ จะเป็นส่วนที่มีแอกติวิตีของเอนไซม์ 3α -, 7α -, และ 12α -HSDH รวมอยู่ในปริมาณมาก และสังเกตได้ว่าแอกติวิตีสูงสุดของเอนไซม์ 12α -HSDH จะมีค่าเป็น 2 เท่า และ 12.5 เท่าของเอนไซม์ 7α -HSDH และ 3α -HSDH ตามลำดับ จากนั้นนำโปรตีนส่วนนี้ไปทำให้บริสุทธิ์สูงขึ้น โดยใช้คอลัมน์คีโอเอ-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 อีกครั้งหนึ่ง

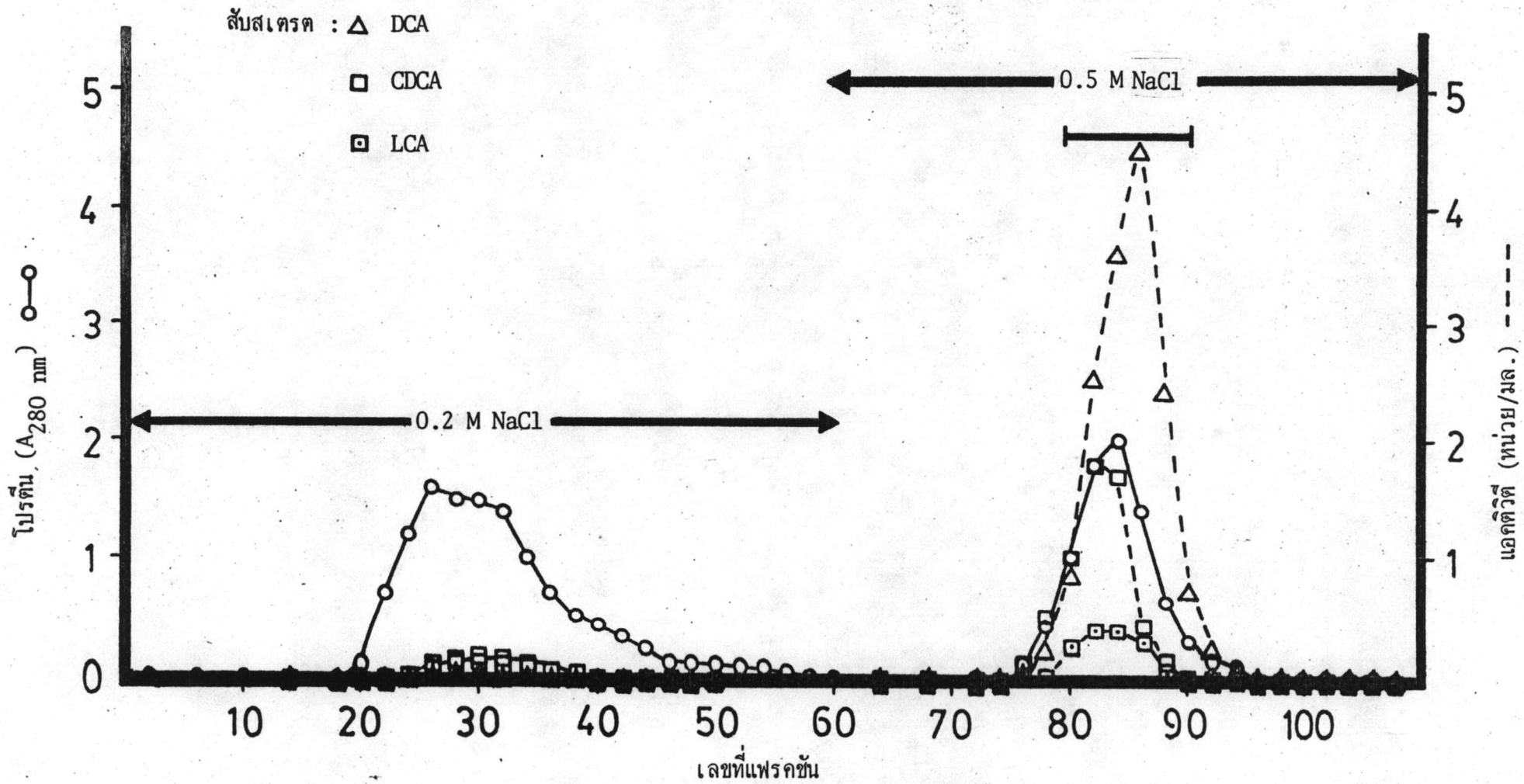
4.7.2.2 คอลัมน์ II ชะด้วย Linear salt gradient elution

ผ่านสารละลายเอนไซม์จากข้อ 4.7.2.1 ซึ่งไคอะไลซ์เอาเกลือโซเดียมคลอไรด์ออกแล้ว ลงในคอลัมน์คีโอเอ-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 ชะด้วย 0.2 โมลาร์โซเดียมคลอไรด์ในโบแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ จนไม่มีโปรตีนออกจากคอลัมน์อีกต่อไป จึงเปลี่ยนเป็นชะด้วย linear salt gradient วัดแอกติวิตีของเอนไซม์และความเข้มข้นโปรตีน

รูปที่ 13 DEAE-Sephadex A-50 column (I)

ผลการแยกโปรตีนจาก 75% แอมโมเนียมซัลเฟตแฟรคชันโดยคอลัมน์ดีเอไอ-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 (I) (ขนาด 5×10 ซม.) ชะด้วย 0.2 โมลาร์ โซเดียมคลอไรด์ในโปแตสเซียม-ฟอสเฟตบัฟเฟอร์ เก็บแฟรคชันจำนวน 60 หลอด (หลอดละ 10 มล.) แล้วเปลี่ยนเป็นชะด้วย 0.5 โมลาร์โซเดียมคลอไรด์ ในโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์จำนวน 50 หลอด (หลอดละ 10 มล.) อัตราการไหล 30 มล./ชม. ทำการวัดความเข้มข้นของโปรตีนและแอกทิวิตีของเอนไซม์ α -HSDH (วิธีข้อ 3.9.2.2)

— รวมแฟรคชัน 12 α -HSDH

(วิธีข้อ 3.9.2.3) ผลการทดลอง (รูปที่ 14) พบว่าสามารถแยกแอกติวิตีของ เอนไซม์ α -HSDH ออกได้เป็น 3 ส่วน ที่ความเข้มข้นของโซเดียมคลอไรด์ต่าง ๆ กัน โดยในส่วนแรกซึ่งออกจากคอลัมน์ด้วยความเข้มข้นของโซเดียมคลอไรด์ 0.26-0.29 โมลาร์ จะมีแอกติวิตีของเอนไซม์ 3α -HSDH เป็นส่วนใหญ่ โดยมีแอกติวิตีของเอนไซม์ 7α -HSDH ปะปนอยู่เล็กน้อย ส่วนที่ 2 ออกจากคอลัมน์ด้วยความเข้มข้นของโซเดียมคลอไรด์ 0.28-0.33 โมลาร์ จะมีแอกติวิตีของเอนไซม์ 7α -HSDH เป็นส่วนใหญ่ และมีแอกติวิตีของเอนไซม์ 3α -HSDH และ 12α -HSDH เป็นส่วนน้อย สำหรับในส่วนสุดท้ายซึ่งออกจากคอลัมน์ด้วยความเข้มข้นของโซเดียมคลอไรด์ 0.32-0.38 โมลาร์ นั้นจะมีแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH เป็นส่วนใหญ่ มีแอกติวิตีของเอนไซม์ 7α -HSDH ปะปนอยู่บ้างเป็นส่วนน้อย หลังจากรวมแฟรคชันที่มีแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH (แฟรคชันที่ 63 ถึง 75) โดยไม่ให้มีแอกติวิตีของเอนไซม์ 7α -HSDH หรือ 3α -HSDH เจือปนแล้วนำไปแยกให้บริสุทธิ์โดยคอลัมน์แอฟินิตีต่อไป

4.7.3 ผลการทำให้เอนไซม์ 12α -HSDH บริสุทธิ์เพิ่มขึ้นโดยคอลัมน์แอฟินิตีกราดิเยนโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี

4.7.3.1 คอลัมน์ I ชะด้วย Linear salt gradient elution

เมื่อทำการตรวจวัดปริมาณกรดคีไฮโครโคลิกในกรดคีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี เจล โดยการนำกรดคีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี เจล ที่เตรียมได้ (ข้อ 3.9.3.1) มาวิเคราะห์ตามรายละเอียดวิธีการข้อ 3.9.3.2 โดยใช้กราฟมาตรฐานของกรดคีไฮโครโคลิก (ภาคผนวกที่ 5) พบว่าปริมาณของกรดคีไฮโครโคลิกที่จับเป็นลิแกนด์อยู่กับเซฟาโรส 4 บี ที่เตรียมได้ในการทดลองนี้มีค่าประมาณ 1 ไมโครโมลต่อมิลลิลิตรของปริมาตร packed gel

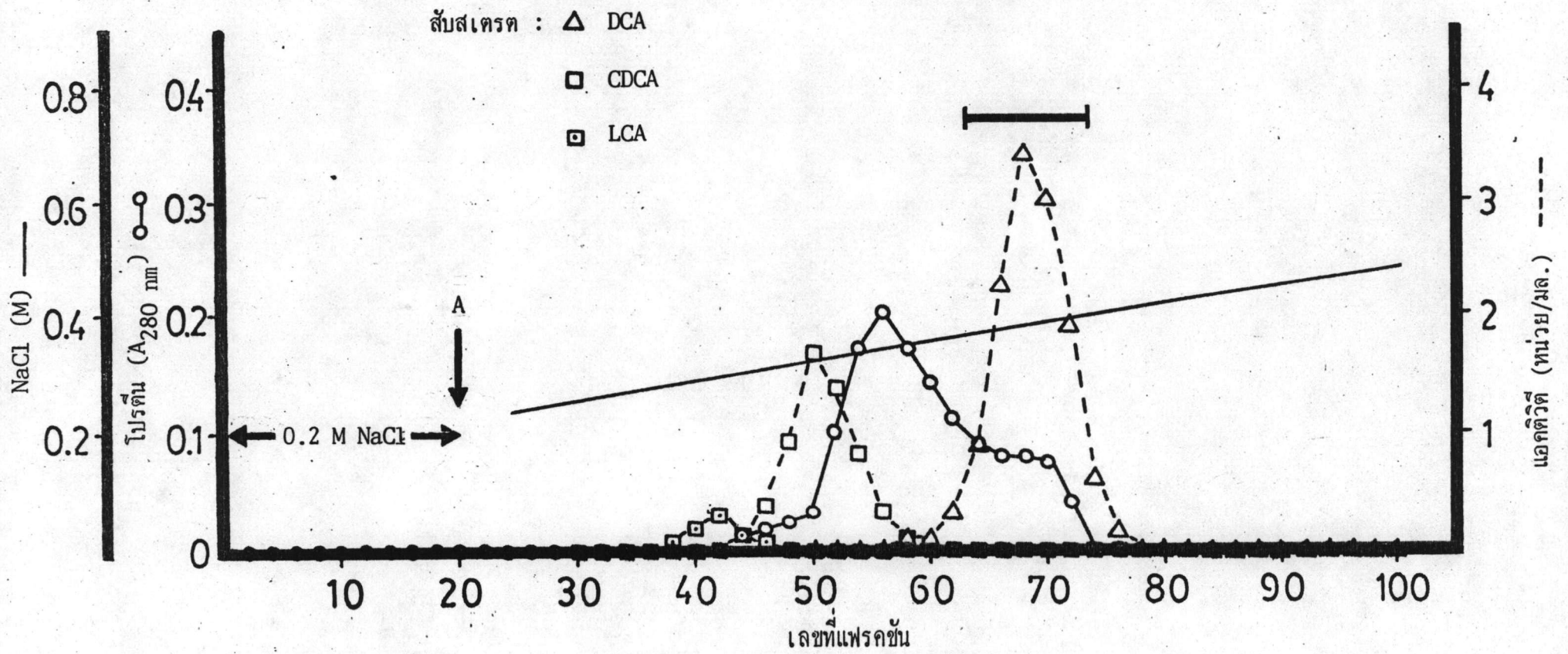
หลังจากนำสารละลายเอนไซม์จากข้อ 4.7.2.2 ที่มีแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH เป็นส่วนใหญ่ และตรวจไม่พบแอกติวิตีของเอนไซม์ 7α -HSDH หรือ 3α -HSDH เจือปนอยู่เลยไปโคอะไลซ์ เอาเกลือโซเดียมคลอไรด์ออกแล้วนำมาทำให้บริสุทธิ์เพิ่มขึ้นโดยผ่านลงในคอลัมน์แอฟินิตีกราดิเยนโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี แล้วทำการชะโดยวิธี linear salt gradient elution เก็บแยกส่วนสารละลายที่ออกจากคอลัมน์หลอดละ 6 มิลลิลิตร จำนวน 80 หลอด ทำการวัดความเข้มข้นโปรตีนและแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH (ข้อ 3.9.3.4) ผลการทดลอง (รูปที่ 15) สามารถตรวจพบฟัคที่มีแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH ออกจากคอลัมน์ในช่วงความเข้มข้นของโปแตสเซียมคลอไรด์ 0.36-0.54 โมลาร์ ทำการรวมแฟรคชัน

รูปที่ 14 DEAE-Sephadex A-50 column (II)

ผลการแยกเอนไซม์ 3α -HSDH, 7α -HSDH และ 12α -HSDH จากโปรตีน ส่วนที่แยกได้จากคอลัมน์คือเออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 (I) โดยคอลัมน์คือเออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 (II) (ขนาด 2×10 ซม.) ชะด้วย linear salt gradient (500 มล. ของ 0.2 โมลาร์โซเดียมคลอไรด์ในโบแตสซีเอ็มฟอสเฟตบัฟเฟอร์ และ 500 มล. ของ 0.6 โมลาร์โซเดียมคลอไรด์ในโบแตสซีเอ็มฟอสเฟตบัฟเฟอร์) อัตราการไหล 30 มล./ชม. แบ่งเก็บแยกส่วนหลอดละ 10 มล. (วิธีทดลองข้อ 3.9.2.3)

ลูกศร A เริ่มชะด้วย linear salt gradient

— รวมแฟรคชัน 12α -HSDH

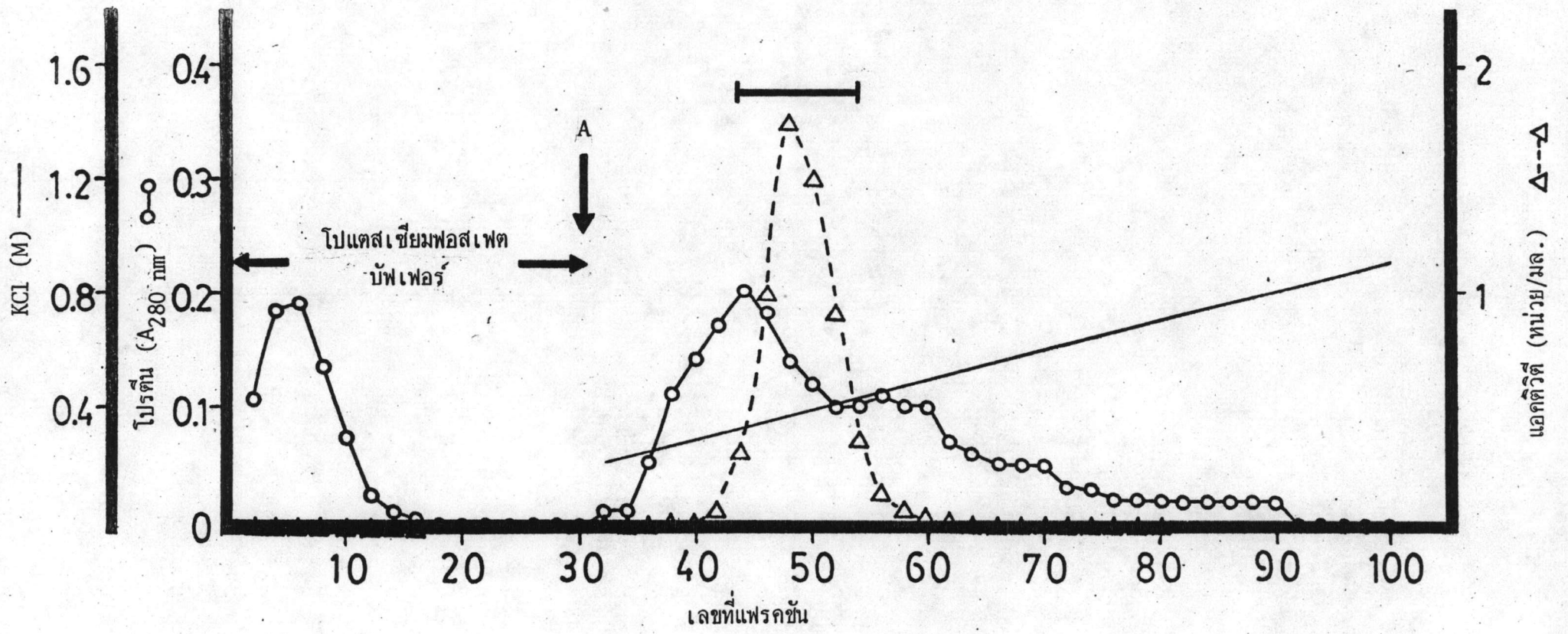

รูปที่ 15 Dehydrocholic acid-Sepharose 4B column (I)

ผลการแยกเอนไซม์ 12 α -HSDH จากคอลัมน์ดีอีเอซี-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 (II) โดยคอลัมน์กรคิไฮโครโคลิก-เซฟารอส 4 บี (I) (ขนาด 1.4 \times 5 ซม.) ๕ ด้วย linear salt gradient (250 มล. ของ 0.2 โมลาร์โปแตสเซียมคลอไรด์ ในโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ และ 250 มล. ของ 1.0 โมลาร์โปแตสเซียมคลอไรด์ ในโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์) อัตราการไหล 20 มล./ชม. แบ่งเก็บแยกส่วนหลอดละ 6 มล. (วิธีทดลองข้อ 3.9.3.4)

ลูกศร A เริ่ม๕ด้วย linear salt gradient

— รวมแฟรคชัน 12 α -HSDH

แล้วนำสารละลายเอนไซม์ที่ได้ไปวัดแอกติวิตีของเอนไซม์และความเข้มข้นโปรตีน หลังจากนั้นนำไปแยกให้บริสุทธิ์ขึ้นในคอลัมน์กรดดีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี อีกครั้งหนึ่ง

4.7.3.2 คอลัมน์ II ชะด้วย Specific elution

หลังจากโคะไลซ์สารละลายเอนไซม์จากข้อ 4.7.3.1 จนกระทั่งความเข้มข้นของเกลือโปแตสเซียมคลอไรด์ออกหมดแล้ว ผ่านลงในคอลัมน์กรดดีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี ชะด้วยโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์จำนวน 75 มิลลิลิตร แล้วเปลี่ยนเป็นชะด้วย 40 มิลลิโมลาร์โซเดียมโกลูตาไมนโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ เก็บแยกส่วนสารละลายที่ออกจากคอลัมน์หลอดละ 2.5 มิลลิลิตร จำนวน 60 หลอด (วิธีข้อ 3.9.3.5) ผลการทดลอง (รูปที่ 16) จะได้พีคแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH ที่ทับเกือบซ้อนกับพีคของโปรตีน (แสดงโดยค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 280 นาโนเมตร) แสดงให้เห็นว่าเอนไซม์ที่แยกได้น่าจะมีความบริสุทธิ์เพิ่มขึ้นมากแต่ก็อาจยังไม่บริสุทธิ์อย่างแท้จริง

4.7.4 ผลการทำให้เอนไซม์ 12α -HSDH บริสุทธิ์เพิ่มขึ้นโดยคอลัมน์เซฟาเท็กซ์ จี-150

ผ่านสารละลายเอนไซม์จากข้อ 4.7.3.2 ลงในคอลัมน์เซฟาเท็กซ์ จี-150 ชะด้วยโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ เก็บแยกส่วนสารละลายที่ออกจากคอลัมน์หลอดละ 6 มิลลิลิตร จำนวน 60 หลอด (วิธีข้อ 3.9.4.2) ผลการทดลอง (รูปที่ 17) จะเห็นได้ว่ารูปแบบของผลการแยกเอนไซม์ปรากฏเป็นพีคแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH ที่ทับเกือบสนิทกับพีคของโปรตีน (รูปที่ 16)

ผลการทำให้เอนไซม์ 12α -HSDH บริสุทธิ์ได้สรุปไว้ในตารางที่ 4 ซึ่งกล่าวได้ว่า เมื่อนำสารละลายเอนไซม์เริ่มต้นที่เตรียมได้มาผ่านขั้นตอนการทำให้บริสุทธิ์ตามวิธีในข้อ 3.9 โดยเริ่มจากการตกตะกอนด้วยแอมโมเนียมซัลเฟตแล้วตามด้วยคอลัมน์คือ เออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 สามารถแยกเอนไซม์ 12α -HSDH ให้ปลอดจากการปนเปื้อนของเอนไซม์ 7α -HSDH และ 3α -HSDH ได้เป็นผลสำเร็จในขณะที่ได้เอนไซม์บริสุทธิ์เพิ่มขึ้น 4 เท่า เมื่อทำให้เอนไซม์บริสุทธิ์เพิ่มขึ้นด้วยคอลัมน์แอฟทิเน็คกรดดีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี จะได้เอนไซม์ 12α -HSDH แยกออกมาและมีค่าแอกติวิตีจำเพาะเพิ่มขึ้นถึง 23 เท่า สำหรับการใช้น้ำคอลัมน์เซฟาเท็กซ์ จี-150 ซึ่งเป็นขั้นตอนการแยกด้วยความแตกต่างของขนาดโมเลกุล ในขั้นตอนสุดท้ายของการทำให้บริสุทธิ์นั้นไม่สามารถช่วยให้เอนไซม์มีความบริสุทธิ์เพิ่มขึ้น (แอกติวิตีจำเพาะ 23 เท่าคงเดิม) และทำให้ผลผลิตของเอนไซม์ลดลงไปอีกด้วย เอนไซม์ที่ผ่านการทำให้บริสุทธิ์แล้วเมื่อนำไปศึกษาถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ให้ผลการทดลองดังต่อไปนี้

รูปที่ 16 Dehydrocholic acid· Sepharose 4B column (II)

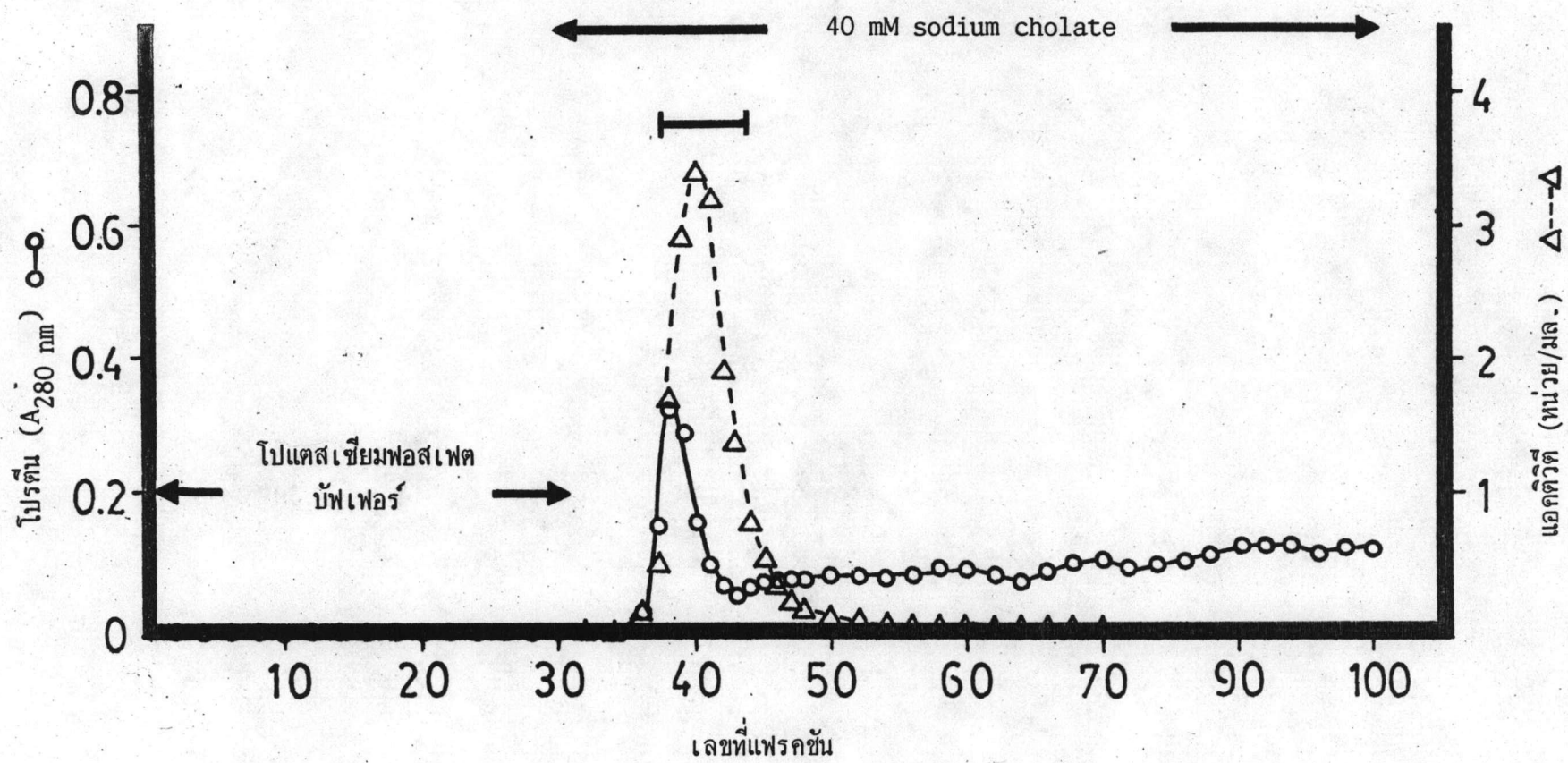
ผลการแยกเอนไซม์ 12α -HSDH จากคอลัมน์กรดดีไฮโดรโคลิค-เซฟารอส 4 บี (I)

ด้วยคอลัมน์กรดดีไฮโดรโคลิค-เซฟารอส 4 บี (II) (ขนาด 1.4×5 ซม.)

ชะด้วย 40 มิลลิโมลาร์โซเดียมโกลูเทอโนโปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ อัตราการไหล

20 มล./ชม. แบ่งเก็บแยกส่วนหลอดละ 2.5 มล. (วิธีทดลองข้อ 3.9.3.5)

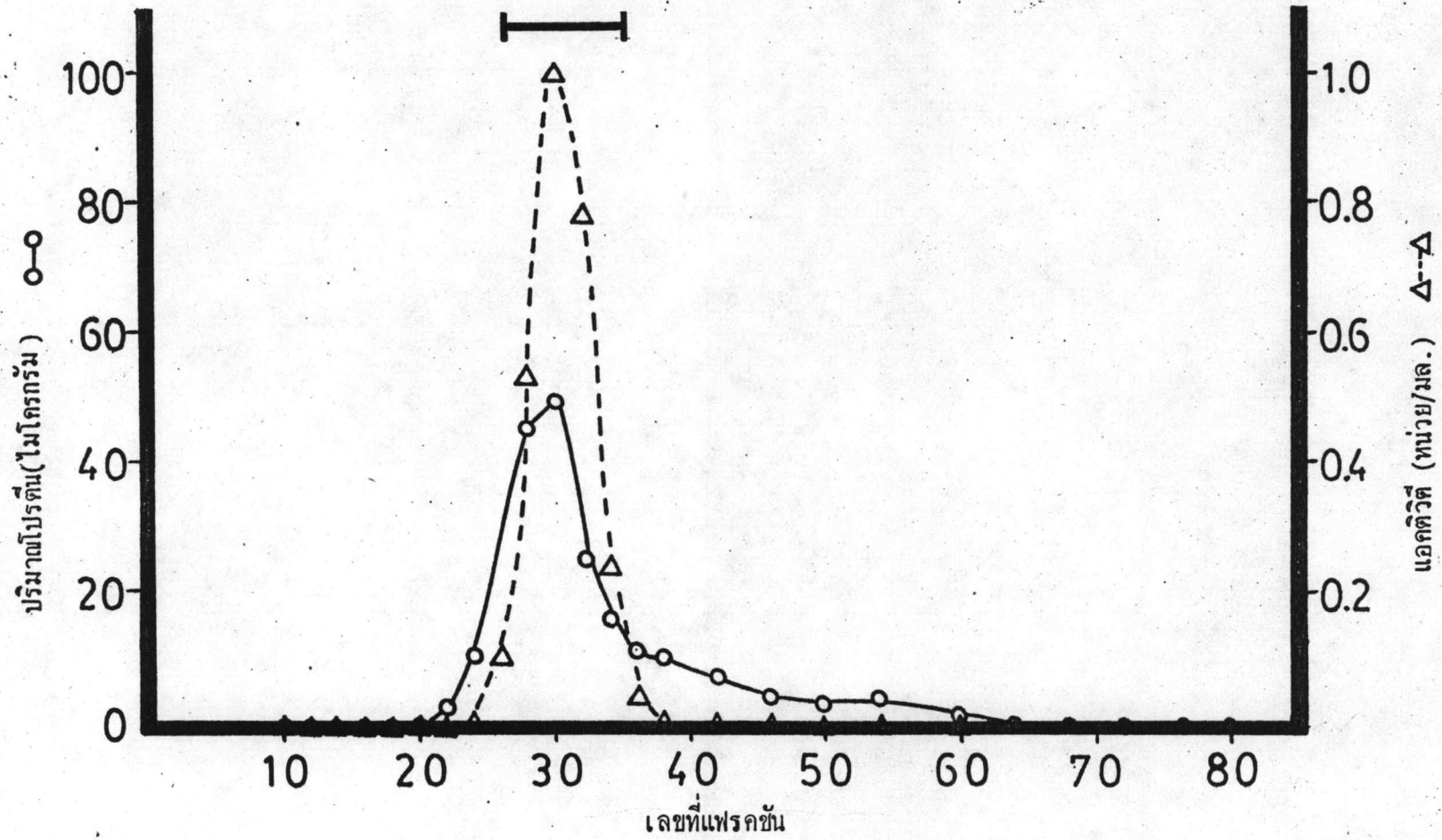
— รวมแฟรคชัน 12α -HSDH

รูปที่ 17 Sephadex G-150 column

ผลการแยกเอนไซม์ 12 α -HSDH จากคอลัมน์กรดดีไฮโดรโคลิค-เซฟาโรส 4 บี (II)
โดยคอลัมน์เซฟาเก็กซ์ จี-150 (ขนาด 2.5 \times 57.5 ซม.) ชะด้วยโบแตสเซียมฟอสเฟต-
บัฟเฟอร์ อัตราการไหล 15 มล./ชม. แบ่งเก็บแยกส่วนหลอดละ 6 มล. (วิธีทดลอง
ข้อ 3.9.4.2)

—| รวมแฟรคชัน 12 α -HSDH

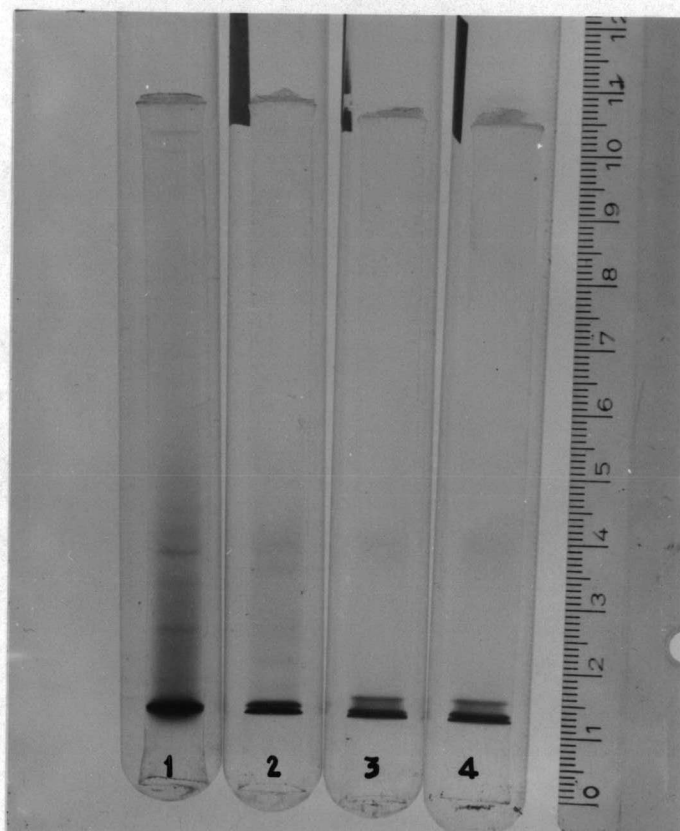
ตารางที่ 4 สรุปผลการทำให้เอนไซม์ 12 α -HSDH บริสุทธิ์ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ในข้อ 3.9

ขั้นตอนการทำให้บริสุทธิ์	ปริมาตร (มล.)	โปรตีนรวม (มก.)	แอกติวิตีรวม (หน่วย)	แอกติวิตีจำเพาะ (หน่วย/มก.)	% ผลผลิต	Purification fold
crude enzyme	150	555.8	456.00	0.82	100	1
ตกตะกอนโปรตีนด้วยแอมโมเนียมซัลเฟตเข้มข้น 75%	100	233.4	420.00	1.80	92.0	2.2
DEAE-Sephadex A-50 (I) (ชะด้วย 0.5M NaCl)	122	118.3	256.20	2.16	56.00	2.6
DEAE-Sephadex A-50 (II) (ชะด้วย NaCl gradient)	65	39.6	130.00	3.28	28.50	4.0
DHCA-Sepharose 4B (I) (ชะด้วย KCl gradient)	63	11.9	58.28	4.86	12.78	5.9
DHCA-Sepharose 4B (II) (ชะด้วย 40 mM โซเดียมโกลูเทต)	28	1.9	42.00	19.12	9.21	23.3
Sephadex G-150	53	0.95	18.25	19.21	4.00	23.4

4.8 ผลการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของ เอนไซม์โดยเทคนิคโพลีอะโครลาไมด์ เจล อีเลคโตร- โพรซิส

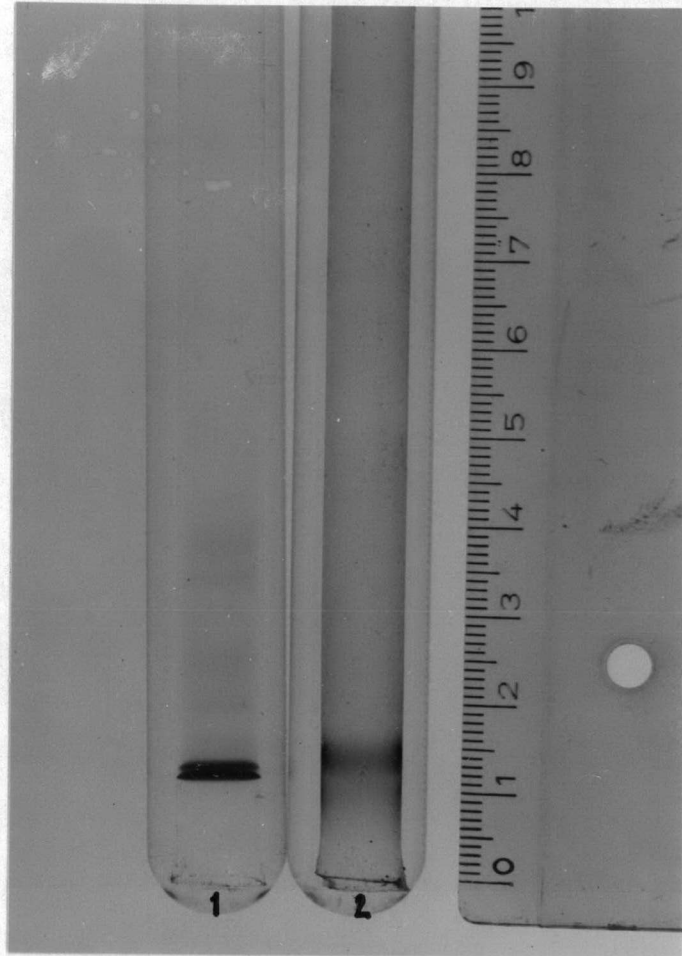
นำสารละลายเอนไซม์ที่สกัดแยกได้จากเซลล์ *B. fuscum* ในขั้นตอนที่ 1 (crude enzyme) และเอนไซม์ที่ผ่านขั้นตอนการทำให้บริสุทธิ์ถึงขั้นที่แยกได้จากคอลัมน์ดีเออี-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 (II) (ข้อ 4.7.2.2), ที่แยกได้จากคอลัมน์กรคทีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 ปี (II) (ข้อ 4.7.3.2) และที่แยกได้จากคอลัมน์เซฟาเด็กซ์ จี-150 (ข้อ 4.7.4) มาทำอีเลคโตรโพรซิส (ข้อ 3.9.5) แล้วย้อมสีโปรตีน (ข้อ 3.9.5.4) ผลการทดลองแสดงดังรูปที่ 18 ซึ่งจะเห็นว่า เอนไซม์ 12α -HSDH น่าจะเป็นโปรตีนส่วนใหญ่ที่พบในสารละลายที่สกัดแยกจากเซลล์ตั้งแต่เริ่มต้น และยิ่งเมื่อทำให้บริสุทธิ์มากขึ้น ทั้งขั้นตอนที่แยกได้จากคอลัมน์ดีเออี-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 นั้นจะเริ่มสังเกตเห็นแถบโปรตีนที่คาดว่า เป็นของเอนไซม์ 12α -HSDH ปรากฏเป็นแถบหนาติดกับแถบของสีตามรอยในขณะที่แถบของโปรตีนชนิดอื่น ๆ มีจำนวนลดลง โดยเฉพาะหลังจากที่ผ่านคอลัมน์กรคทีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 ปี แถบโปรตีนที่คาดว่า เป็นของเอนไซม์ 12α -HSDH จะยิ่งปรากฏชัดเจนนยิ่งขึ้น (มีจำนวนมากกว่า 1 แถบ) และยังคงเห็นอีกด้วยว่ารูปแบบโปรตีนบนแท่งเจลของเอนไซม์ที่แยกได้จากคอลัมน์เซฟาเด็กซ์ จี-150 จะคล้ายกันกับของเอนไซม์ที่แยกได้จากคอลัมน์กรคทีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 ปี มาก แสดงว่าขั้นตอนการทำให้บริสุทธิ์หลังจากคอลัมน์กรคทีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 ปี (II) โดยคอลัมน์เซฟาเด็กซ์ จี-150 ไม่ได้มีส่วนช่วยให้เอนไซม์ 12α -HSDH บริสุทธิ์เพิ่มขึ้นกว่าเดิมได้มากนัก ดังนั้นในการศึกษาคุณสมบัติต่าง ๆ ในการวิจัยจึงใช้เอนไซม์ที่ผ่านขั้นตอนการทำให้บริสุทธิ์จนถึงขั้นที่แยกได้จากคอลัมน์กรคทีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 ปี (II) เพราะแม้ว่าจะไม่ได้แถบของเอนไซม์ 12α -HSDH เป็นแถบของโปรตีนเพียงชนิดเดียวในแท่งเจล แต่จำนวนแถบของโปรตีนชนิดอื่นก็น้อยลงไปมากจนเกือบจะเห็นแถบของเอนไซม์ 12α -HSDH แต่เพียงอย่างเดียว

เมื่อนำสารละลายเอนไซม์ที่แยกได้จากคอลัมน์ดีเออี-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 (II) และที่แยกได้จากคอลัมน์กรคทีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 ปี (II) มาทำอีเลคโตรโพรซิสที่อุณหภูมิ 7 °ซ แล้วนำมาย้อมสีแอกติวิตีโดยใช้กรคโคลิก (ละลายในเอทานอล) เป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.9.5.5) พบว่าเอนไซม์ที่แยกได้จากคอลัมน์ทั้ง 2 ชนิด จะให้แถบสีซึ่งแสดงถึงแอกติวิตีของเอนไซม์เพียงแถบเดียวที่ค่า R_f 0.98 (รูปที่ 19 และ 20) ตรงกับค่า R_f ที่คาดว่า เป็นของเอนไซม์ 12α -HSDH (ข้อ 4.5) โดยไม่ปรากฏแถบสีอื่นที่คาดว่า เป็นของเอทานอล หรือเอนไซม์ 7α -HSDH หรือ 3α -HSDH เลย และเมื่อเปรียบเทียบตำแหน่งของแถบสีแอกติวิตีดังกล่าวกับตำแหน่งของแถบสี

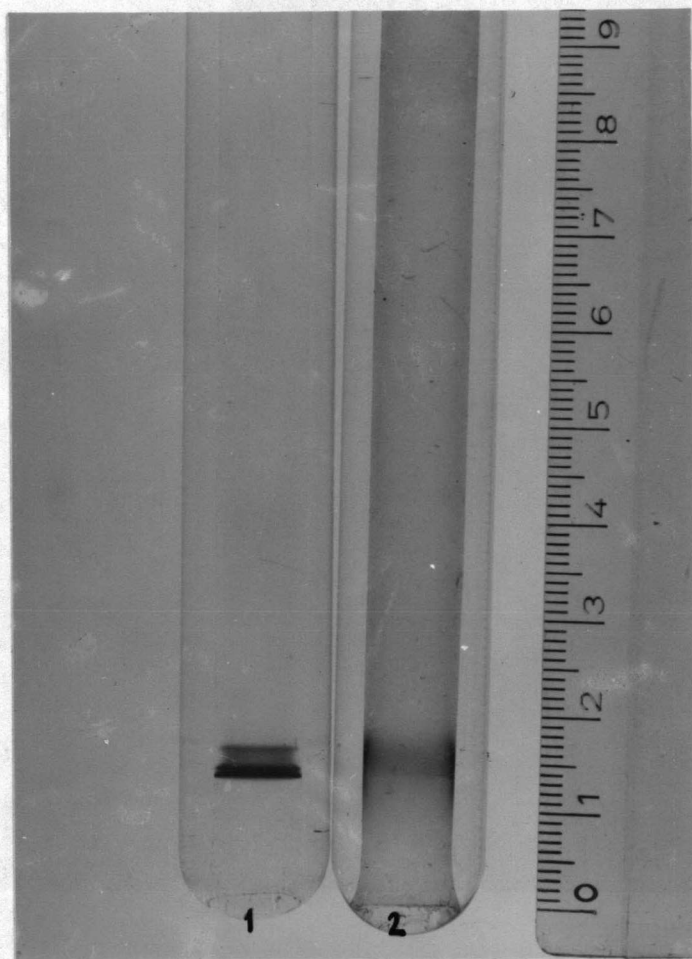
รูปที่ 18 รูปแบบของโปรตีนที่ได้จากขั้นตอนต่าง ๆ ของการทำให้
เอนไซม์ 12α -HSDH บริสุทธิ์ แยกโดยเทคนิคโพลีอะไครลาไมด์
เจล อีเลคโตรโฟรีซิส (โปรตีน 80 ไมโครกรัม) รายละเอียด
ของการทดลองตามวิธีในข้อ 3.9.5.4

- (1) crude enzyme
- (2) 12α -HSDH จากคอลัมน์ดีเออี-เซฟาเด็กซ์ เอ-50 (II)
- (3) 12α -HSDH จากคอลัมน์กรดดีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี (II)
- (4) 12α -HSDH จากคอลัมน์เซฟาเด็กซ์ จี-150

รูปที่ 19 เปรียบเทียบผลการย้อมสีโปรตีน (วิธีข้อ 3.9.5.4) และผลการย้อมสีแอกติวิตี (วิธีข้อ 3.9.5.5) ของเอนไซม์ 12α -HSDH ที่แยกได้จากคอลัมน์ดีอีเออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 (II) โดยวิธีโพลีอะไครลาไมด์ เจล อีเลคโตรโฟรีซิส (โปรตีน 80 ไมโครกรัม)

- (1) ย้อมสีโปรตีน
- (2) ย้อมสีแอกติวิตีโดยใช้กรดโคลิก (ละลายในเอทานอล) เป็นสับสเตรต

รูปที่ 20 เปรียบเทียบผลการย้อมสีโปรตีน (วิธีข้อ 3.9.5.4) และผลการย้อมสีแอกติวิตี (วิธีข้อ 3.9.5.5) ของเอนไซม์ 12α -HSDH ที่แยกได้จากคอลัมน์กรดไฮโครโกลิก-เซฟาโรส 4 บี (II) โดยวิธีโพลีอะไครลาไมด์ เจล อีเลกโตรโฟรีซิส (โปรตีน 80 ไมโครกรัม)

- (1) ย้อมสีโปรตีน
- (2) ย้อมสีแอกติวิตีโดยใช้กรดโกลิก (ละลายในเอทานอล)
เป็นสับสเตรต

โปรตีน (รูปที่ 19 และ 20) ก็จะได้เห็นได้ว่ามีตำแหน่งที่ตรงกัน ดังนั้นแถบโปรตีนที่มีตำแหน่งติดกับส้อมรอย ซึ่งเริ่มปรากฏขึ้นหลังจากที่ผ่านคอลัมน์คือเออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 จึงน่าจะเป็นของเอนไซม์ 12α -HSDH

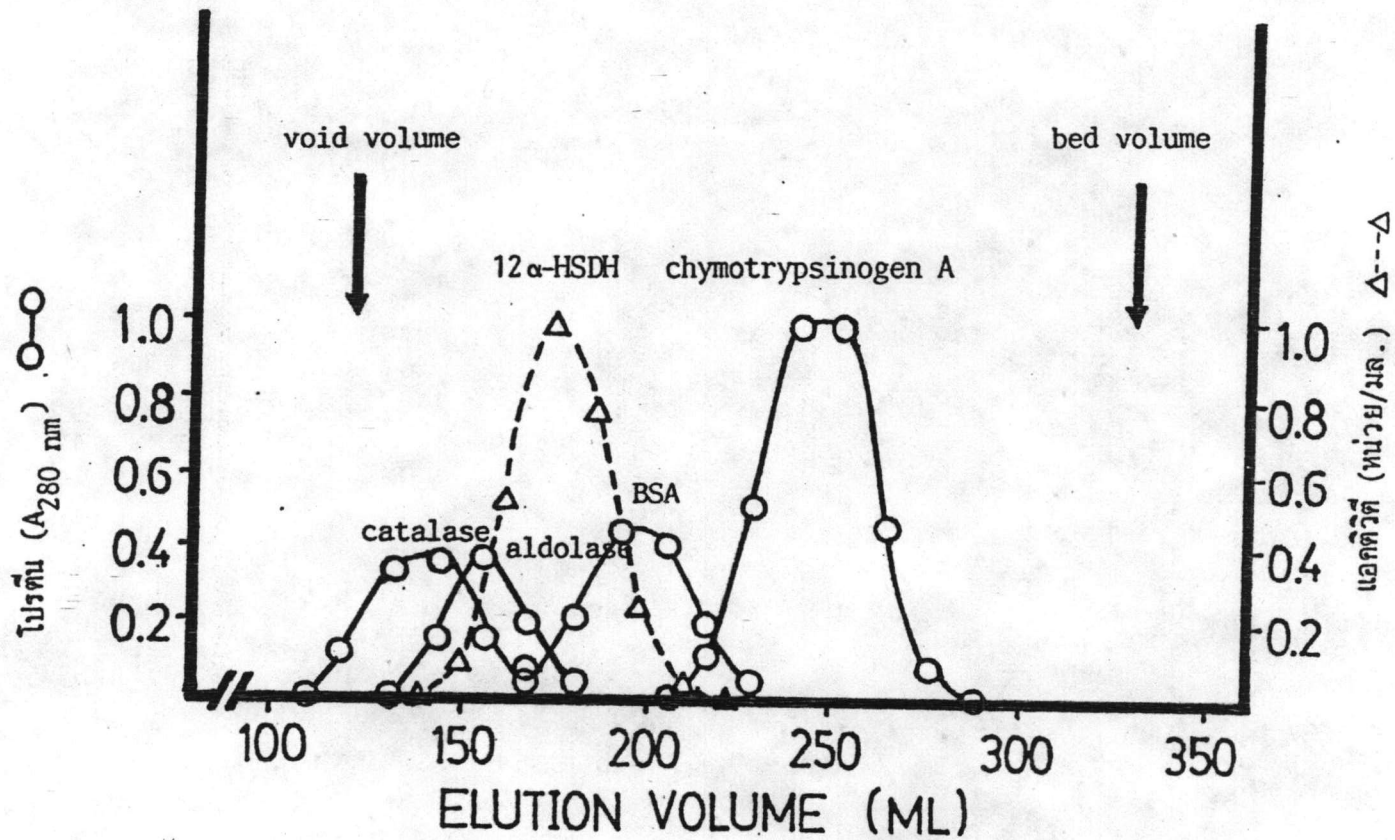
4.9 ผลการศึกษาคุณสมบัติของเอนไซม์ 12α -HSDH ที่มีความบริสุทธิ์สูง

4.9.1 ผลการศึกษาน้ำหนักโมเลกุลโดยการใช้คอลัมน์เซฟาเท็กซ์ จี-150

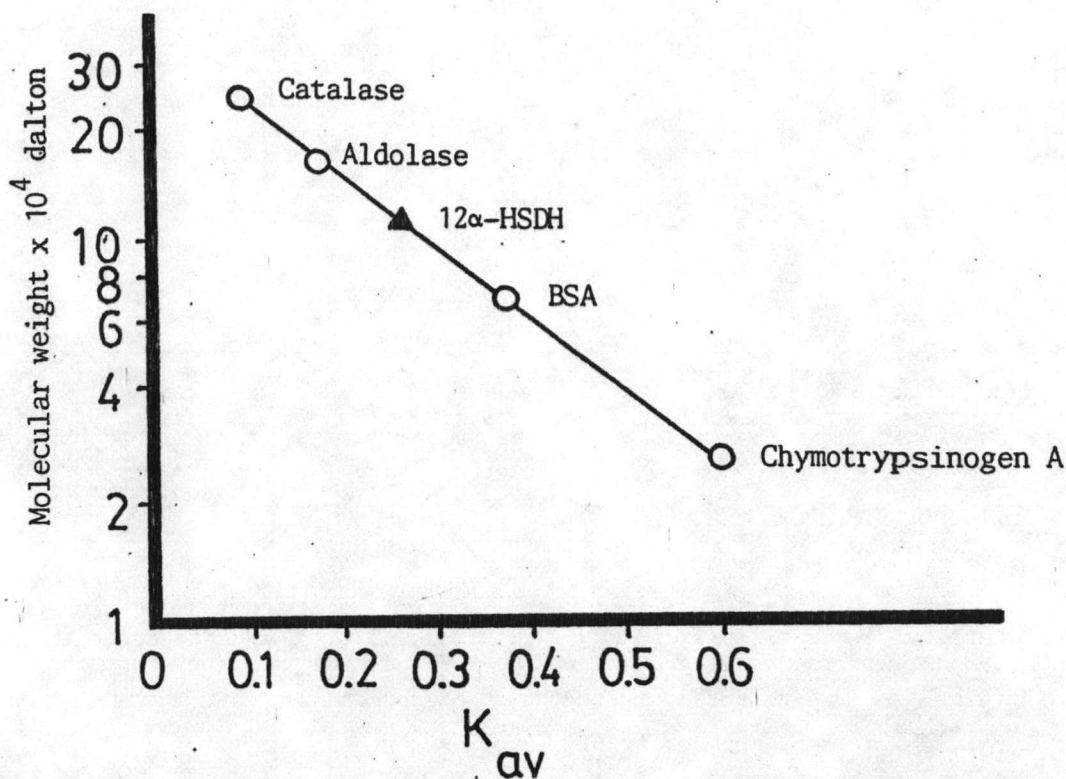
ผ่านสารละลายโปรตีนมาตรฐาน และสารละลายเอนไซม์ 12α -HSDH ลงในคอลัมน์เซฟาเท็กซ์ จี-150 แล้วชะด้วยโบแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (วิธีข้อ 3.10.1) ผลการทดลอง (รูปที่ 21) แสดงให้เห็นว่าโปรตีนมาตรฐานคาตาเลส, อัลโคเลส, BSA และโคโมทริปซินเจน เอ จะถูกชะออกจากคอลัมน์ด้วย elution volume 140, 156, 198, 246 มิลลิลิตร ตามลำดับ ในขณะที่เอนไซม์ 12α -HSDH จะออกจากคอลัมน์หลังโปรตีนมาตรฐานอัลโคเลสเล็กน้อย คือมีค่า elution volume 174 มิลลิลิตร เมื่อนำมาคำนวณค่า K_{av} แล้วเทียบกับกราฟมาตรฐาน (รูปที่ 22) พบว่าเอนไซม์ 12α -HSDH มีน้ำหนักโมเลกุลประมาณ 110,000 คาลตัน

4.9.2 ผลการศึกษาน้ำหนักโมเลกุลของหน่วยย่อยเอนไซม์ด้วยวิธีเอสดีเอส-โพลีอะครีลาไมด์ เจล อีเลคโตรโฟรีซิส

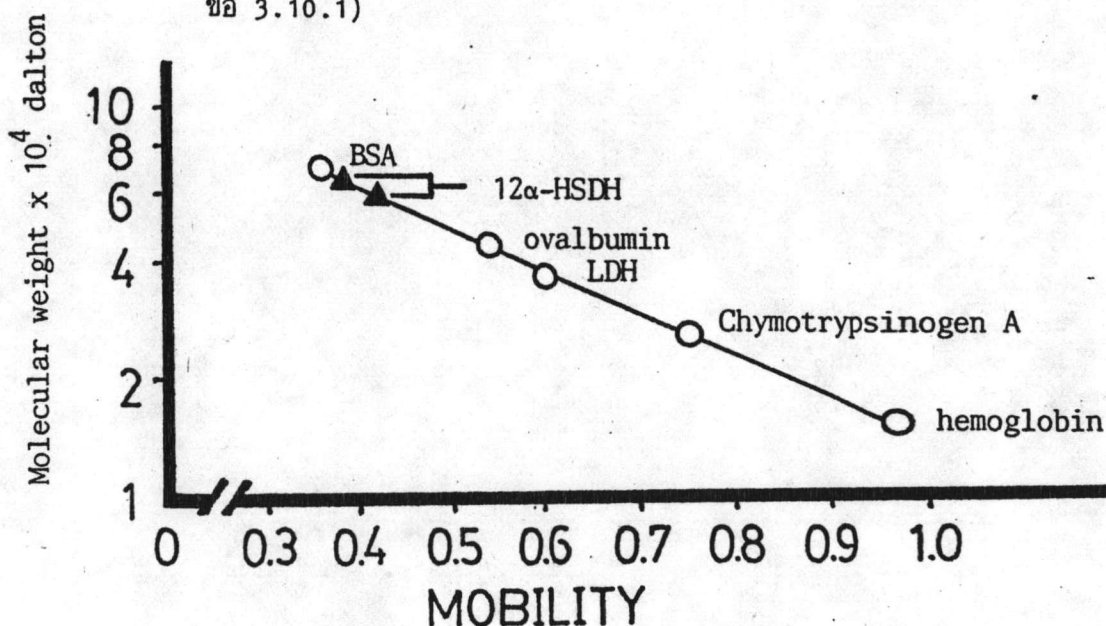
นำสารละลายเอนไซม์จากข้อ 4.7.3.2 มาทำอีเลคโตรโฟรีซิสด้วยวิธีเอสดีเอส (วิธีข้อ 3.10.2) ผลการทดลองพบว่าสารละลายเอนไซม์ที่นำมาศึกษา ยังไม่บริสุทธิ์อย่างแท้จริง เพราะนอกจากจะพบแถบสีเข้ม 2 แถบที่ค่า mobility 0.38 และ 0.42 ซึ่งคาดว่าจะ เป็นของเอนไซม์ 12α -HSDH แล้ว ที่ระดับต่ำลงมายังพบว่ามีแถบสีจาง ๆ ซึ่งคาดว่าเป็นของโปรตีนชนิดอื่นที่เจือปนอยู่ด้วย เมื่อนำสารละลายเอนไซม์มาทำอีเลคโตรโฟรีซิสควบคู่ไปกับโปรตีนมาตรฐานพบว่าโปรตีนมาตรฐาน BSA, โอวัลบูมิน, แลคเตคทีโซโครจีเนส, โคโมทริปซินเจน เอ และซีโมโกลบินจะมีการเคลื่อนที่ในแท่ง เอสดีเอส-โพลีอะครีลาไมด์ เจล ซึ่งแสดงโดยค่า mobility เรียงตามลำดับดังนี้คือ 0.36, 0.54, 0.60, 0.75 และ 0.97 โดยแถบโปรตีนสีเข้ม 2 แถบที่ คาดว่าจะเป็นของเอนไซม์ 12α -HSDH จะมีตำแหน่งใกล้กับแถบของ BSA ซึ่งเมื่อเทียบกับกราฟมาตรฐาน (รูปที่ 23) สามารถอ่านค่าน้ำหนักโมเลกุลของโปรตีนทั้ง 2 แถบนี้ได้ประมาณ 64,000 และ 58,000 คาลตัน ดังนั้นเอนไซม์ 12α -HSDH จึงน่าจะเป็นโปรตีนที่ประกอบด้วย 2 หน่วยย่อย (subunit) หรือเป็นไดเมอร์ (dimer) และมีน้ำหนักโมเลกุลเมื่อรวมทั้ง 2 หน่วยย่อย

รูปที่ 21 รูปแบบของโปรตีนมาตรฐานและเอนไซม์ 12α-HSDH ในการหาน้ำหนักโมเลกุลของเอนไซม์ 12α-HSDH (โปรตีน 2 มิลลิกรัม) โดยคอลัมน์เซฟาเดกซ์ จี-150 (ขนาดคอลัมน์ 2.5×57.5 เซนติเมตร) ตามวิธีทดลองในข้อ 3.10.1

รูปที่ 22 เส้นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง K_{av} และ \log ของน้ำหนักโมเลกุลของโปรตีนมาตรฐาน ในการศึกษาน้ำหนักโมเลกุลของเอนไซม์ 12 α -HSDH โดยคอลัมน์เซฟาเท็กซ์ จี-150 (ขนาด 2.5 \times 57.5 ซม.) (วิธีทดลองข้อ 3.10.1)

รูปที่ 23 เส้นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง mobility และ \log ของน้ำหนักโมเลกุลของโปรตีนมาตรฐาน ในการศึกษาน้ำหนักโมเลกุลของเอนไซม์ 12 α -HSDH โดยวิธีเอสดีเอส-โพลีอะไครลาไมด์ เจล อีเล็กโตรโฟรีซิส (วิธีทดลองข้อ 3.10.2)

เข้าด้วยกันประมาณ 122,000 คาลตัน ใกล้เคียงกับผลการทาน้ำหนักโมเลกุลโดยคอลัมน์เซฟา-
เค็กซ์ จี -150 (ข้อ 4.9.1)

4.9.3 ผลการศึกษาพีเอชที่เหมาะสมในการเร่งปฏิกิริยาของเอนไซม์

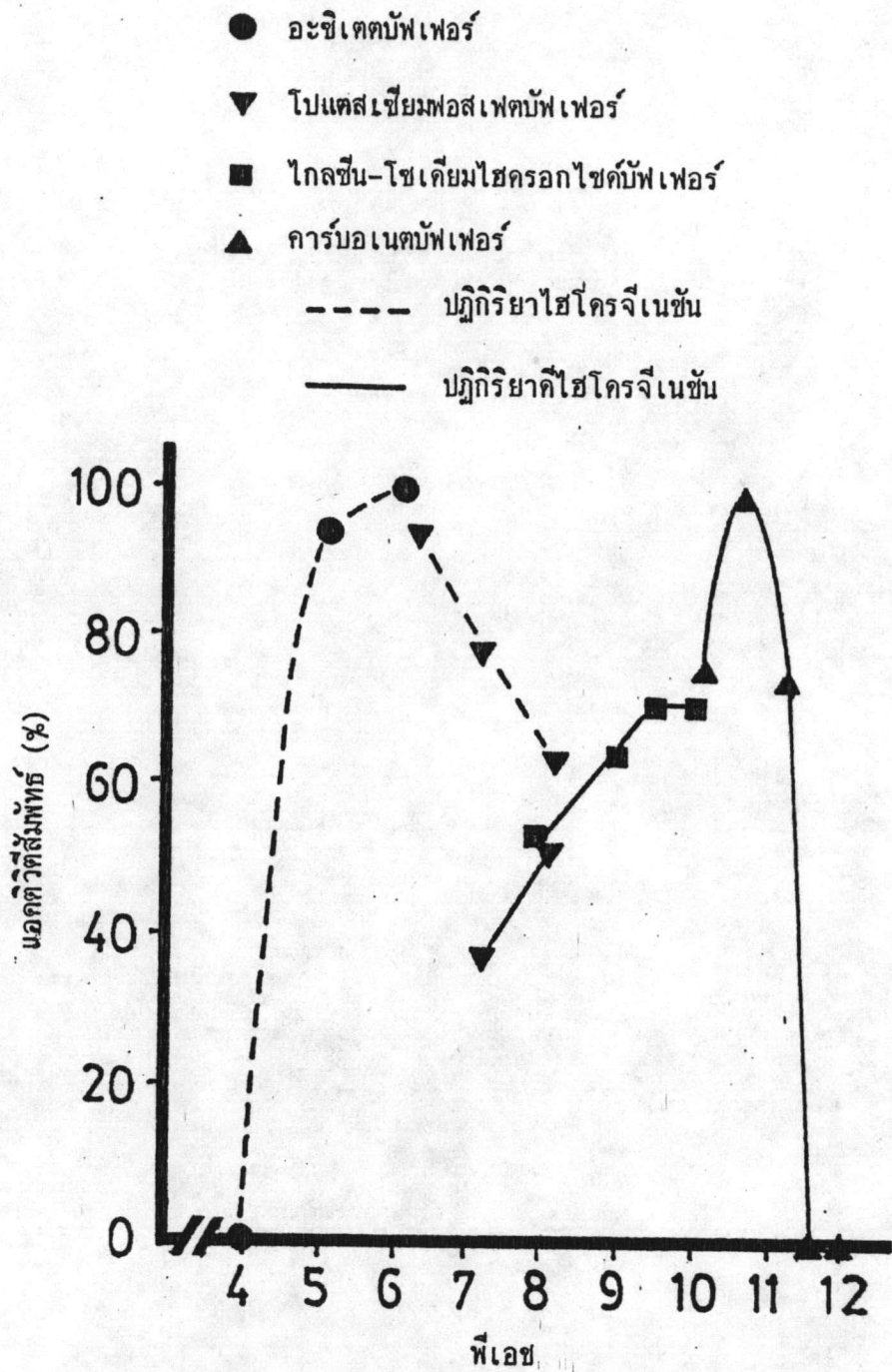
ทำการวัดแอกติวิตีของเอนไซม์โดยปฏิกิริยาไฮโดรจีเนชันที่มีกรดคีไฮโครโคลิก
เป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.6.2) ในช่วงพีเอช 4-6 (อะซิเตตบัฟเฟอร์), พีเอช 6-8 (โปแตสเซียม
ฟอสเฟตบัฟเฟอร์) และพีเอช 8-10 (ไกลซีน-โซเดียมไฮดรอกไซด์บัฟเฟอร์) และทำการวัด
แอกติวิตีของเอนไซม์โดยปฏิกิริยาคีไฮโครจีเนชันที่มีกรดคีออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.6.1)
ในช่วงพีเอช 6-8 (โปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์), พีเอช 8-10 (ไกลซีน-โซเดียมไฮดรอกไซด์
บัฟเฟอร์) และพีเอช 10-12 (คาร์บอเนตบัฟเฟอร์)

ผลการทดลอง (รูปที่ 24) แสดงให้เห็นว่าพีเอชที่เหมาะสมสำหรับการเร่ง
ปฏิกิริยาไฮโดรจีเนชันของเอนไซม์ 12 α -HSDH เมื่อใช้กรดคีไฮโครโคลิกเป็นสับสเตรตคือ พีเอช
ประมาณ 5-6 ในขณะที่พีเอช 10.5 จะเหมาะสมกับการเร่งปฏิกิริยาคีไฮโครจีเนชันเมื่อใช้กรด
คีออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต

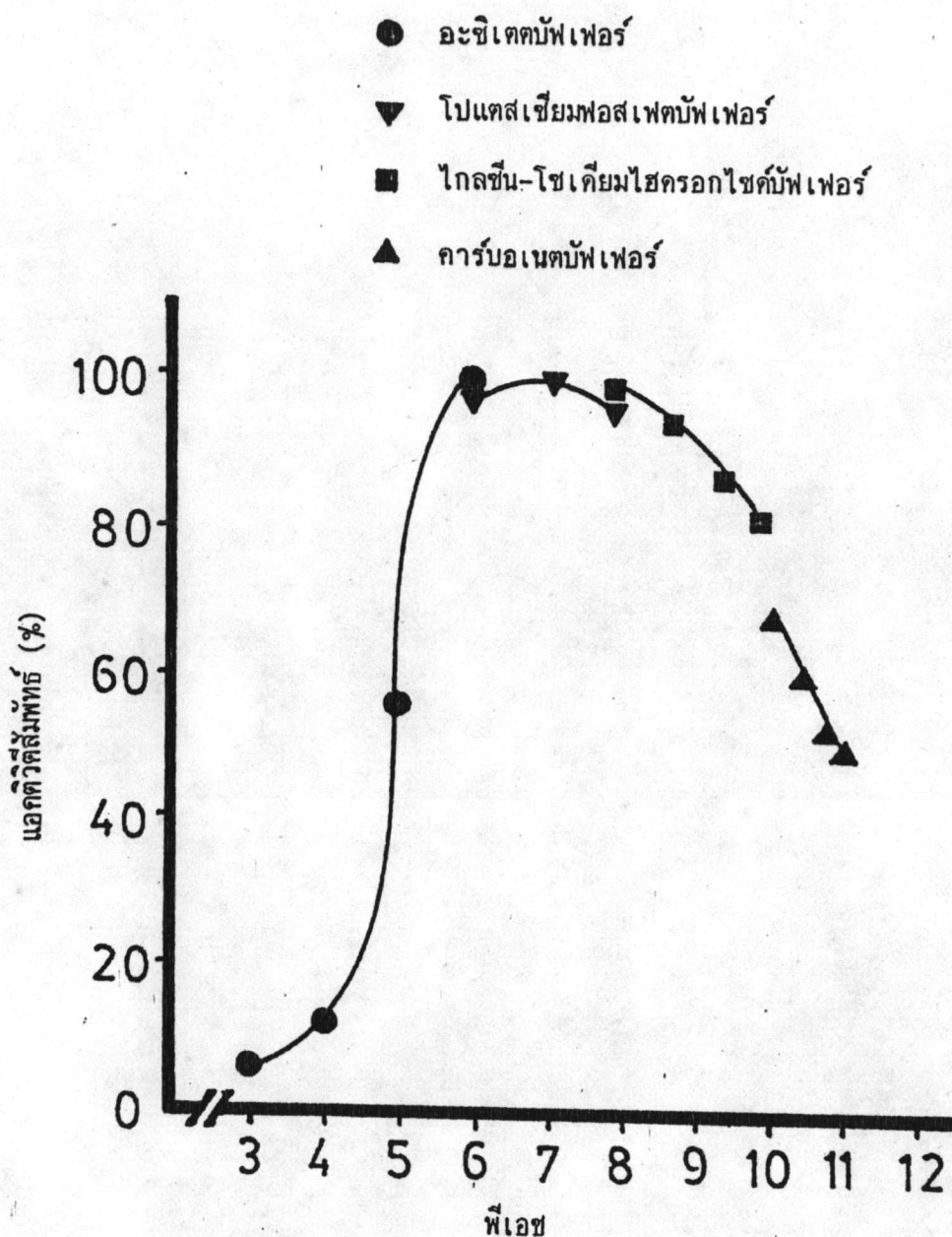
4.9.4 การศึกษาผลของพีเอชต่อความเสถียรของเอนไซม์

บ่มเอนไซม์ในสารละลายบัฟเฟอร์ (เข้มข้น 0.25 โมลาร์ ที่เสริมด้วย
20 เปอร์เซ็นต์กลีเซอรอล และ 0.1 เปอร์เซ็นต์ 2-เมอร์แคปโตเอทานอล) พีเอชต่าง ๆ กัน
คือ พีเอช 4-6 (อะซิเตตบัฟเฟอร์), พีเอช 6-8 (โปแตสเซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์), พีเอช 8-10
(ไกลซีน-โซเดียมไฮดรอกไซด์บัฟเฟอร์) และพีเอช 10-12 (คาร์บอเนตบัฟเฟอร์) โดยใช้อัตรา-
ส่วนระหว่างเอนไซม์ต่อบัฟเฟอร์เป็น 1 ต่อ 1 โดยปริมาตร (ความเข้มข้นของโปรตีนประมาณ
0.1 มก./มล.) เก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิ 7°ซ นาน 24 ชั่วโมง แล้วนำมาวัดแอกติวิตีโดยใช้
กรดคีออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.6.1)

ผลการทดลอง (รูปที่ 25) พบว่าเมื่อบ่มในสภาวะที่ทำการศึกษาเอนไซม์
12 α -HSDH จะมีความเสถียรสูง (มีแอกติวิตีคงเหลือมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์) ในช่วงพีเอชที่
เป็นกลางและพีเอชที่เป็นด่างอ่อน ๆ (พีเอช 6-9) มีความเสถียรปานกลาง (มีแอกติวิตีคงเหลือ
50-70 เปอร์เซ็นต์) ในช่วงพีเอชที่เป็นด่าง (พีเอช 9-11) และจะมีความเสถียรต่ำ (แอกติวิตี
คงเหลือน้อยกว่า 20 เปอร์เซ็นต์) ในช่วงพีเอชที่เป็นกรด (พีเอชต่ำกว่า 5)

รูปที่ 24 ผลกระทบของพีเอชต่อแอกติวิตีของเอนไซม์ 12 α -HSDH
วัดแอกติวิตีโดยปฏิกิริยาโคโรจีเนชัน (กรดคือออกซีโคลิก
เป็นสับสเตรต) ตามวิธีในข้อ 3.6.1 และ โดยปฏิกิริยา
ไฮโครจีเนชัน (กรดคือไฮโครโคลิกเป็นสับสเตรต) ตามวิธีใน
ข้อ 3.6.2 ที่อุณหภูมิ 30 $^{\circ}$ C ในสารละลายบัพเฟอร์ (0.25
โมลาร์) พีเอชต่าง ๆ

รูปที่ 25 ผลของพีเอชต่อความเสถียรของเอนไซม์ 12 α -HSDH เมื่อบัมเอนไซม์กับสารละลายบัฟเฟอร์ (0.25 โมลาร์ ที่มี 20 เปอร์เซ็นต์ กลีเซอรอล และ 0.1 เปอร์เซ็นต์ 2-เมอร์แคปโตเอทานอล) พีเอชต่าง ๆ ในอัตราส่วน 1:1 โดยปริมาตรที่อุณหภูมิ 7 $^{\circ}$ C นาน 24 ชม. แล้วนำมาวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ โดยปฏิกิริยาดีไฮโดรจีเนชัน (กรดที่ออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต) (วิธีข้อ 3.6.1)

4.9.5 ผลการศึกษาอุณหภูมิที่เหมาะสมในการเร่งปฏิกิริยาของเอนไซม์

วัดแอกติวิตีของเอนไซม์โดยปฏิกิริยาไฮโดรจีเนชันโดยใช้กรดคีไฮโครโคลิก เป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.6.2) ที่อุณหภูมิตั้งแต่ 20-50 °ซ และวัดแอกติวิตีของเอนไซม์โดยปฏิกิริยา คีไฮโครจีเนชันเมื่อใช้กรดคีออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.6.1) ที่อุณหภูมิตั้งแต่ 30-70 °ซ

ผลการทดลองในรูปที่ 26 แสดงให้เห็นว่าเอนไซม์ 12 α -HSDH สามารถเร่ง ปฏิกิริยาไฮโดรจีเนชันได้ดีที่สุดที่อุณหภูมิประมาณ 25 °ซ ในขณะที่เร่งปฏิกิริยาคีไฮโครจีเนชันได้ดี ที่สุดที่อุณหภูมิประมาณ 55 °ซ

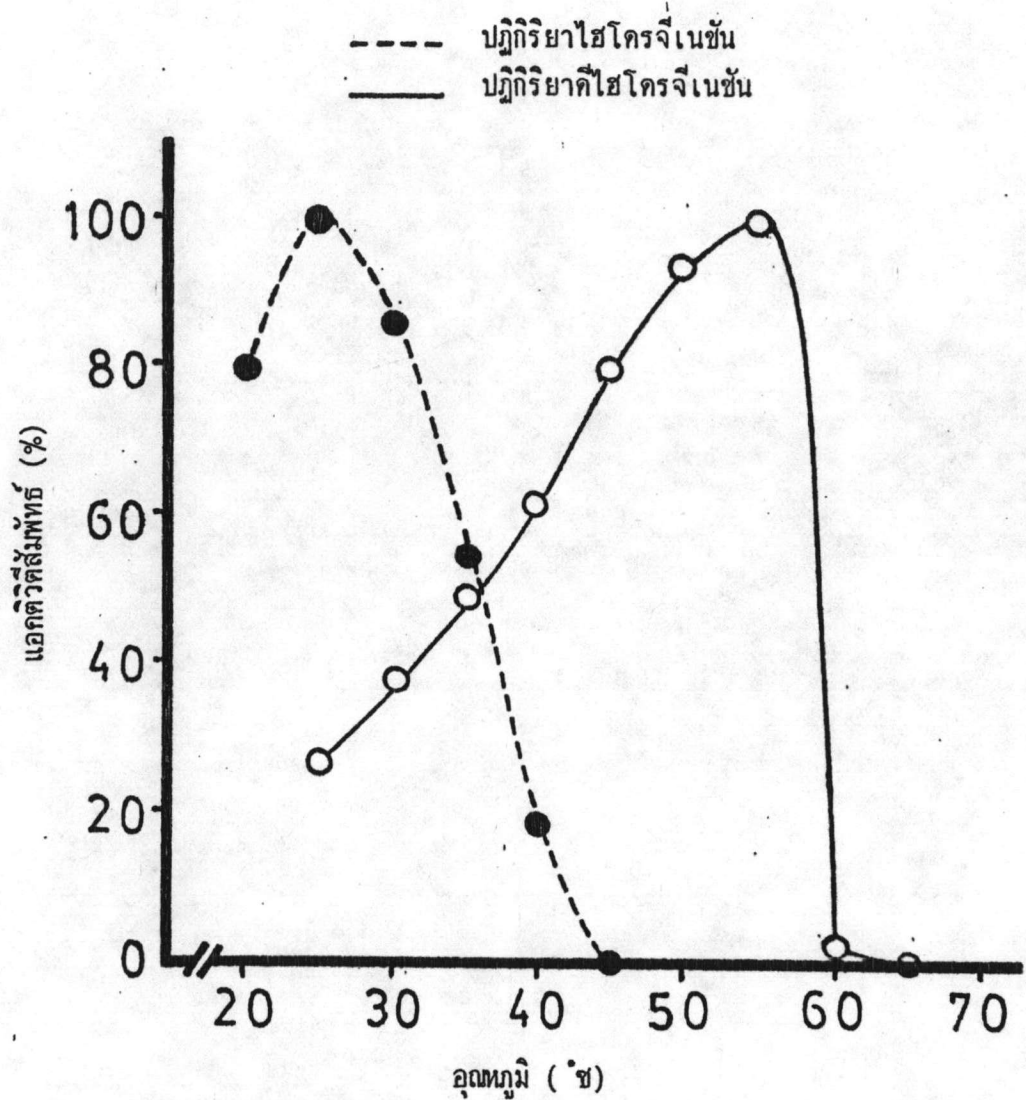
4.9.6 การศึกษาผลของอุณหภูมิต่อความเสถียรของเอนไซม์

นำเอนไซม์มาบ่มที่อุณหภูมิ 30-50 °ซ เป็นเวลา 10, 20, 30, 40 และ 50 นาที แล้ววัดแอกติวิตีโดยใช้กรดคีออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต

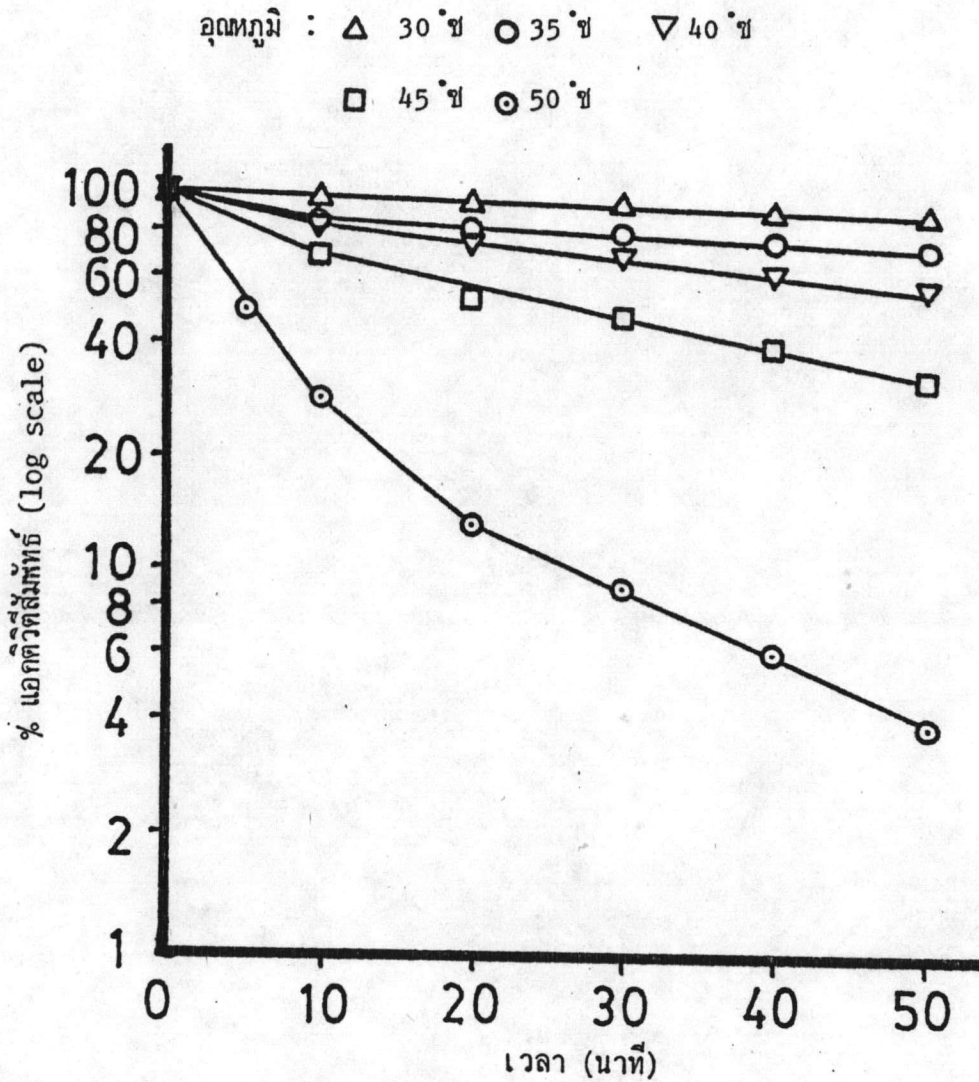
ผลการทดลอง (รูปที่ 27) พบว่าภายในช่วงระยะเวลา 50 นาที ของการ อื่นคิวเบตเอนไซม์ 12 α -HSDH จะสูญเสียแอกติวิตีเพียงเล็กน้อยที่อุณหภูมิต่ำกว่า 35 °ซ และจะ เริ่มสูญเสียแอกติวิตีอย่างเห็นได้ชัดที่อุณหภูมิมากกว่า 40 °ซ โดยค่า $t_{1/2}$ ของเอนไซม์ที่อุณหภูมิ 30, 35, 40, 45 และ 50 °ซ มีค่าประมาณ 5.83, 2.31, 0.96, 0.46 และ 0.09 ชั่วโมง ตามลำดับ (ค่า $t_{1/2}$ คือเวลาที่ใช้ในการทำให้แอกติวิตีของเอนไซม์ลดลงไปครึ่งหนึ่งของแอกติวิตี เริ่มต้น สามารถคำนวณได้จากสมการ $k = \frac{0.693}{t_{1/2}}$ ค่า k คำนวณได้จาก slope ของกราฟ แต่ละเส้นจากรูปที่ 27 โดย $\text{slope} = \frac{-k}{2.3}$).

4.9.7 ผลของความเข้มข้นของสับสเตรตต่อแอกติวิตีของเอนไซม์เมื่อกำหนดความเข้มข้นของโคเอนไซม์คงที่

ทำการวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ตามวิธีในข้อ 3.6.1 (และ 3.6.2) เมื่อใช้ กรดน้ำคีสชนิดต่าง ๆ และอนุพันธ์เป็นสับสเตรตโดยใช้ความเข้มข้นของโคเอนไซม์คือ NAD⁺ หรือ NADH คงที่และอิมตัว หลังจากทำ Lineweaver-Burk plot (รูปที่ 28, 29 และ 30) แล้ว ได้รวบรวมค่า k_m และ v_{max} ไว้ในตารางที่ 5 จากการเปรียบเทียบค่า k_m จะเห็นว่าใน จำนวนกรคน้ำคีสระหังหลายที่ใช้เป็นสับสเตรต (กรดโคลิก, กรดคีออกซีโคลิก และกรดคีไฮโครโคลิก) กรดคีออกซีโคลิกและกรดโคลิกจะให้ค่า k_m ใกล้เคียงกันมาก คือ 2.94×10^{-5} โมลาร์ และ 3.33×10^{-5} โมลาร์ ในขณะที่ปฏิกิริยาไฮโดรจีเนชันเมื่อใช้กรดคีไฮโครโคลิกเป็น

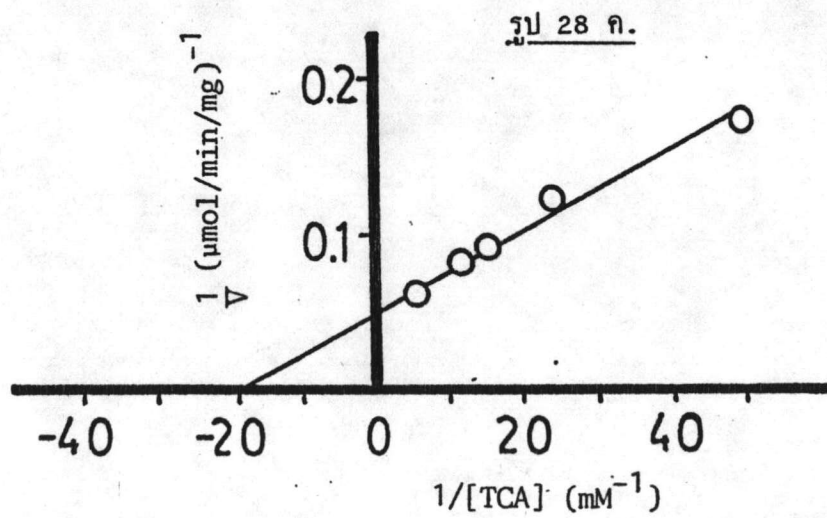
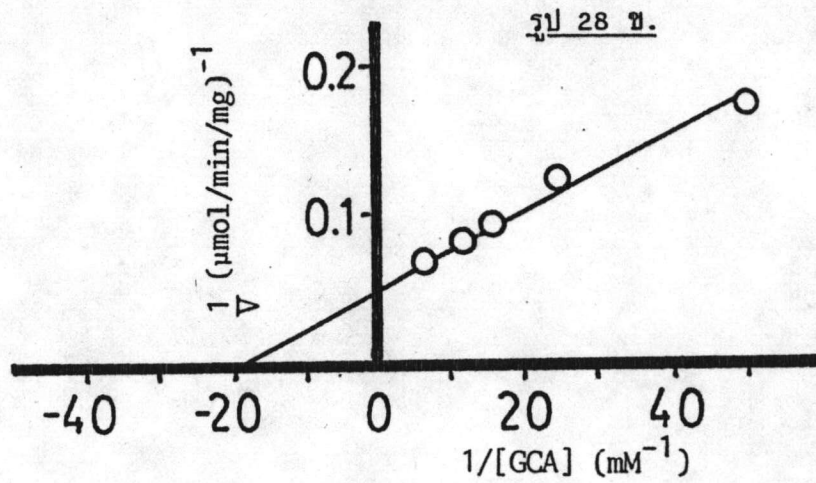
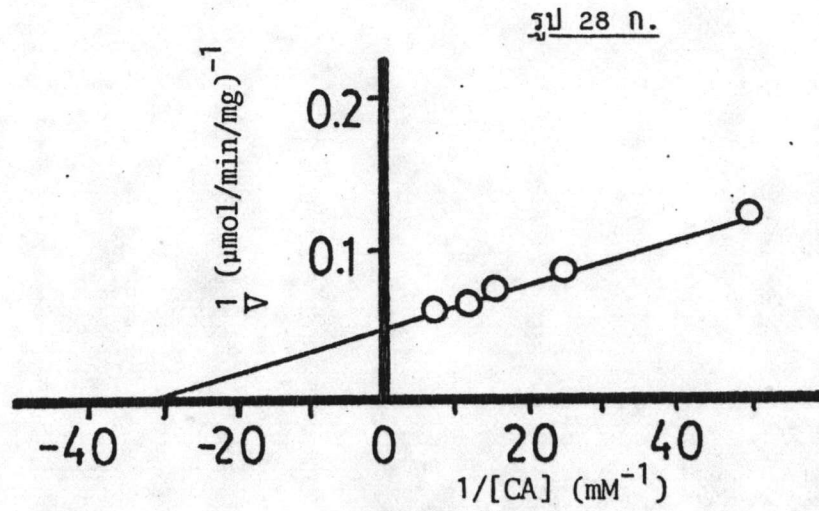
รูปที่ 26 ผลกระทบของอุณหภูมิต่อแอกติวิตีของเอนไซม์ 12α -HSDH
 วัดแอกติวิตีโดยปฏิกิริยาดีไฮโดรจีเนชัน (กรดคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต)
 ที่อุณหภูมิ 25-70 °C ตามวิธีในข้อ 3.6.1 และโดยปฏิกิริยาไฮโครจีเนชัน
 (กรดดีไฮโดรโคลิกเป็นสับสเตรต) ที่อุณหภูมิ 20-50 °C ตามวิธีใน
 ข้อ 3.6.2

รูปที่ 27 ผลของอุณหภูมิต่อความเสถียรของเอนไซม์ 12 α -HSDH เมื่อบ่มเอนไซม์ที่อุณหภูมิต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ 30-50 °ซ เป็นเวลา 10, 20, 30, 40 และ 50 นาที แล้ววัดแอกติวิตีของเอนไซม์ที่อุณหภูมิ 30 °ซ โดยปฏิกิริยาคลีไฮโครจีเนส (กรดคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต) ตามวิธีในข้อ 3.6.1

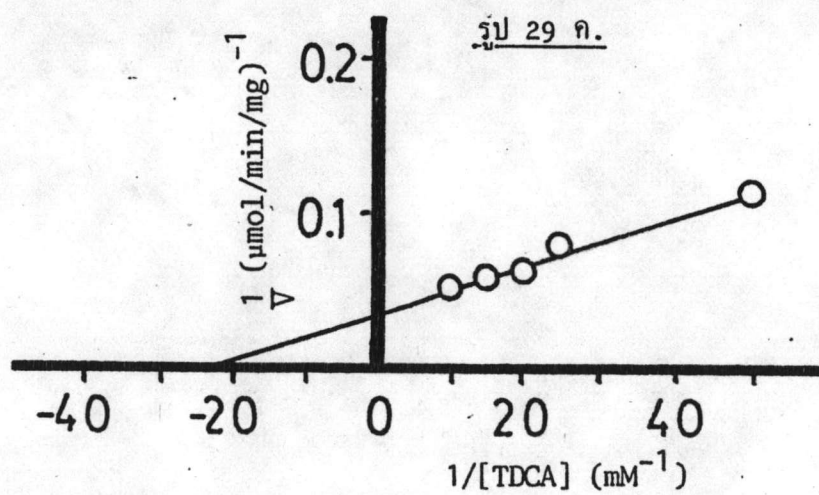
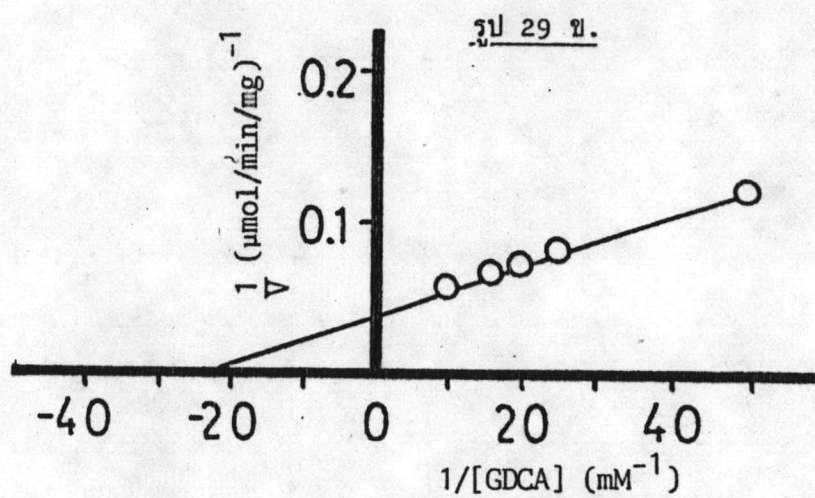
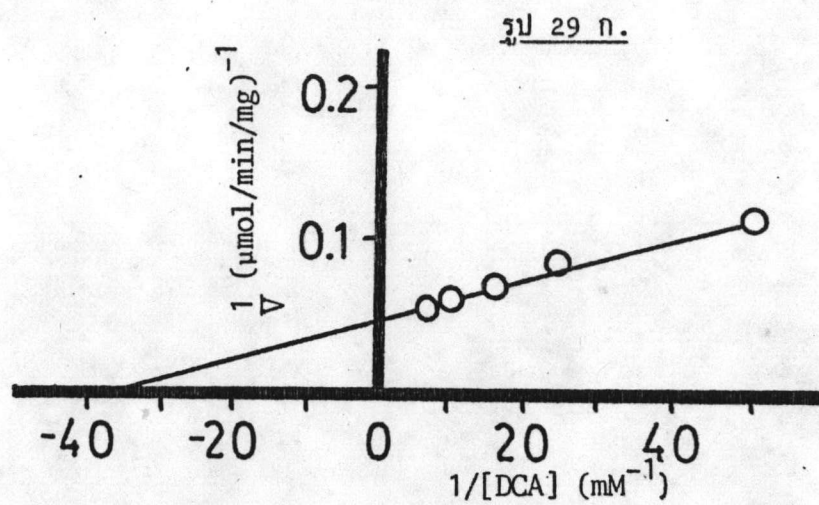
รูปที่ 28 Lineweaver-Burk plot ของเอนไซม์ 12α -HSDH เมื่อใช้กรดน้ำดีชนิดต่าง ๆ เป็นสับสเตรต ทำการวัดแอกติวิตีที่อุณหภูมิ 30 °C โดยปฏิกิริยาดีไฮโดรจีเนชัน ตามวิธีข้อ 3.6.1 ซึ่งมี NAD^+ เข้มข้น 2 มิลลิโมลาร์เป็นโคเอนไซม์ และมีกรดน้ำดีเข้มข้นต่าง ๆ กันเป็นสับสเตรต ได้แก่

- (ก) กรดโคลิกเข้มข้น 0.02-0.12 มิลลิโมลาร์
- (ข) กรดไกลโคโคลิกเข้มข้น 0.02-0.14 มิลลิโมลาร์
- (ค) กรดเทวโรโคลิกเข้มข้น 0.02-0.14 มิลลิโมลาร์

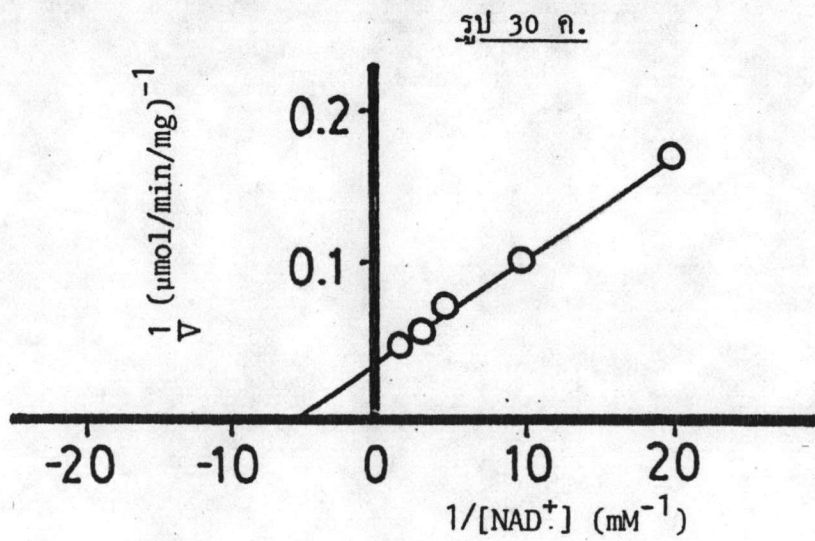
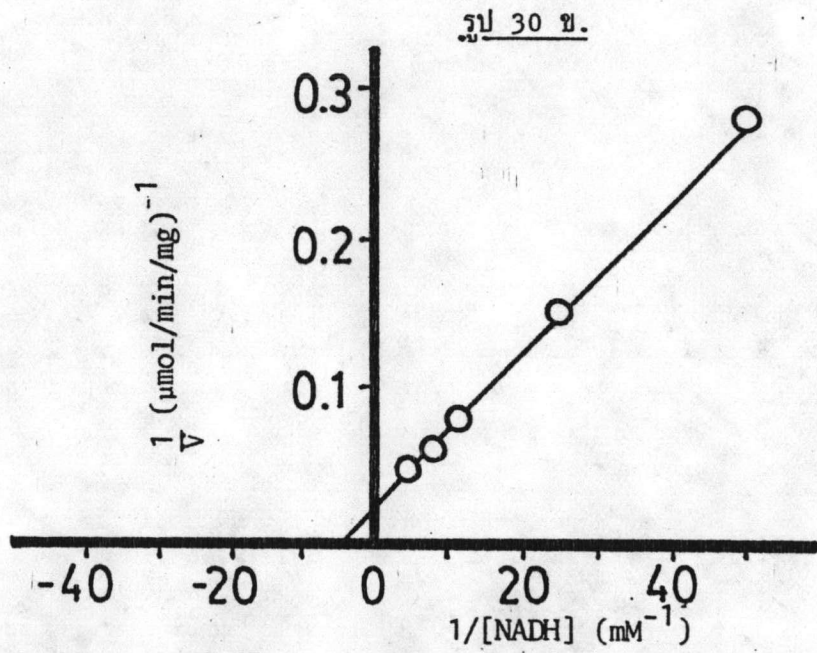
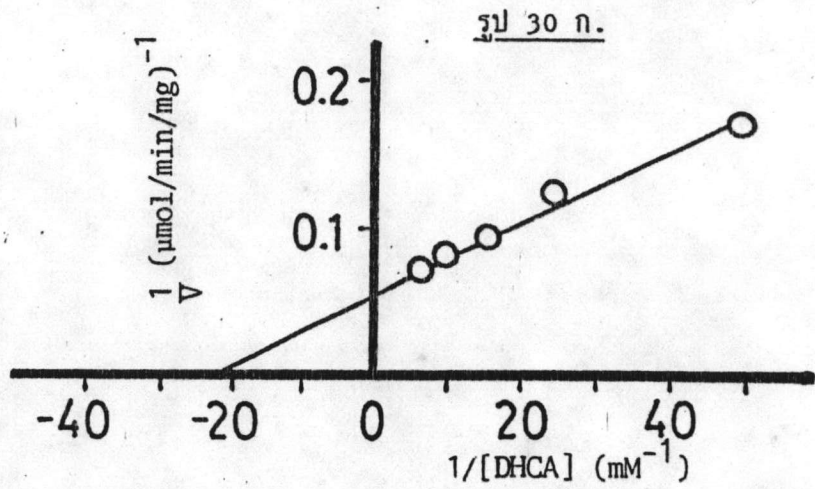
รูปที่ 29 Lineweaver-Burk plot ของเอนไซม์ 12α -HSDH เมื่อใช้กรรณาคีชนิดต่าง ๆ เป็นสับสเตรต ทำการวัดแอกติวิตีที่อุณหภูมิ 30°C โดยปฏิกิริยาคีไฮโครจีเนสตามวิธีข้อ 3.6.1 ซึ่งมี NAD^+ เข้มข้น 2 มิลลิโมลาร์ เป็นโคเอนไซม์และมีกรรณาคีเข้มข้นต่าง ๆ กันเป็นสับสเตรต ได้แก่

- (ก) กรรณาคีออกซีโคลิกเข้มข้น 0.02-0.14 มิลลิโมลาร์
- (ข) กรรณาคีไกลโคออกซีโคลิกเข้มข้น 0.02-0.10 มิลลิโมลาร์
- (ค) กรรณาคีเทอโรออกซีโคลิกเข้มข้น 0.02-0.10 มิลลิโมลาร์

รูปที่ 30 Lineweaver-Burk plot ของเอนไซม์ 12 α -HSDH เมื่อใช้

- (ก) กรดคีไฮโครโคลิกเข้มข้นแตกต่างกันตั้งแต่ 0.02-0.14 มิลลิโมลาร์ เป็นสับสเตรต และใช้ NADH เข้มข้น 1.5 มิลลิโมลาร์เป็นโคเอนไซม์
 - (ข) กรดคีไฮโครโคลิกเข้มข้น 1 มิลลิโมลาร์เป็นสับสเตรต และแปรผัน NADH, เข้มข้น 0.02-0.20 มิลลิโมลาร์เป็นโคเอนไซม์
 - (ค) กรดคีออกซีโคลิกเข้มข้น 1 มิลลิโมลาร์เป็นสับสเตรต และแปรผัน NAD⁺, เข้มข้น 0.05-0.50 มิลลิโมลาร์เป็นโคเอนไซม์
- วัดแอกติวิตีที่อุณหภูมิ 30 °C โดยปฏิกิริยาไฮโครจีเนส (ข้อ ก และ ข) ตามวิธีในข้อ 3.6.2 และโดยปฏิกิริยาคีไฮโครจีเนส (ข้อ ค) ตามวิธีในข้อ 3.6.1

ตารางที่ 5 สรุปค่า K_m และ V_{max} ของเอนไซม์ 12 α -HSDH เมื่อใช้กรณาคือสรีระชนิดต่าง ๆ และอนุพันธ์เป็นสับสเตรต วัดแอกติวิตีที่อุณหภูมิ 30 °C โดยปฏิกิริยาทีไฮโครจีเนชัน และไฮโครจีเนชัน เมื่อใช้ปริมาณเอนไซม์เท่ากัน ตามวิธีในข้อ 3.6.1 และ 3.6.2 แล้วหาค่า K_m และ V_{max} โดย Lineweaver-Burk plot (รูปที่ 28, 29 และ 30)

กรณาคือ	ค่าคงที่ทางจลนศาสตร์	
	K_m	V_{max}
กรดโคลิก	3.33×10^{-5}	0.09
กรดไกลโคโคลิก	5.56×10^{-5}	0.09
กรดเทารโคโคลิก	5.56×10^{-5}	0.09
กรดคีออกซีโคลิก	2.94×10^{-5}	0.09
กรดไกลโคคีออกซีโคลิก	4.76×10^{-5}	0.07
กรดเทารคีออกซีโคลิก	4.76×10^{-5}	0.07
กรดคีไฮโครโคลิก *	4.76×10^{-5}	0.10
NAD ⁺	2.50×10^{-4}	0.04
NADH *	2.00×10^{-4}	0.07

* วัดแอกติวิตีโดยปฏิกิริยาไฮโครจีเนชัน

ค่า K_m มีหน่วยเป็น โมลาร์ (M)

ค่า V_{max} มีหน่วยเป็น ไมโครโมลของ NADH ที่เกิดขึ้น (สำหรับปฏิกิริยา คีไฮโครจีเนชัน) หรือลดลง (สำหรับปฏิกิริยาไฮโครจีเนชัน) ต่อนาที ต่อ มิลลิกรัมโปรตีน

สับสเตรตมีค่า K_m ไม่แตกต่างกันมากนัก (4.76×10^{-5} โมลาร์) ผลการใส่อนุพันธ์เทารีนและไกลซีนของกรดโคลิคและกรดคีออกซีโคลิคเป็นสับสเตรตพบว่า ความแตกต่างระหว่างค่า K_m ของอนุพันธ์ทั้ง 2 ชนิดมีค่าน้อยมากภายในกรณาค่าชนิดเดียวกัน ไม่ว่าจะป็นอนุพันธ์ของกรดโคลิคหรืออนุพันธ์ของกรดคีออกซีโคลิค แต่อนุพันธ์เหล่านี้จะมีค่า K_m สูงกว่าค่า K_m ของสับสเตรตที่เป็นกรณาคืออิสระของตัวเองที่ความเข้มข้นของโคเอนไซม์คงที่เท่ากัน (กรดเทารีน-และกรดไกลโคโคลิคมีค่า K_m สูงกว่ากรดโคลิค และในทำนองเดียวกันกรณาคือเทารีน-และกรดไกลโคคีออกซีโคลิคก็มีค่า K_m สูงกว่ากรดคีออกซีโคลิค)

เมื่อทำการทดลองเช่นเดียวกันแต่แปรเปลี่ยนความเข้มข้นของโคเอนไซม์ (NAD^+ หรือ $NADH$) ที่ความเข้มข้นของสับสเตรต (กรดคีออกซีโคลิคหรือกรดคีไฮโครโคลิค) คงที่และอิมิตัว หลังจากทำ Lineweaver-Burk plot (รูปที่ 30) พบว่า K_m ของ NAD^+ และ $NADH$ มีค่าใกล้เคียงกันคือ 2.5×10^{-4} และ 2.0×10^{-4} โมลาร์ ตามลำดับ

4.9.8 การศึกษาผลของความเข้มข้นของสับสเตรตต่อแอกติวิตีของเอนไซม์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ กันของโคเอนไซม์

การศึกษาในข้อ 4.9.7 เป็นการศึกษาผลความเข้มข้นของสับสเตรตต่อแอกติวิตีของเอนไซม์ที่ความเข้มข้นของโคเอนไซม์คงที่ ซึ่งการศึกษาแบบนี้อาศัยจลนศาสตร์แบบ single-substrate enzyme catalysed reaction อันถือเสมือนว่ากรณาคือเป็นเพียงสับสเตรตชนิดเดียวของเอนไซม์ ดังนั้นถ้ากำหนดให้โคเอนไซม์เป็นสับสเตรตอีกชนิดหนึ่งของเอนไซม์ นอกเหนือจากกรณาคือ การเร่งปฏิกิริยาในกรณีนี้จะป็นแบบ two-substrate enzyme catalysed reaction และมีสมการของจลนศาสตร์ดังนี้ (Dalziel, 1975)

$$V = \frac{v_m CS}{CS + K_a S + K_b C + K_{ia} \cdot K_b} \quad (1)$$

- เมื่อ v คือ อัตราเร็วของปฏิกิริยา
 v_m คือ อัตราเร็วสูงสุดของปฏิกิริยา
 S คือ ความเข้มข้นของสับสเตรต (ในที่นี้คือกรณาคือ)
 C คือ ความเข้มข้นของโคเอนไซม์ (ในที่นี้คือ NAD^+ หรือ $NADH$)
 K_a คือ Michaelis-Menten constant ของโคเอนไซม์
 K_b คือ Michaelis-Menten constant ของสับสเตรต
 K_{ia} คือ Dissociation constant ของเอนไซม์-โคเอนไซม์ คอมเพล็กซ์

จากสมการ (1) สามารถจัดรูปใหม่ได้เป็น

$$\frac{1}{V} = \frac{K_D}{V_M} \left(1 + \frac{K_{ia}}{C}\right) \frac{1}{S} + \frac{1}{V_m} \left(1 + \frac{K_a}{C}\right) \quad \text{----- (2)}$$

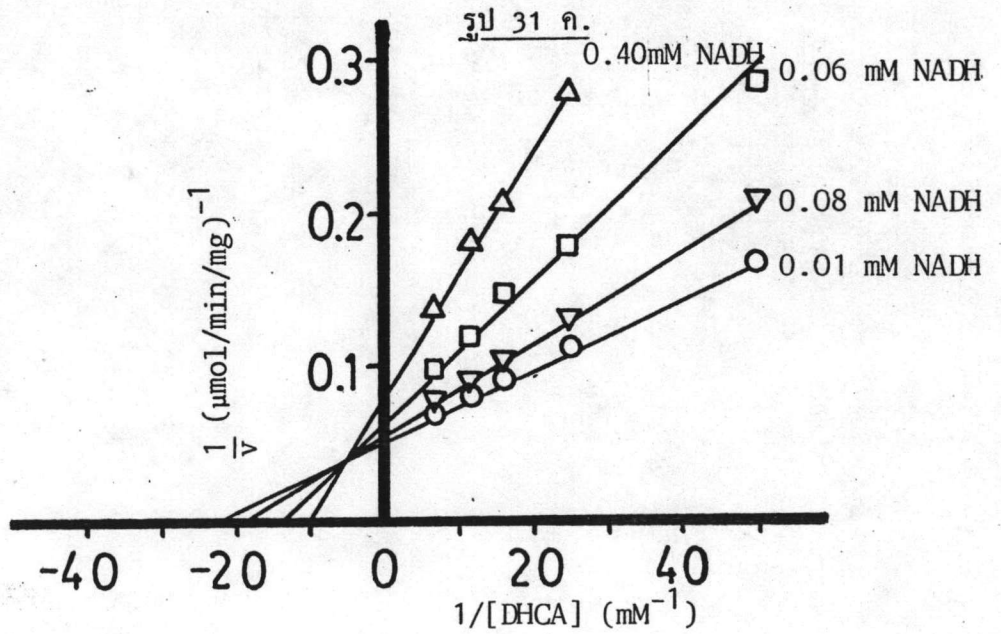
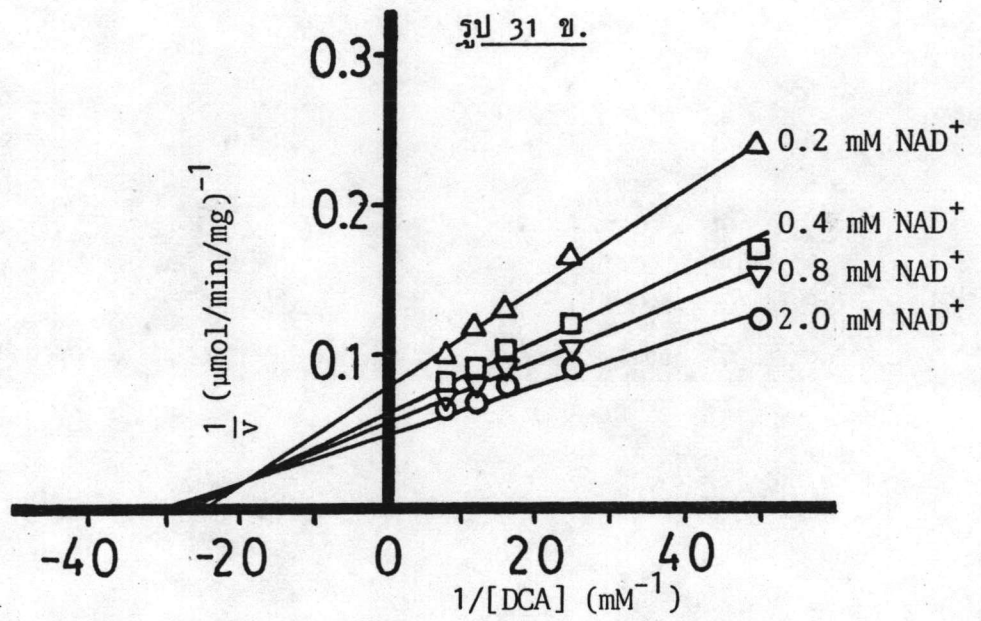
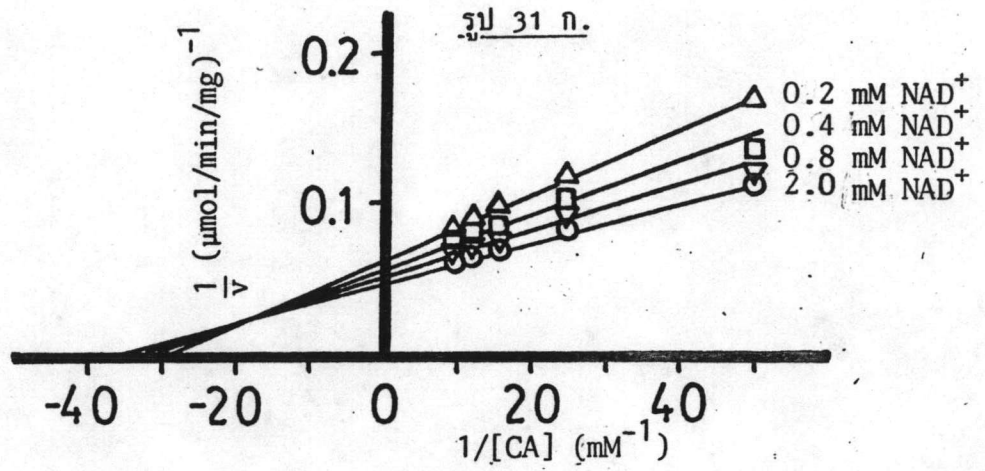
เมื่อวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ 12 α -HSDH ตามวิธีในข้อ 3.6.1 โดยแปรค่าความเข้มข้นของสับสเตรตที่ความเข้มข้นต่าง ๆ กันของโคเอนไซม์ แล้วใช้สมการ (2) ทำการพลอตระหว่างส่วนกลับของอัตราเร็วของปฏิกิริยา (1) กับส่วนกลับของความเข้มข้นของสับสเตรต กรณีนี้นี้ (1) ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ กันของโคเอนไซม์ (NAD⁺ หรือ NADH) จะให้ความสัมพันธ์เป็นเส้นตรงแสดงดังรูปที่ 31 เมื่อนำค่าความชัน (slope) และจุดตัดบนแกน y จากการพลอตครั้งแรก (primary plot) มาพลอตกับความเข้มข้นของโคเอนไซม์ (NAD⁺ หรือ NADH) จะสามารถหาค่า K_a , K_D , K_{ia} และ V_{max} ได้ (Dalziel, 1975) ดังรูปที่ 32, 33 และ 34 และค่าเหล่านี้ได้รวบรวมไว้ในตารางที่ 6 ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าคงที่ทางจลนศาสตร์ที่แท้จริงเหล่านี้จะมีค่าแตกต่างไปจากที่ทำได้โดยใช้จลนศาสตร์แบบ single-substrate enzyme catalysed reaction (ข้อ 4.9.7) ซึ่งเป็นค่าที่ได้จากการอนุมาน นอกจากนี้ผลจากการพลอต (primary plot) ยังแสดงให้เห็นว่ากลไก (mechanism) ของการทำปฏิกิริยาระหว่างสับสเตรต (กรณีนี้นี้), โคเอนไซม์ (NAD⁺ หรือ NADH) กับเอนไซม์นั้นไม่ได้เป็นแบบ ping-pong แต่อาจเป็นแบบ ordered หรือ random ก็ได้

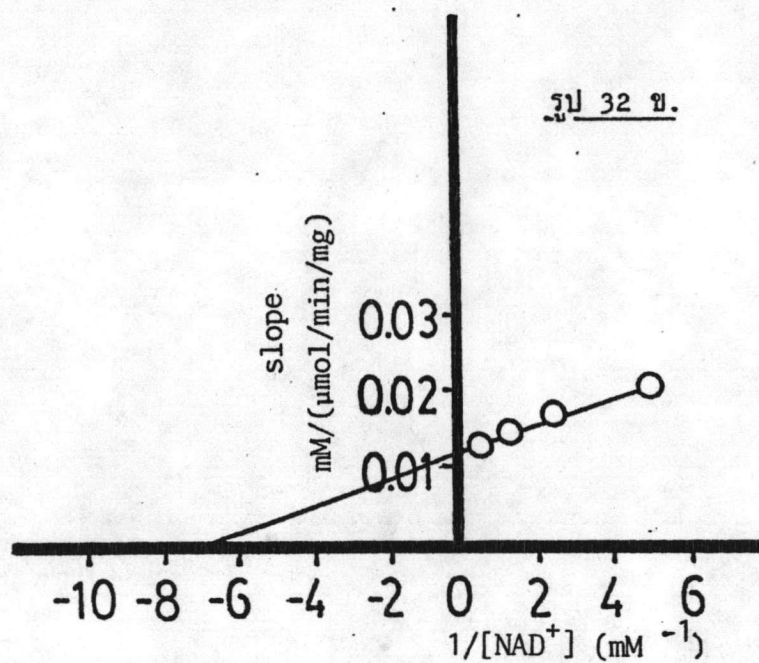
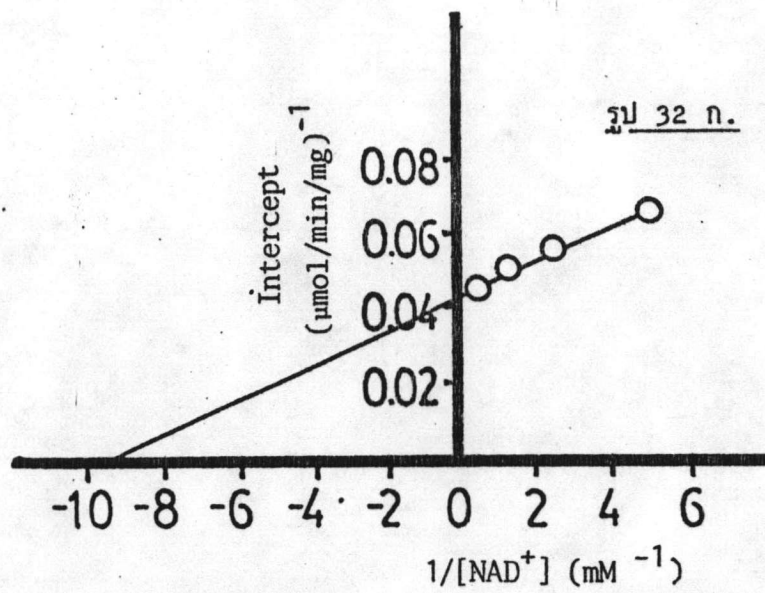
4.9.9 การศึกษาผลการยับยั้งแอกติวิตีของเอนไซม์โดยกรณีนี้นี้และอนุพันธ์

วัดแอกติวิตีของเอนไซม์ตามวิธีในข้อ 3.6.1 โดยแปรเปลี่ยนความเข้มข้นของสับสเตรต (กรณีนี้ออกซีโคลิก) เมื่อมีความเข้มข้นของตัวยับยั้งคงที่หลาย ๆ ค่า แล้วนำผลที่ได้ไปทำ Lineweaver-Burk plot รูปที่ 35 และ 36 แสดงให้เห็นว่าการยับยั้งแอกติวิตีของเอนไซม์โดยกรณีนี้นี้คือออกซีโคลิกและอนุพันธ์, กรณีนี้ออกซีโคลิก และกรณีนี้ออกซีโคลิกเป็นแบบ competitive inhibition เมื่อพิจารณาค่า K_i (ตารางที่ 7) ก็จะเห็นว่ากรณีนี้ออกซีโคลิกและกรณีนี้ออกซีโคลิกมีค่า K_i เท่ากันประมาณ 1.0×10^{-3} โมลาร์ ซึ่งค่าที่ได้จะใกล้เคียงกับเมื่อใช้กรณีนี้ออกซีโคลิกเป็นสารยับยั้ง (1.5×10^{-3} โมลาร์) สำหรับอนุพันธ์เทารีนและไกลซีนของกรณีนี้ออกซีโคลิกนั้นจะให้ค่า K_i สูงกว่ากรณีนี้ออกซีโคลิกถึง 4 เท่า

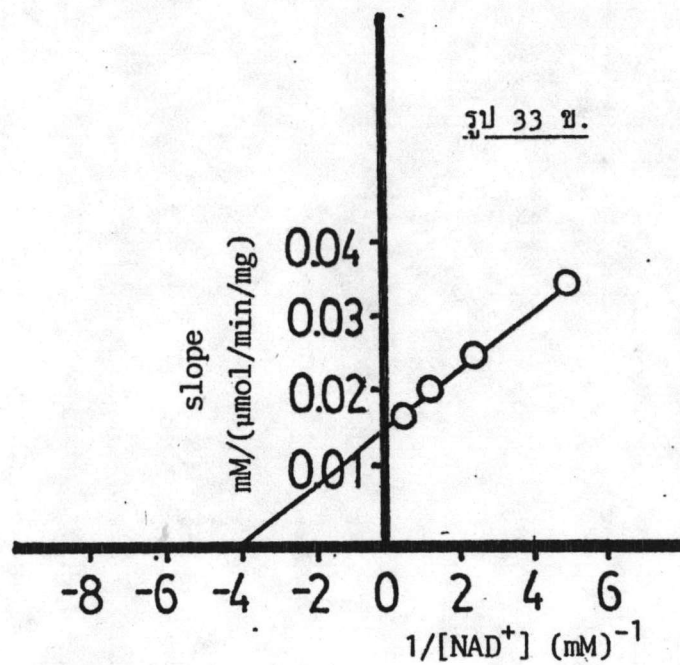
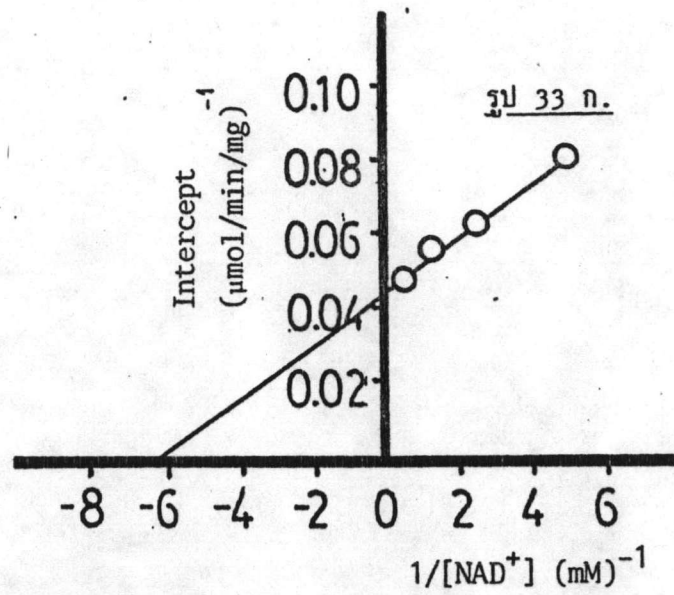
รูปที่ 31 primary plot ของเอนไซม์ 12 α -HSDH ที่ได้จากการวัดแอกติวิตีโดย

- (ก) แปรเปลี่ยนความเข้มข้นของกรคคือออกซีโคลิก 0.02-0.10 มิลลิโมลาร์
ที่ความเข้มข้นของ NAD⁺ 0.2-2.0 มิลลิโมลาร์
- (ข) แปรเปลี่ยนความเข้มข้นของกรคโคลิก 0.02-0.12 มิลลิโมลาร์
ที่ความเข้มข้นของ NAD⁺ 0.2-2.0 มิลลิโมลาร์
- (ค) แปรเปลี่ยนความเข้มข้นของกรคไฮโครโคลิก 0.02-0.14 มิลลิโมลาร์
ที่ความเข้มข้นของ NADH 0.04-0.10 มิลลิโมลาร์
วัดแอกติวิตีที่อุณหภูมิ 30 °ซ โดยปฏิกิริยาไฮโครจีเนชั่น (ข้อ ก และ ข)
ตามวิธีข้อ 3.6.1 และโดยปฏิกิริยาไฮโครจีเนชั่น (ข้อ ค) ตามวิธีใน
ข้อ 3.6.2

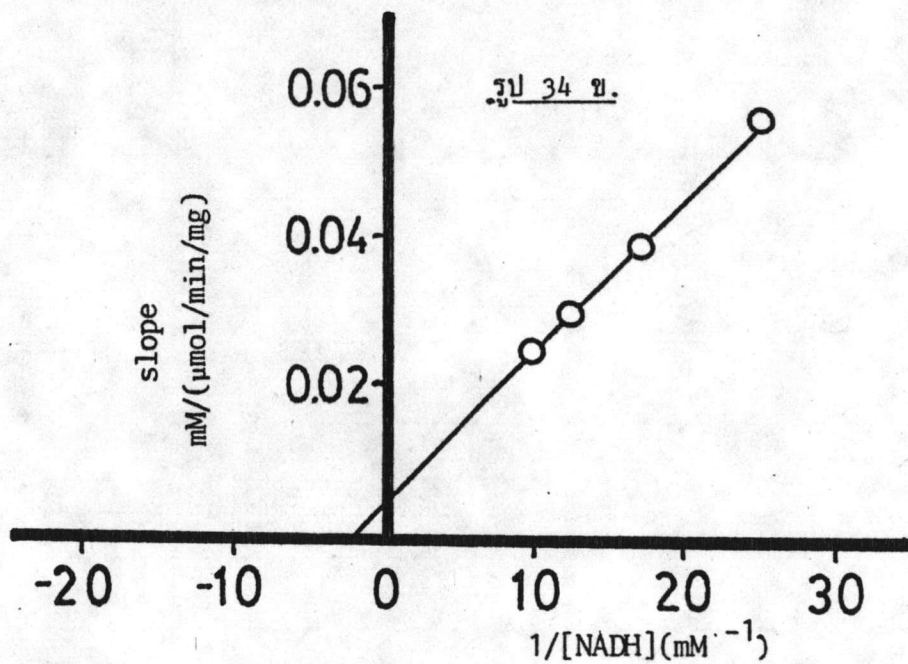
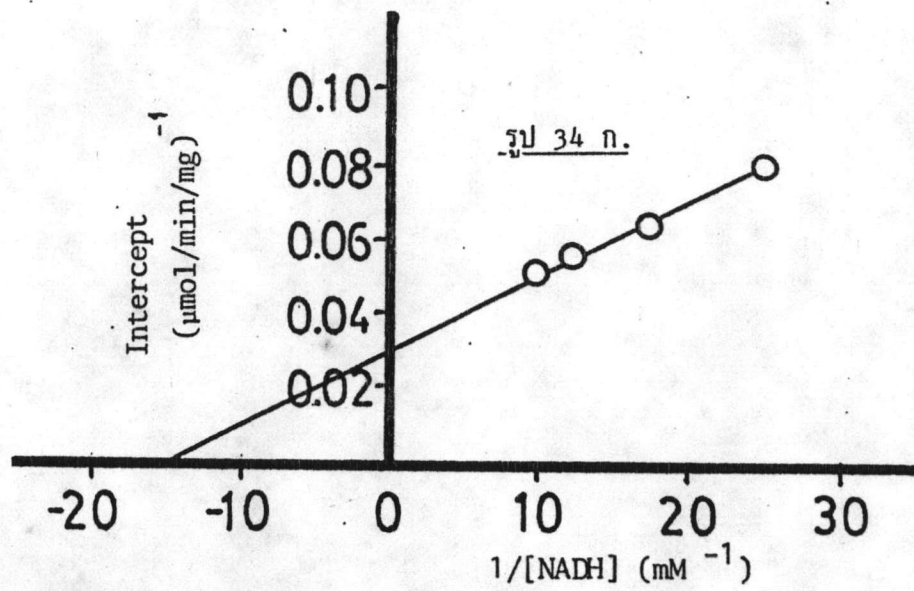

รูปที่ 32 secondary plot ระหว่างส่วนกลับของความเข้มข้นของ NAD^+ กับจุดตัดแกน y (รูป ก.) และ slope (รูป ข.) ที่ได้ จาก primary plot (รูปที่ 31 ก.) (วัดแอกติวิตีของเอนไซม์ โดยการแปรเปลี่ยนความเข้มข้นของกรดคือออกซีโคลิคที่ความเข้มข้นต่าง ๆ กัน ของ NAD^+)

รูปที่ 33 secondary plot ระหว่างส่วนกลับของความเข้มข้นของ NAD^+ กับจุดตัดแกน y (รูป ก.) และ slope (รูป ข.) ที่ได้จาก primary plot รูปที่ 31 (ข.) (วัดแอกติวิตีของเอนไซม์โดยการแปรเปลี่ยนความเข้มข้นของกรดไกลิซที่ความเข้มข้นต่าง ๆ กันของ NAD^+)

รูปที่ 34 secondary plot ระหว่างส่วนกลับของความเข้มข้นของ NADH กับจุดตัดแกน y (รูป ก.) และ slope (รูป ข.) ที่ได้จาก primary plot รูปที่ 31 (ค.) (วัดแอกติวิตีของเอนไซม์โดยการแปรเปลี่ยนความเข้มข้นของกรดคีไฮโครโคลิกที่ความเข้มข้นต่าง ๆ กันของ NADH)

ตารางที่ 6 สรุปค่าคงที่ทางจลนศาสตร์ของเอนไซม์ 12 α -HSDH ที่หาได้จากการทำ secondary plot (รูปที่ 32-34) เมื่อวัดแอกติวิตีของสับสเตรตกรณาคีที่ความเข้มข้นต่าง ๆ กัน ของโคเอนไซม์ ตามวิธีในข้อ 3.6.1 (ปฏิกิริยาไฮโครจีเนส) หรือ 3.6.2 (ปฏิกิริยาไฮโครจีเนส)

กรณาคี	โคเอนไซม์	ค่าคงที่ทางจลนศาสตร์			
		K_a	K_b	K_{ia}	V_{max}
กรดไกลิก	NAD ⁺	1.61×10^{-4}	3.40×10^{-4}	2.56×10^{-4}	22.72
กรดคีออกซีไกลิก	NAD ⁺	1.06×10^{-4}	2.79×10^{-4}	1.43×10^{-4}	23.25
กรดคีไฮโครไกลิก	NADH	7.04×10^{-5}	1.20×10^{-4}	5.88×10^{-4}	34.48

K_a คือ Michaelis-Menten constant ของ NAD⁺ หรือ NADH

K_b คือ Michaelis-Menten constant ของกรณาคี

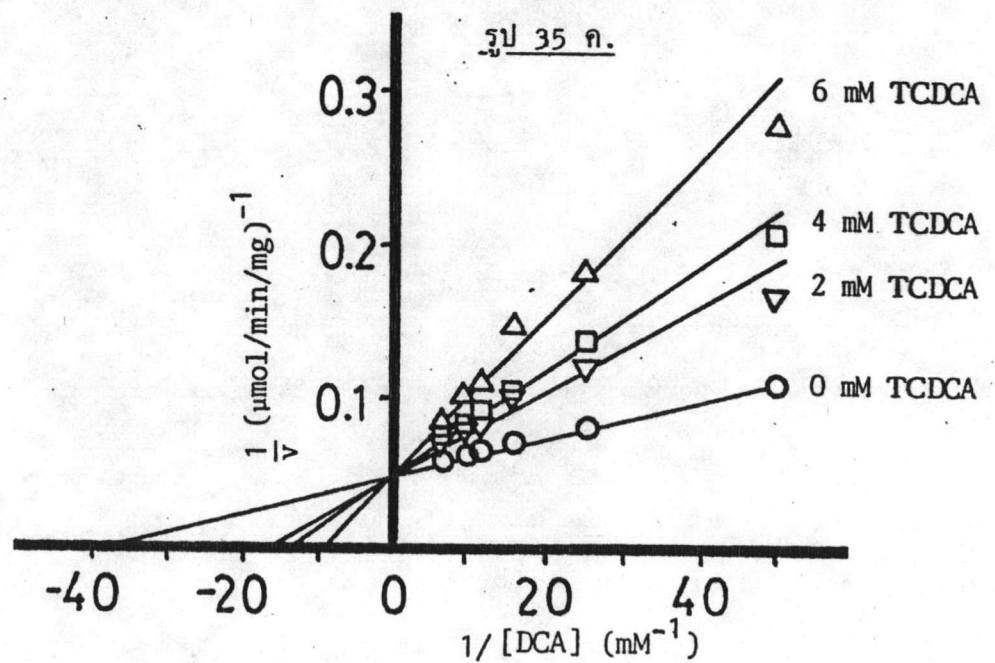
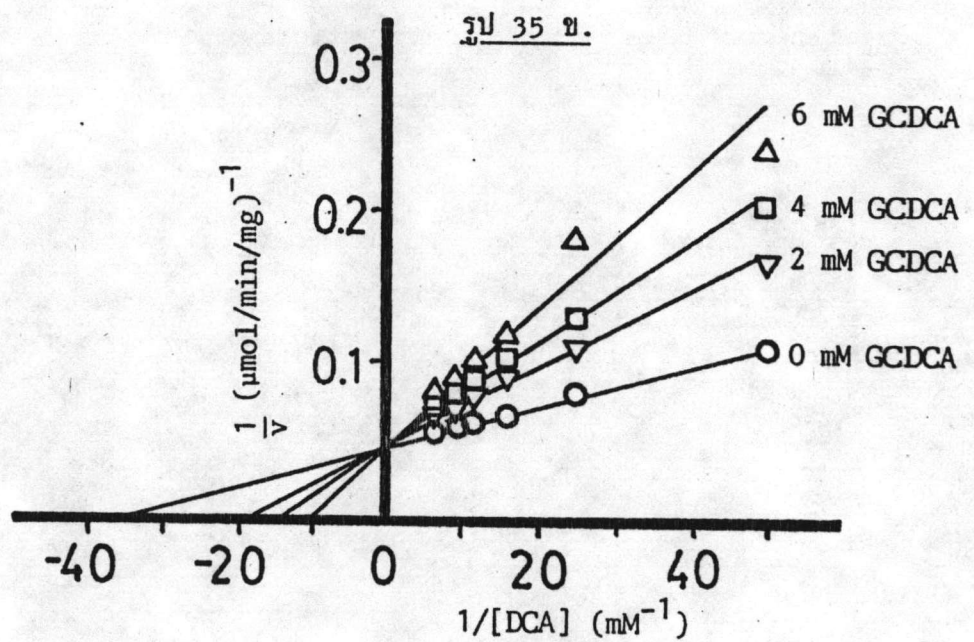
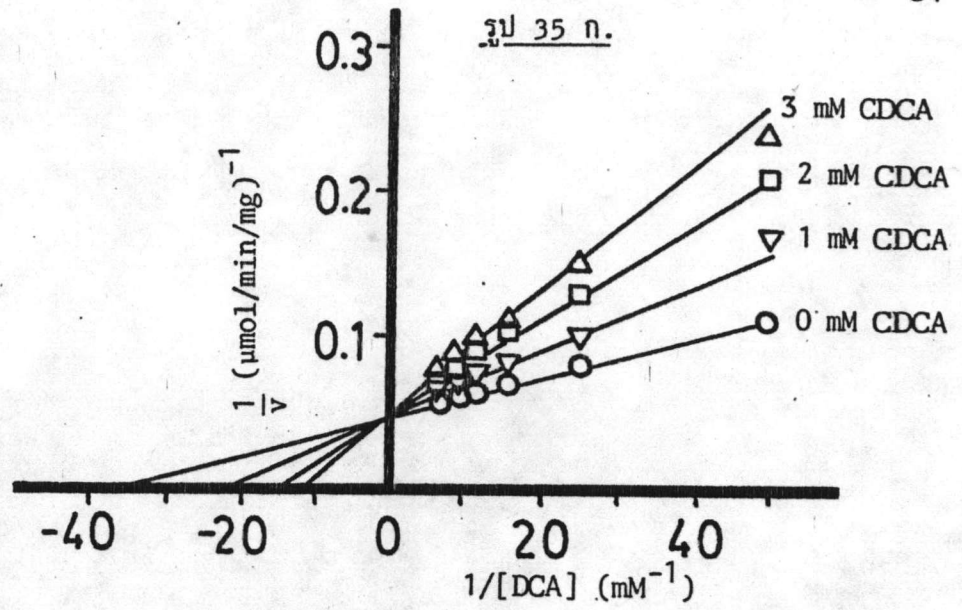
K_{ia} คือ Dissociation constant ของ enzyme-coenzyme complex

K_a , K_b และ K_{ia} มีหน่วยเป็นโมลาร์ (M)

V_{max} มีหน่วยเป็นไมโครโมล/นาที/มิลลิกรัมโปรตีน

รูปที่ 35 Reciprocal plot ของเอนไซม์ 12α -HSDH เมื่อถูกยับยั้งโดยกรดน้ำดี ชนิดต่าง ๆ ทำการวัดแอกติวิตีที่อุณหภูมิ 30°C โดยปฏิกิริยาดีไฮโดรจีเนชัน ตามวิธีข้อ 3.6.1 ซึ่งมีกรดค็อกซีโคลิกเข้มข้น 0.02 - 0.14 มิลลิโมลาร์ เป็นสับสเตรต, มี NAD เข้มข้น 2 มิลลิโมลาร์เป็นโคเอนไซม์ และมีกรดน้ำดี เข้มข้นต่าง ๆ กันเป็นตัวยับยั้ง ได้แก่

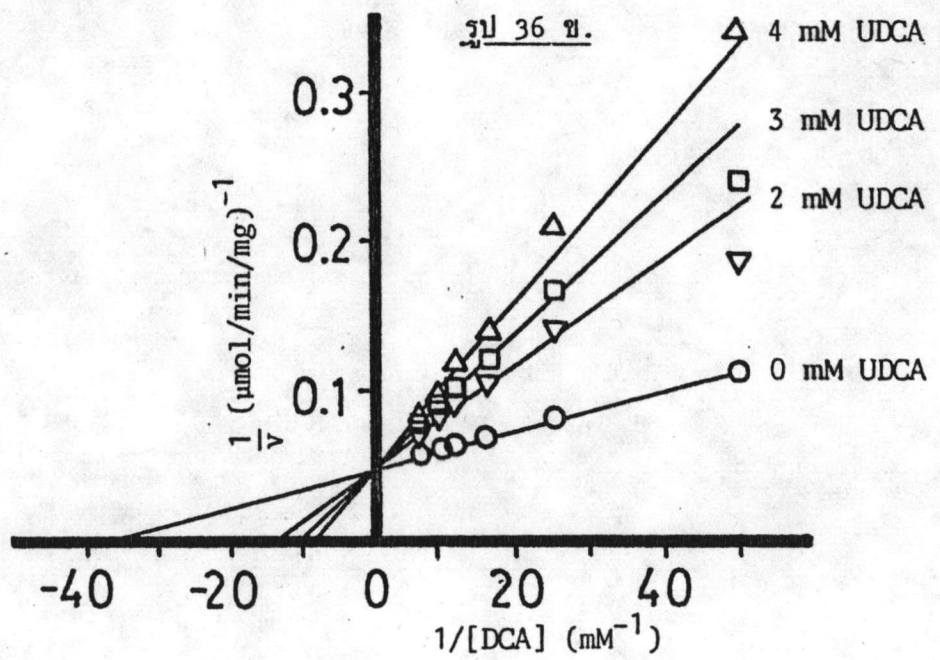
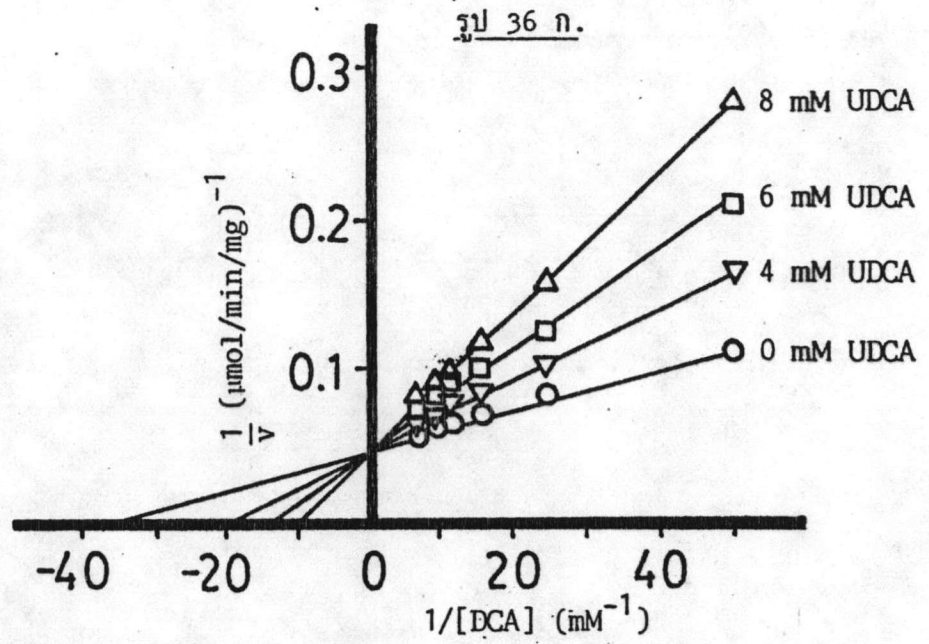
- (ก) กรดคีโนค็อกซีโคลิกเข้มข้น 1 - 3 มิลลิโมลาร์
- (ข) กรดไกลโคค็อกซีโคลิกเข้มข้น 2 - 6 มิลลิโมลาร์
- (ค) กรดเทวโรค็อกซีโคลิกเข้มข้น 2 - 6 มิลลิโมลาร์

รูปที่ 36

Reciprocal plot ของเอนไซม์ 12α -HSDH เมื่อถูกยับยั้งโดย
กรคน้ำคีนิดต่าง ๆ ทำการวัดแอกติวิตีที่ อุณหภูมิ 30°C โดย
ปฏิกิริยาไฮโดรจีเนชัน ตามวิธีข้อ 3.6.1 ซึ่งมีกรคคือออกซีโคลิค
เข้มข้น $0.02-0.14$ มิลลิโมลาร์ เป็นสับสเตรต, มี NAD^+ เข้มข้น
 2 มิลลิโมลาร์ เป็นโคเอนไซม์ และมีกรคน้ำคีนิดเข้มข้นต่าง ๆ กันเป็น
ตัวยับยั้ง ได้แก่

- (ก) กรคคูโซคือออกซีโคลิคเข้มข้น $4-8$ มิลลิโมลาร์
- (ข) กรคลิโทโคลิคเข้มข้น $2-4$ มิลลิโมลาร์

ตารางที่ 7 สรุปค่า K_i ของเอนไซม์ 12 α -HSDH เมื่อใช้กรดน้ำดีชนิดต่าง ๆ และอนุพันธ์เป็นตัวยับยั้ง วัดแอกติวิตีที่อุณหภูมิ 30 °C โดยปฏิกิริยาดีไฮโดรจีเนชัน (กรดคือออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต) เมื่อใช้ปริมาณเอนไซม์คงที่เท่ากับทุกการทดลอง ตามวิธีในข้อ 3.6.1 ค่า K_i หาได้จากการทำ Lineweaver-Burk plot (รูปที่ 35 และ 36)

กรดน้ำดี	ค่าคงที่ทางจลนศาสตร์	
	* K_i	** V_{max}
กรดคีโนคือออกซีโคลิก	1.0×10^{-3}	0.09
กรดไกลโคคีโนคือออกซีโคลิก	4.0×10^{-3}	0.09
กรดเทวารอคีโนคือออกซีโคลิก	4.0×10^{-3}	0.09
กรดคูโซคือออกซีโคลิก	1.0×10^{-3}	0.09
กรดลิโทโคลิก	1.5×10^{-3}	0.09

* K_i มีหน่วยเป็น โมลาร์ (M)

** V_{max} มีหน่วยเป็น ไมโครโมลของ NADH ที่เกิดขึ้นต่อนาทีต่อมิลลิกรัมโปรตีน

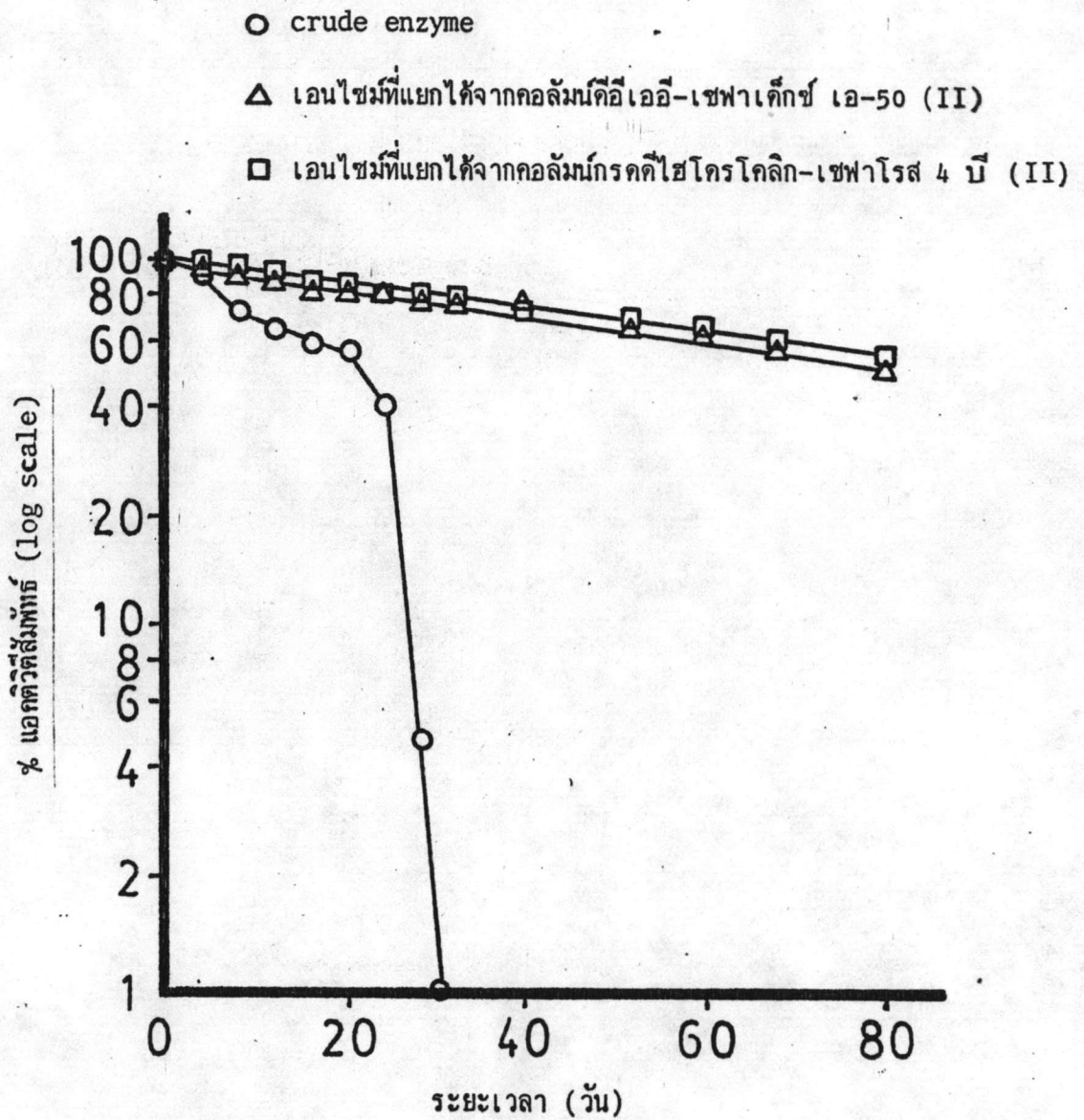
4.9.10 ผลการศึกษาความเสถียรของ เอนไซม์ที่สกัดแยกจากเซลล์ *B. fuscum* ในการเก็บรักษา

นำสารละลายเอนไซม์ที่สกัดแยกจากเซลล์ *B. fuscum* ในขั้นตอนแรก, สารละลายที่ทำให้บริสุทธิ์แล้วบางส่วนที่แยกจากคอลัมน์คือเออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 (II) (ข้อ 4.7.2.2) และเอนไซม์ที่มีความบริสุทธิ์สูง คือที่แยกได้จากคอลัมน์กรดคีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี (II) (ข้อ 4.7.3.2) มาเก็บรักษาไว้ที่อุณหภูมิ 7 °ซ แล้วติดตามวัดแอกติวิตีของเอนไซม์ 12 α -HSDH โดยใช้กรดคีออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต (วิธีข้อ 3.6.1) เป็นระยะ ๆ นาน 80 วัน

ผลการทดลอง (รูปที่ 37) แสดงให้เห็นว่าสารละลายเอนไซม์ที่ยังไม่ได้ทำให้บริสุทธิ์จะมีการลดลงของแอกติวิตีเร็วกว่าที่ผ่านขั้นตอนการทำให้บริสุทธิ์ไปบ้างแล้วบางส่วน คือจะมีแอกติวิตีในช่วงแรกค่อย ๆ ลดลงเหลือประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์ ภายในช่วงเวลา 20 วัน และจะสูญเสียแอกติวิตีไปทั้งหมดภายในระยะเวลาเพียง 30 วันของการเก็บรักษา ในขณะที่เอนไซม์ที่ผ่านขั้นตอนการทำให้บริสุทธิ์ยังคงมีแอกติวิตีเหลืออยู่ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเก็บรักษาไว้ในสภาวะเดียวกันนาน 30 วัน การลดลงของแอกติวิตีจะใกล้เคียงกัน สำหรับเอนไซม์ที่แยกได้จากคอลัมน์คือเออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 และที่แยกได้จากคอลัมน์กรดคีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี ทั้งนี้ $t_{1/2}$ ของเอนไซม์หลังขั้นตอนคือเออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 (II) และหลังขั้นตอนกรดคีไฮโครโคลิก-เซฟาโรส 4 บี (II) มีค่าเท่ากับ 80.6 และ 91.2 วัน ตามลำดับ ในขณะที่เอนไซม์ที่ยังไม่ได้ทำให้บริสุทธิ์มีค่า $t_{1/2}$ เพียง 24.8 วัน

4.10) ผลการศึกษาศักยภาพในการสังเคราะห์กรด 12-คีโตคีโนต็อกซีโคลิกโดยเอนไซม์ 12 α -HSDH ที่มีความบริสุทธิ์สูง

นำสารละลายเอนไซม์จากข้อ 4.7.3.2 มาทำปฏิกิริยากับกรดโคลิก (เข้มข้น 1 มิลลิโมลาร์) ในสารละลายปฏิกิริยา ซึ่งมี NAD⁺ ความเข้มข้นต่าง ๆ กัน (0-5 มิลลิโมลาร์) ที่เลข 9.5 (วิธีข้อ 3.6.1) ปล่องให้ปฏิกิริยาเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ที่อุณหภูมิ 30 °ซ แล้วดูความ 0.5 มิลลิลิตร เติม 1 นอร์มอลกรดคีไฮโครคลอริก และ 0.1 มิลลิลิตรของ 0.2 มิลลิกรัมต่อ มิลลิลิตรของสารละลายเทสโทสเตอโรน (ใช้เป็นสารมาตรฐานภายในวิธีวัด) (internal standard) แล้วนำมาสกัดด้วยเอทิลอะซิเตต อบให้แห้งที่อุณหภูมิ 65 °ซ (วิธีข้อ 3.11.1) หลังจากนั้นละลายสารที่ได้ด้วยเมทานอล นำไปวิเคราะห์ชนิดและปริมาณของกรดคีโนต็อกซีโคลิกโดยวิธี HPLC (วิธีข้อ 3.11.2)

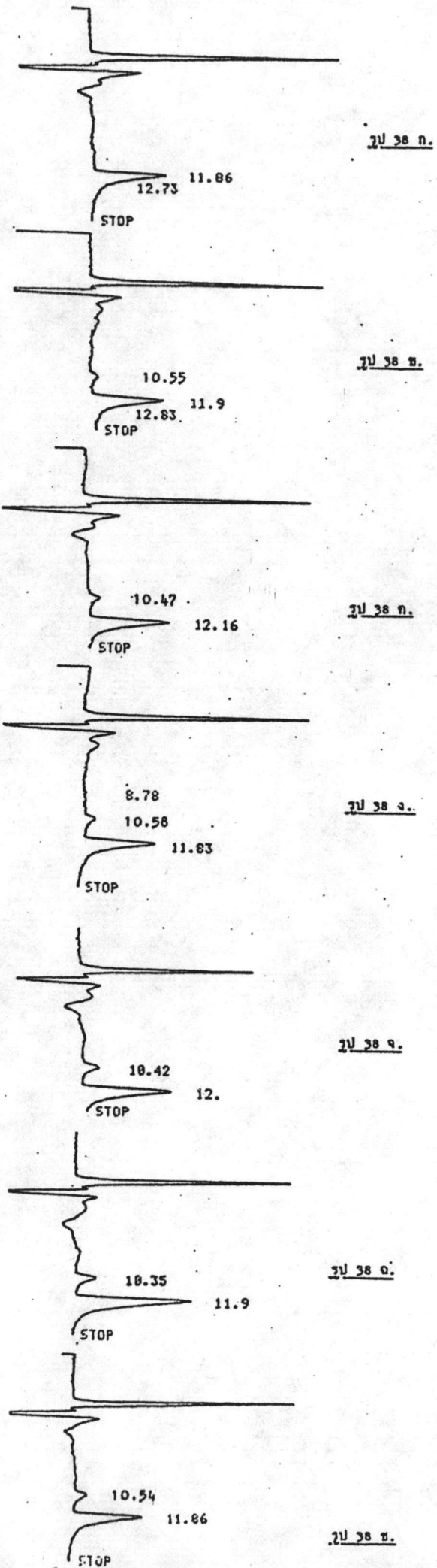
รูปที่ 37 เปรียบเทียบความเสถียรของเอนไซม์ 12α -HSDH ในสภาพ crude enzyme, ที่แยกได้จากคอลัมน์คือเออี-เซฟาเท็กซ์ เอ-50 (II) และที่แยกได้จากคอลัมน์ กรคติไฮโครโคลิก-เซฟารอส 4 บี (II) เมื่อเก็บรักษาไว้ในสารละลายโบนแดสซียมฟอสเฟตบัฟเฟอร์ (50 มิลลิโมลาร์ พีเอช 6.8) ที่เสริมด้วย 20 เปอร์เซ็นต์กลีเซอรอล และ 0.1 เปอร์เซ็นต์ 2-เมอร์แคปโตเอทานอล ที่อุณหภูมิ 7°ซ นาน 80 วัน และวัดแอกติวิตีของเอนไซม์เป็นระยะ ๆ โดยปฏิกิริยาดีไฮโดรจีเนชัน (กรคติออกซีโคลิกเป็นสับสเตรต) ตามวิธีในข้อ 3.6.1

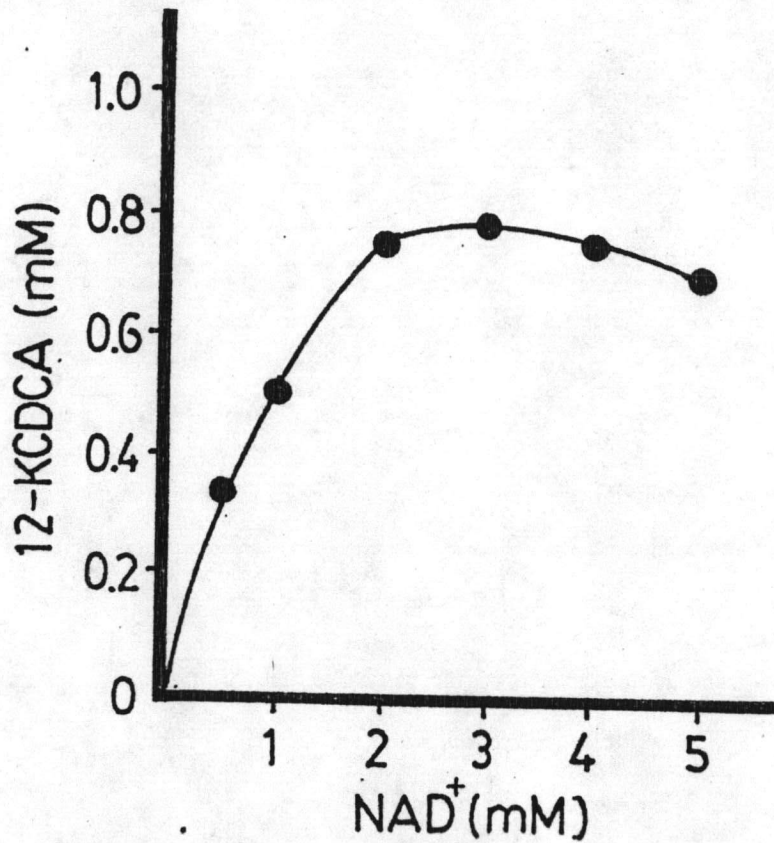
ผลการทดลองซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวกที่ 7 แสดงให้เห็นว่ากรด 12-คีโตคีโน-คือออกซีโคลิก และเฮสโทสเทอโรนบริสุทธิ์มีตำแหน่งในโครมาโตแกรมเมื่อวิเคราะห์โดยวิธี HPLC ต่างกัน และแสดงได้โดยค่าเวลาของการอยู่ในคอลัมน์ HPLC (retention time) 10.18 นาที สำหรับกรด 12-คีโตคีโนคือออกซีโคลิก, 11.83 นาทีสำหรับเฮสโทสเทอโรน และ 16.83 นาที สำหรับกรดโคลิกมาตรฐาน

เมื่อทำการวิเคราะห์สารผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการทำปฏิกิริยาระหว่างเอนไซม์กับกรดโคลิกที่ความเข้มข้นของโคเอนไซม์ NAD^+ 0-5 มิลลิโมลาร์ ผลการทดลองรูปที่ 38 จะเริ่มสังเกตเห็นพีก (peak) ซึ่งคาดว่าเป็นของสารผลิตภัณฑ์กรด 12-คีโตคีโนคือออกซีโคลิก เนื่องจากมีตำแหน่งที่เดียวกันและมีค่าเวลาของการอยู่ในคอลัมน์ใกล้เคียงกันกับของกรด 12-คีโตคีโนคือออกซีโคลิกที่บริสุทธิ์ ที่ความเข้มข้นของ NAD^+ ตั้งแต่ 0.5 มิลลิโมลาร์เป็นต้นไป และเมื่อคำนวณหาเปอร์เซ็นต์ของสารผลิตภัณฑ์กรดน้ำคือน้ำคือสารเฮสโทสเทอโรนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบหาปริมาณของกรด 12-คีโตคีโนคือออกซีโคลิกจากกราฟมาตรฐาน (ภาคผนวกที่ 6) จะได้ผลการทดลองดังแสดงในรูปที่ 39 ซึ่งจะเห็นได้ว่าในสภาวะที่ทำการสังเคราะห์จะได้ปริมาณของสารผลิตภัณฑ์กรด 12-คีโตคีโนคือออกซีโคลิกสูงสุด (0.8 มิลลิโมลาร์) ที่ความเข้มข้นของ NAD^+ เท่ากับ 3 มิลลิโมลาร์ หลังจากนั้นแล้วการเพิ่มความเข้มข้นของ NAD^+ จะทำให้ปริมาณของกรด 12-คีโตคีโนคือออกซีโคลิก มีค่าคงที่และดูเหมือนว่าจะคงที่ที่ความเข้มข้นของ NAD^+ ประมาณ 2 มิลลิโมลาร์

รูปที่ 38 ลักษณะของโครมาโตแกรมของสารผลิตภัณฑ์ ที่ได้จากปฏิกิริยาการเปลี่ยนรูป
กรดโคลิกโดยการเร่งปฏิกิริยาของเอนไซม์ 12 α -HSDH จาก B. fuscum
เมื่อแปรเปลี่ยนความเข้มข้นของโคเอนไซม์ NAD⁺ ในสารละลายปฏิกิริยา
ต่าง ๆ กัน (รายละเอียดของวิธีทดลองระบุไว้ในข้อ 3.11)

- รูป ก. ความเข้มข้นของ NAD⁺ เท่ากับศูนย์
- รูป ข. ความเข้มข้นของ NAD⁺ เท่ากับ 0.5 มิลลิโมลาร์
- รูป ค. ความเข้มข้นของ NAD⁺ เท่ากับ 1.0 มิลลิโมลาร์
- รูป ง. ความเข้มข้นของ NAD⁺ เท่ากับ 2.0 มิลลิโมลาร์
- รูป จ. ความเข้มข้นของ NAD⁺ เท่ากับ 3.0 มิลลิโมลาร์
- รูป ฉ. ความเข้มข้นของ NAD⁺ เท่ากับ 4.0 มิลลิโมลาร์
- รูป ช. ความเข้มข้นของ NAD⁺ เท่ากับ 5.0 มิลลิโมลาร์

รูปที่ 39 การศึกษาผลกระทบบของ NAD^+ ต่อการเร่งปฏิกิริยาการสังเคราะห์กรด 12-คีโตคีโนค็อกซิโลลิก จากกรดโคลิกโดยเอนไซม์ 12-HSDH (วิธีข้อ 3.11.1) ติดตามวิเคราะห์ปริมาณของกรด 12-คีโตคีโนค็อกซิโลลิกที่เกิดขึ้นโดยวิธี HPLC (วิธีข้อ 3.11.2)